

E SCRIS PE TRICOLOR UNIRE

SALA DE LECTURĂ
Biblioteca Juc. Horia Dobrin

3

ANUL XXIX (1264)
17 IANUARIE 1980

Placăra

Săptăminal editat de
Frontul
Unității
Socialiste

MARELE FORUM AL UNITĂȚII POPORULUI

interviul cu tovarășa TAMARA DOBRIN, președinte executiv al Biroului
Executiv al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste

— Când interviul de față va fi cunoscut de cititorii revistei „Placăra”, tovarășa Tamara Dobrin, la București vor începe lucrările celui de-al II-lea Congres al P.U.S. Vă rugăm să ne spunți ce aduce nou în viața Frontului, ce-i este caracteristic acestui congres?

— Principala caracteristică a congresului o constituie atmosfera deosebită, condițiile și structura sa organizatorică nouă, urmare a întregului proces de dezvoltare a democrației noastre socialiste, urmare a măsurilor adoptate de Congresul al XII-lea al partidului, de însușire a propunerilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind lărgirea cadrului organizatoric, formă necesară, obiectivă față de condițiile actuale ale României socialiste, pentru împlin-

rea cu succes a prevederilor ultimului plan al cincinalului și a următorului cincinal, într-o perspectivă largă până la sfârșitul secolului. E o atmosferă deosebită, întrucât se desfășoară la scurtă vreme de la încheierea lucrărilor Congresului al XII-lea al partidului, care a fost întipănit și urmat de o activitate efervescentă a maselor de oameni ai muncii, fundată pe realitatele programe de dezvoltare economico-socială a întregii țări dar mai ales pe concretizarea planurilor de dezvoltare în profil teritorial. Vorbeam de această efervescență și pentru faptul

(Continuare în pagina 7)

N. GRIGORE MARĂȘANU ■

EPOPEEA

DUNĂRII-LUMINĂ

Suonem — de câțiva vreme — Dunărea. Iar acest fapt — unul din cele mai mari, mai pasionante fapte ale construcției românești, unul din cele mai grandioase spectacole din câte s-au întâmplat pe apele lumii — s-a petrecut și se petrece în cuprinsul de viață al unei singure generații, s-a petrecut și se petrece sub ochii noștri.

Ridicată pe verticală, până la înălțimea de 2850 de kilometri, deci până în stratosferă, Dunărea ar părea ochilor noștri oțmii unul din grandioșii arbori de apă ai lumii. Un copac gigant. Virful lui, cel care azi se află în Pădurea Neagră, s-ar ivi din vecinătatea stelelor, coborând pe crengi și pe brațe toată lumina siderală a lumii, ca pe o rășină.

Trunchiul acestui arbore și rădăcinile lui neguștesc, adunând 1100 de kilometri, se află aici, în patria noastră. Aici fluviul se desface în trei gigantice brațe, apoi în altele și altele, unindu-se cu apele lumii și escavându-se în ele. Isprăvindu-se? Acest arbore adună pe frunzele-lui, răspândite ca un urubac sub stratosferă, toate boabele de apă de pe cerul Europei, le conduce prin sine — prin arterele și venele-lui — pe tot continentul, adăpind gospodăre, industrii, păduri, lanuri și dobroguri. Zamislindu-se acolo, sus, în norii emfatici și fecili de deasupra continentului, Dunărea devine germene, apoi mlaștă, apoi fruct, ca să se dărâbe până la usca apei, în mări, râuri și oceanelor care o ține în frunza matrice. Din care, de la un timp, o trimite în cu

(Continuare în paginile 12-13)

ILIE PURCARU ■

Monumentul Independenței — Vaslui

PRAG DE PATRIE

Noi n-am avut nicicând mai multe Patrii
așa cum unii stăruie să creadă
și chiar de-am mai cîntat și alte cînturi
Deșteaptă-te române stă dovadă

Că somnul nostru nu era de moarte
cum l-au dorit barbarii de tirani
ni-s mărturie porțile prin sate
și limba cea vorbită de țărani

Ni-s mărturie streșinile line
de pe sub care stelele dau cînt
și tulnicile lungi de pe coline
și vetrele de focuri de la stîni

Dar Patria din noi nu cere marțori
ei ea există-n fiecare riu
și-un cînt precum Deșteaptă-te române
și frunzele pădurilor îl știu.

Noi nu avem pămînt peste pămînt
nici țară peste țară pînă-n zare
n-am rătăcit pe nicăieri cerșind
fîntini și vîșnicie de vînzare

Popor de muncitori și de țărani
cu viața ne-apărăm statornicia.
N-avem străin în țară nici un sat,
a noastră e, încreagă, România!

DUMITRU MALIN ■

De ce se grăbește atât de încet noul în industria alimentară?

Pentru a afla răspuns ne-am adresat mai întâi unor prestigioase cadre didactice și cercetători în domeniu de la singura facultate de profil în țara noastră — Facultatea de tehnologia și chimia produselor alimentare și tehnică piscicolă — din Galați, rugându-i să-și exprime și să-și confrunte opiniile în jurul unei mese rotunde pe care decanatul ne-a facilitat-o. Au participat:

Prof. dr. ing. ION RĂȘENESCU, șeful catedrei de microbiologie, operații și tehnologii; prof. dr. ing. GHEORGHE COSTIN, titularul disciplinei tehnologia laptei și produselor lactate; prof. dr. ing. BRAD SEGAL, titularul cursului de tehnologia coaservelor de legume și fructe; conf. dr. ing. MIRCEA RĂUȚĂ, decanul facultății; conf. dr. ing. MIRCEA BULANCEA, titularul cursului de tehnologia vinului și subproduselor viței-de-vie, prîdcean; conf. dr. ing. CONSTANTIN MORARU, șeful catedrei de bichimie și tehnologie.

Red.: Stimată tovarăși profesori, ne-am adresat dumneavoastră în primul rînd, pentru că e normal să știm în primul rînd care este starea cercetării. Dacă nu eșua de aici pornește ritmul lent al afirmării noului în industria alimentară. S-o spunem deschis, deși conducerea partidului a trasat sarcini exprese privind diversificarea și ridicarea calității în această ramură — avem și un program prioritar în cadrul programelor prioritare de ridicare a nivelului de trai al populației, bazat pe baze științifice, fiind o problemă socială de prim rang în statul nostru — piața nu primește produse noi

în ritmul dorit. Să luăm, de pildă, nu-mai produsele pentru copii. De mult vorbim despre ele, repetate au fost și sint indicațiile conducerii de partid cu privire la urgentarea producerii lor, și totuși continuăm să importăm multe sortimente de lapte praf, maternizat, pentru sugari și copiii mici.

M. Răuță: Am să prezint mai întâi, ca prefață la discuțiile noastre, direcțiile cercetării științifice pe care cădrea didactice și studenții o desfășoară în cadrul

(Continuare în pagina 9)

CICI IORDACHE ■

Lecția de demnitate a lui Eminescu

În sărbătorim pe înălțarea poeziei românești în primul rînd pentru locul ocupat în sfera de aur a poeziei înseși. Pentru geniul său, care a deschis artei poetice românești orizonturi nelimitate pe calea perfecționării limbii și a intruchipării, în ea, a gândirii, vibrației, visării — calități care sînt ale omului dintotdeauna și de pretutindeni. Vom vibra, desigur, ori de câte ori vom auzi rostindu-se „Acoana stelei ce-a murit / Încet pe cer se suie: / Era pe cînd nu s-a zărit, / Azi o vedem, și nu e”, avînd fantasticul sentiment că putem vedea cu ochii și trăi cu toate potențele firii noastre ideice însăși a dialecticii cosmice, că putem cuprinde cu privire de om necuprinsul spațiu, infinitul timp.

Și totuși, drept este să o spunem și foarte bine este că o facem gîndindu-l pe Eminescu nu numai ca poet, ci și ca om întreg al acestui pămînt românesc. Opera sa se oferă ca o strălucitoare lecție de demnitate națională ca un tulburător îndemn la demnitate colectivă și individuală. Premisa acestei învățături

(Continuare în pagina 2)

EUGEN FLORESCU ■

Citeva opinii

Respectul valorilor

Neîdilzind realitatea — și ce păgubitoare ar fi o privire ce și-ar refuza luciditatea! — este de observat că, într-un context literar cu majore impliniri, nu sîntem total lipsiți de presiunile vanităților, ale orgoliilor ce pot deforma — desigur, parțial și în treacăt — un climat prielnic afirmării artei, de valoare, de reală angajare. Citeodată, în presa culturală, în unele cărți, busola opțiunilor ideologice, a respectului față de valori fundamentale ale culturii naționale pare a-și inclina hazardat acul indicator, ce ar trebui să nu cunoască ezitări, să nu se afle nici o clipă în spațiul de influență al unui magnetism întâmplător. Doar așa ne putem explica faptul că, din cînd în cînd, poate dintr-o excesivă patimă a originalității, pe hlamida măreață a unui mare creator, a unui exponent esențial al culturii noastre se întipăresc, maculînd-o, amprentele unor mituri ce nu s-au curățat bine de zgura nefastă a dogmatismului, venite spre noi din perioada cînd istoria și cultura românească au suferit ampu-

Continuare în pagina 19)

NICOLAE DRAGOȘ ■

Chemările la întrecere, o mare competiție a muncii

Ca fiecare început de an și 1980 trăiește intens — ca toți anii din urmă ai devenirii noastre socialiste — sub semnul efervescenței mobilizatoare ce însoțește lansarea chemărilor la întrecere pentru înfăptuirea exemplară și depășirea sarcinilor de plan. De la Covasna sau Suceava, Mureș sau Vrancea, din București, Iași, Brașov, pornesc din toate unghiurile țării, spre toate unghiurile țării îndemnuri pentru întreaga suflare românească, pentru largul front al muncii; de a înfăptui exemplarele hotărâri ale celui de-al XII-lea Congres al partidului. Sint chemări ce reflectă o puternică angajare în muncă, pentru că 1980 este, o știm cu toții și avem datorită de a lucra pentru aceasta, un an hotărâtor al cincinalului.

În fața unui masiv front de chemări la întrecere — acesta este faptul — pagini întregi din presa centrală ni-l pun în față, reținem ca pe o dominantă, ca pe o garanție a calității acestor apeluri lansate între oameni ai muncii din cele mai diverse domenii de activitate, faptul că toate chemările se întemeiază pe fapte realizate, pe împliniri concrete, pe succese reale și relevabile. Toate chemările se întemeiază pe analize profunde, pe o serioasă cunoaștere a posibilităților proprii, ale forțelor proprii, ale voinței proprii, pe cunoașterea și încrederea în eficiența noului mecanism economico-financiar, pe cunoașterea și încrederea în realitatea creatoare și novatoare a autoconducerii și autogestunii economice.

Se întemeiază, toate aceste chemări la întrecere, pe o sumă imensă de conștiințe individuale pentru care este limpede ca lumina zilei că în România, la noi, democrația înseamnă o mare şansă, dar și o mare responsabilitate. Și nu întâmplător, toate chemările exprimă nu numai luciditate științifică dar și convingere comunistă, convingerea că de noi — și numai de noi! — de oamenii acestei țări și ai acestui timp, de făuritorii revoluției în care ne-am angajat — depind realizarea și depășirea planului pe 1980 și pe întregul cincinal, depind temelia cincinalului viitor, transformarea în realitate — adică în bunăstare, prestigiu, independență și fericire — a mărețului Program de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Milioane de conștiințe politice individuale se angajează comunist prin aceste chemări să lucreze neprecupețit pentru viitorul pe care ni-l dorim, spre care tindem cu mintea noastră, cu inima noastră și cu brațele noastre. Milioane de oameni — fie muncitori, țărani sau intelectuali, fie români, maghiari, germani sau de alte naționalități, bărbați și femei, tineri și mai puțin tineri, toți cei care alcătuiesc această națiune și acest popor, stimulați de realizările obținute până în prezent și însufleții de indicațiile și orientările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de exemplu personal al conducătorului partidului și statului fac din actul participării la întrecerea socialistă un act de nobil patriotism. Este o competiție în care nu câștigătorul este cel

mai important, ci întrecerea cu noi înșine, pentru că oricine va ieși învingător, avântul, câștigul, sporul este al tuturor, al întregii țări și al tuturor celor ce muncesc. Transmit toate aceste chemări dorința fierbinte a unei întregi națiuni care prin fapte exemplare, uneori chiar prin sacrificii, ține să dea un exemplu palpabil, evident, un exemplu grăitor și mobilizator, ca pe zburciunata planetă Pământ și pe încercările de conflicte secol XX al istoriei oamenilor se poate trăi totuși cu demnitate, cu respect, cu neamăstec în viața celorlalte țări, constructiv și pașnic, în colaborare și bună înțelegere.

Unitate puternică de nucleu unic de conștiință revoluționară și de forță revoluționară care este Partidul Comunist Român, mobilizate și de cadrul deplin democratic pe care îl oferă Frontul Unității Socialiste, toate chemările la întrecere pe

care le citim zilnic în presa centrală, la care reflectăm și în numele cărora ne implicăm, se întemeiază pe ecoul firesc al glasurilor unui întreg popor pentru care cuvintele muncă, dăruire, conștiință, omenie, unitate, independență, viitor comunist, cuvinte rostite cu nenumărate prilejuri de primul comunist al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Iar pentru că toate aceste chemări adună în ele marea responsabilitate a milioane de conștiințe și marea dragoste a milioane de suflete pentru România și pentru viitorul poporului român, cuvintele au și început — în întreprinderi, în unități de cercetare științifică, în consilii agroindustriale, în școli, în toate locurile de muncă ale țării — să se transforme în fapte, în realizări, în depășiri de plan. A devenit aceasta un fel de a ne sărbători prin muncă toate treptele devenirii noastre, marcate de Congresele partidului, de Congresele Frontului Unității Socialiste, de alegerile pentru Marea Adunare Națională, într-un cuvânt toate momentele de răscruce ale istoriei noastre, la care, cu fruntea sus, tot scriem noi și noi pagini, tot zidim.

NELU IONESCU ■

Conferințele județene și municipală — București ale Frontului Unității Socialiste

La 12 ianuarie, au avut loc conferințele județene și conferința municipală București ale Frontului Unității Socialiste.

Au participat delegații desemnați de organizațiile componente ale Frontului Unității Socialiste, delegații din partea organizațiilor proprii ale Frontului Unității Socialiste și delegații aleși de conferințele comunale, orașenești, sectoarelor din municipiul București, municipale ale Frontului — muncitori, maiștri, tehnicieni și ingineri, țărani, oameni de știință, artă și cultură, alți intelectuali, mici meseriași, pensionari și gospodine. Au luat parte, de asemenea, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, ai organizațiilor de masă și obștești, ai unor colective de muncă din întreprinderi și instituții.

Conferințele s-au întrunit în climatul ferit creat prin transpunerea în fapt a propunerilor tovarășului Nicolae Ceaușescu privind creșterea rolului Frontului Unității Socialiste în viața social-politică a țării, îmbunătățirea organizării sale și constituirea organizațiilor proprii, care marchează trecerea la o etapă nouă, calitativ superioară, în întreaga activitate a Frontului Unității Socialiste.

Participanții au relevat largul ecou și interesul viu pe care aceste propuneri le-au trezit în rindul maselor de oameni ai muncii, care văd în ele expresia preocupării permanente a secretarului general al partidului pentru dezvoltarea neîntreruptă a democrației socialiste, pentru crearea unor structuri politico-organizatorice noi, revoluționare, tot mai apte să impulsioneze și să asigure participarea directă, efectivă, a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, la dezbaterile problemelor politice,

sociale și economice, la stabilirea deciziilor privind prezentul și viitorul țării, la conducerea întregii societăți. S-a subliniat că entuziasmul și ferma angajare cu care s-au înscris un număr impresionant de oameni, de diferite vârste și profesii, în organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste, recent constituite, atestă cu pregnanță faptul că măsurile inițiate de secretarul general al partidului corespund pe deplin năzuințelor națiunii, cerințelor actualei etape de dezvoltare economico-socială a patriei, exprimă hotărârea oamenilor muncii de a-și aduce contribuția la înfăptuirea documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R., a Programului de faurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

În lumina acestor măsuri, conferințele au analizat, cu exigență și răspundere, atât munca depusă de organizațiile și consiliile locale ale Frontului Unității Socialiste, cât și sarcinile sporite ce le revin din hotărârile Congresului al XII-lea al partidului. În dările de seamă prezentate și în cursul dezbaterilor au fost evidențiate acțiunile pe care ele le-au întreprins, sub conducerea organizațiilor și organelor de partid, pentru realizarea sarcinilor economice, pentru soluționarea unor probleme de larg interes cetățenesc, pentru educarea politico-ideologică, civică și morală a maselor, pentru ridicarea nivelului conștiinței socialiste. În spirit critic și autocritic s-au examinat și unele neajunsuri manifestate în munca depusă, indicându-se căile, soluțiile concrete pentru lichidarea neîntârziată a lipsurilor semnalate.

Au fost temeinic dezbătute sarcinile ce decurg nemijlocit pentru consiliile locale și

organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste din documentele Congresului al XII-lea al partidului, precum și mijloacele cele mai adecvate pentru înfăptuirea lor.

În cuvântul lor, participanții s-au angajat să mobilizeze întreaga energie, capacitate creatoare și inițiativă ale oamenilor muncii în vederea îndeplinirii exemplare a planului de dezvoltare economico-socială în proful teritorial, pe anul 1980 și în cincinalul 1981—1985.

În numele cetățenilor pe care îi reprezintă, vorbitorii și-au manifestat voința de a acționa, cu dăruire și abnegație, pentru creșterea contribuției organizațiilor și consiliilor locale ale Frontului Unității Socialiste la soluționarea problemelor complexe pe care le ridică dezvoltarea impetuoasă a județelor, a tuturor localităților patriei, pentru propășirea țării și ridicarea bunăstării întregului popor.

În cadrul conferințelor au fost alese consiliile județene și consiliul municipal București ale Frontului Unității Socialiste, precum și birourile lor executive. S-au constituit, totodată, comitetele județene și comitetul municipal București ale organizațiilor proprii ale Frontului Unității Socialiste și au fost alese birourile acestora. Au fost aleși, de asemenea, delegații pentru Congresul Frontului Unității Socialiste și desemnați candidații pentru organele centrale ale Frontului Unității Socialiste.

În încheierea lucrărilor s-au adoptat telegrame adresate Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, în care sint exprimate vibrante sentimentele de dragoste și recunoștință fierbinte ale tuturor cetățenilor patriei, români, maghiari, germani și de alte naționalități, față de partid și secretarul său general, pentru înnoirile profunde petrecute în viața țării și a locuitorilor ei, pentru posibilitatea ce li se oferă de a participa, într-o formă proprie democrației noastre socialiste, la viața politică, la conducerea tuturor sectoarelor activității economico-sociale. Totodată, ei își manifestă hotărârea de a sluji cu tot devotamentul cauza partidului, consacrandu-și întreaga capacitate și putere de muncă înfloririi și prosperității scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România.

În telegrame este reafirmată adeziunea deplină la politica internă și externă a partidului și statului nostru și se dă o înaltă apreciere contribuției determinante a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Unității Socialiste, la elaborarea și înfăptuirea acestei politici, la perfecționarea continuă a organizării și conducerii societății noastre, adâncirea democrației socialiste, la mobilizarea tuturor forțelor națiunii în vederea înaintării tot mai rapide a țării pe calea progresului și civilizației, la creșterea prestigiului României în lume.

Participanții — și prin ei milioanele de cetățeni pe care îi reprezintă — se angajează să facă totul pentru ca organizațiile proprii și consiliile locale ale Frontului Unității Socialiste să-și exercite plener atribuțiile importante ce le revin, să devină o adevărată școală de educare a spiritului civic, o puternică pirghie în dinamizarea energilor și capacităților creatoare ale oamenilor muncii, ale întregului popor, în vederea înfăptuirii mărețelor obiective cuprinse în documentele Congresului al XII-lea al partidului.

Lecția de demnitate a lui Eminescu

(Urmare din pagina 1)

ce trece din generație în generație a fost și va rămâne dragostea lui pentru ceea ce este românesc, dragoste extinsă până la deplina contopire cu tot ceea ce aparține țării în care s-a născut. Nici un fel de reținere, nici cea mai mică urmă de moft în a afirma — limpede, cu mândră țârie — că aparține poporului român, că destinul lui a fost destinul acestei nații; patriotismul lui nu pălea nici atunci când, cercetind el însuși realitățile vremii sale, descoperea fapte și mentalități mai puțin plăcute, ce veneau dintr-o istorie de subjugări.

Pur fiind amprenta cunoașterii a tot ceea ce trebuia modificat, transformat, lecția de demnitate a lui Eminescu cuprinde, astfel, o emoționantă expresie a optimismului său funciar privind destinul luminos al poporului român, a încrederii că aici, în România, se pot găsi toate datele necesare ridicării patriei sale la nivelul celor mai dezvoltate state ale globului.

În numele acestei încrederi a gândit viitorul țării și afirmarea ei în lume legând cu reală clarviziune progresul României de progresul ei economic. „Ideile de progres, dezvoltarea noastră economică trebuie să fie pururea ținta noastră pentru a ne întări înăuntrul și a inspira încredere în afară”, scria el în 1880, subliniind cu o genială perspicacitate politică un adevăr imbrățișat azi de majoritatea omenirii, adevăr care zice că „demonstrarea morală a celui mic poate fi tot atât de însemnată ca și a celui mare” și socotind că aceasta face parte dintre „lucrurile cele mai sfinte inimii omenestii”, pentru care merită „a se lupta și a muri”. „Toate popoarele, scria el, de asemenea, sunt sezoane de viață proprie și numai din egala

îndreptățire a tuturor se naște echilibrul”.

Atât pentru literat, cât și pentru oricare alt creator sau specialist, ceea ce asigură baza succesului și a demnității o constituie — în viziunea eminesciană — puternica înrădăcinare în solul propriei țări.

„Credem că nici o literatură puternică și sănătoasă, capabilă să determine spiritul unui popor — iată cuvintele lui Eminescu — nu poate exista decât determinată ea însăși la rindul ei de spiritul aceluiași popor, întemeiată adevărat pe baza largă a geniului național”. Și, încă: „Fără îndoială există talente individuale, dar ele trebuie să intre cu rădăcinile în pământul, în modul de-a fi al poporului lor, pentru a produce ceva permanent”. Iar aceasta, zicea Eminescu, „nu e adevărat numai pentru literat, ci se aplică tot atât de bine la legiuitor, la istoric, la omul politic”.

Cu un dispreț suveran a privit Eminescu orice formă de încălcare a acestei reguli, profund științifică și în același timp singura aducătoare de demnitate și onoare. Pana sa virulentă a incizat nemilos „mărginirea intelectuală a preținșilor autori” care își căutau modelele de creație aiurea și care, înfundați într-un „mediu mlaștin și bolnav”, considerau că „spitalul, bala-mucul și circiuna sunt singurele locuri care furnizează sugete artistice”. „Terenul vieții naționale — scria poetul declarându-se de acord cu Titu Maiorescu — e singurul pe care pot răsări romanuri bune”, înțelegându-se, desigur, limpede că opinia sa viza orice alt gen de creație sau de activitate creatoare.

Marea lecție de demnitate a lui Eminescu a stat, de asemenea, în aplecarea sa exemplară spre muncă, ceea ce făcea ca fie și în condițiile sale de „om cu o lo-

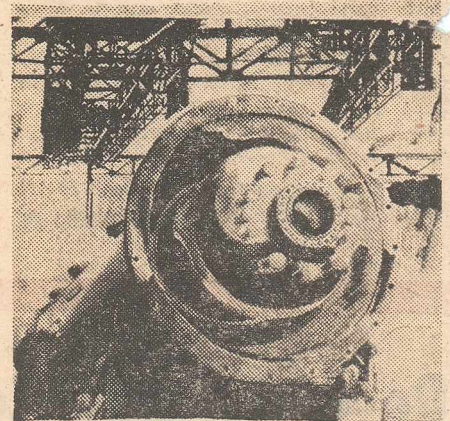
gică economică particulară”, care „trăia din nimic o vreme și, apoi, deodată, se imprumuta cu sume mari” — cum spunea George Călinescu — își îndeplinea obligațiile „cu mare punctualitate, pentru că, deși lipsit de grija de sine, era de o conștiințiozitate profesională inalterată”.

Sublimă și mereu actuală este, mai ales, lecția poetului privind angajarea intelectualului în lupta pentru împlinirea idealurilor poporului și patriei sale. „Inimă foarte caldă și minte foarte rece se cer de la un patriot” afirma el îndemnând ca „fanatismul iubirii patriei” să se asocieze cu o logică în măsură „să nimicească adevărata cauză a răului și să o stirpească eu statornicie de fier”.

Patriotismul, tradiția, ideologia „erau scumpe lui Eminescu”; în plus, fiind, cum se exprima tot Călinescu, un om ce „nu nutrea nici o aspirație pentru sine, ci numai pentru poporul din care făcea parte”, poetul a îmbrăcat bucuros armura luptătorului și nu știm dacă i se poate descoperi în întreaga activitate vreo clipă de ascundere, de tragere la o parte, de lășitate, în toate ocaziile rămânând fidel convingerilor patriotice, încrederii în chemările sale, ca artist.

Ce concluzie, deci, mai exactă pentru marea lecție de demnitate a lui Eminescu, la cea de-a 130-a aniversare a nașterii sale, decât versurile profesiune de credință pe care le-a scris el însuși?

„Și tu vrei ca poetul să fie-trecător
Pe-a țării sale țărături să n-aibă ce să cinte?
Dar nu-s colori destule în lume
să-nveșminte
A munților Carpației sublime idealuri...”

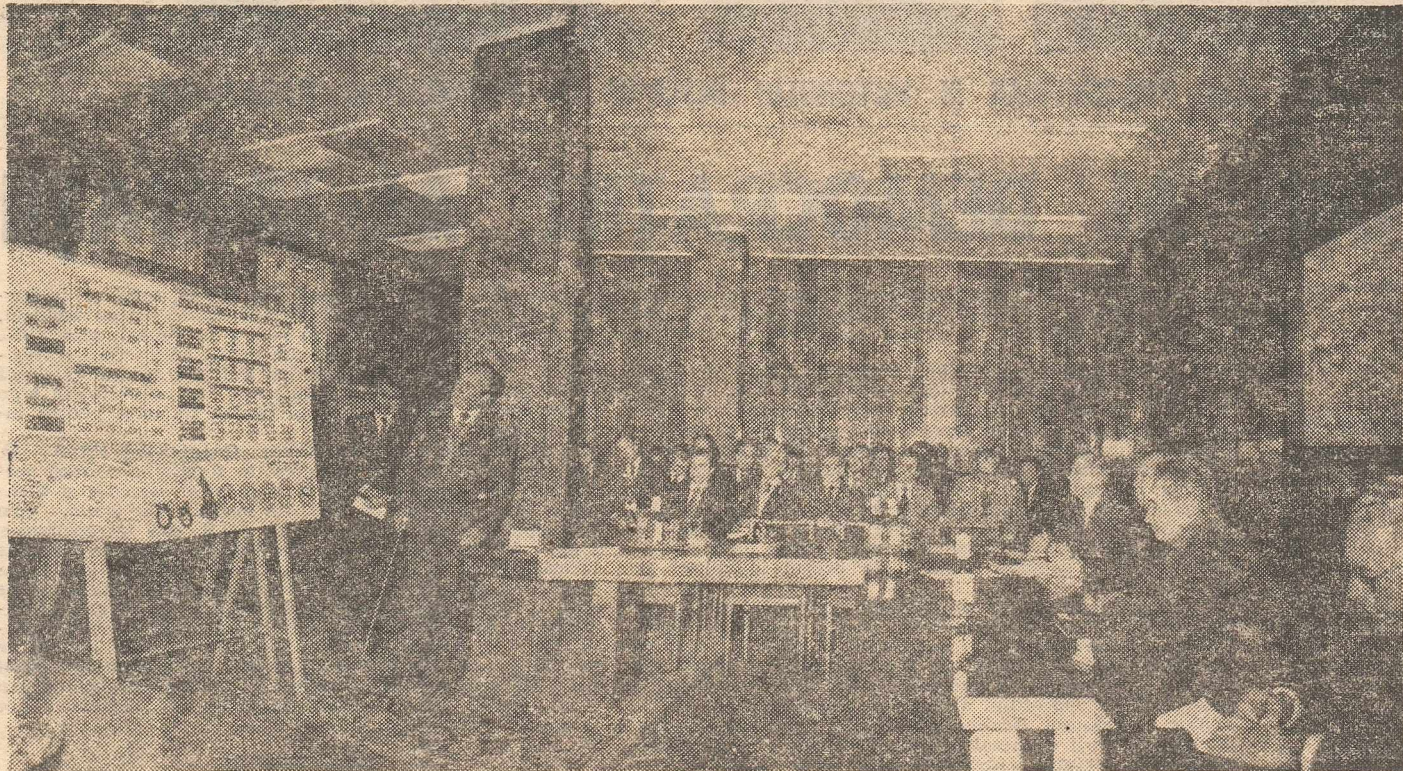

VLADIMIR ȘEIRAN — Grivița Roșie
VASILE POP — Mesaj

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN MUNICIPIUL BRAȘOV

Calitatea — dimensiune actuală și de perspectivă
a industriei românești

competitivității pe piața mondială. În același timp, secretarul general al partidului a abordat probleme de mare însemnătate nu numai pentru dezvoltarea unităților vizitate, ci și pentru întreaga economie românească. Între acestea s-au aflat necesitatea sporirii eficienței, reducerea în continuare a costurilor de producție, a rebuturilor, creșterea gradului de mecanizare și automatizare a fluxurilor tehnologice, o mai strinsă legătură între cercetare și producție, reducerea consumurilor specifice de metal și combustibil, sarcinile care stau în fața constructorilor de tractoare fiind direct legate de sarcinile deosebit de importante ce stau în fața agriculturii românești în viitorul cincinal. Ca de fiecare dată în timpul unor asemenea vizite de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat, pe lângă indicațiile generale, o serie de indicații concrete, materializate chiar în domeniul ramurilor de referință, prezenta sa constituind izvorul unor remarcabile orientări, al generării și dezvoltării unor idei de cea mai mare însemnătate pentru producție, pentru economia românească în general.

Și nimic mai firesc în încheierea acestui nou moment de muncă al secretarului general al partidului — ce mindri sintem de acest firesc, atât de frecvent în viața social-politică a României! — decât mulțumirile primite din partea conducerilor întreprinderilor care s-au bucurat de prezența sa, mulțumiri pentru valoarea și conținutul indicațiilor date, nimic mai firesc decât angajarea fermă, comunistă, de îndeplinire exemplară a sarcinilor ce revin muncitorilor, tehnicienților și inginerilor constructori de tractoare și autocamioane. O angajare care este, în fapt, angajarea întregii noastre națiuni de a-și spori contribuția la îndeplinirea sarcinilor acestui an decisiv, la înflorirea generală a patriei.

DOINA IOVĂNEL ■

Iată, nu au trecut decât zece zile de la începerea unui nou an de muncă, a unui nou an de speranță și de împliniri, a unui nou an de puternică angajare civică la procesul nobil al construirii în România a „cele mai drepte și mai umane orânduiri cunoscute în istorie” — cum ni se adresa în Mesajul de Anul nou tovarășul Nicolae Ceaușescu — și prezența afit de apropiată, de dragă și de mobilizatoare a conducătorului partidului și statului nostru în mijlocul colectivelor de oameni ai muncii, în chiar miezul devenirii noastre socialiste nu a întârziat. Joi, 10 ianuarie, secretarul general al partidului a efectuat o vizită de lucru în municipiul Brașov. Obiectivul acesteia: analiza la fața locului, împreună cu reprezentanții organelor locale, cu cadre de răspundere din instituții economice centrale, cu specialiști și muncitori brașoveni a problemelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării calitative a unor importante sectoare industriale.

Acest prim dialog de lucru, de muncă, al tovarășului Nicolae Ceaușescu în 1980 se relevă a fi reținut nu numai pentru faptul că insistând pe dezvoltarea calitativă oferă dimensiunea concretă a obiectivului imediat spre care trebuie să se concentreze preocupările și faptele noastre, ci, în același timp, și pentru momentul politic al țării în care s-a desfășurat întâlnirea secretarului general al partidului cu oamenii muncii români, maghiari și germani din marea cetate industrială de la poalele Timpel. Este 1980 un an de punte între două etape de dezvoltare a țării, este 1980 începutul deceniului 9 și mai este acest ianuarie 1980, dominat de atmosfera însoțitoare, de puternică angajare a conștiințelor, creată de perfecționarea activității Frontului Unității Socialiste, la a cărei fundamentare tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a adus o contribuție determinantă.

Pentru aceste temeuri, dar nu numai pentru ele, conducătorul partidului și statului a simțit și cu prilejul vizitei de lucru de săptămîna trecută stîmă și bucuria, profunda stare de dragoste a unei națiuni față de cel ce-i conduce cu cetezanță și clarviziune destinele, efectul mobilizator al unei asemenea stări de spirit. Pentru că oamenii știu, convingerea aceasta a lor nu mai poate fi clintită, că acolo unde se află conducătorul patriei, pe acolo pe unde trece secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, gîndurile rămîn mai limpezi, faptele se așază mai temeinic, încrederea oamenilor în ceea ce fac este mai mare.

Două dintre unitățile de primă mărime ale construcțiilor de mașini din țara noastră — Întreprinderea mecanică nr. 2 și Uzina „Tractorul” — au constituit obiectivele vizitei de lucru în municipiul Brașov. Să relevăm aici faptul, foarte semnificativ, că în domeniul producției industriale, care este preponderentă în județul Brașov, noua calitate își va găsi, printre altele, expresia și în creșterea productivității muncii cu 9,9—10,9 la sută, ritm su-

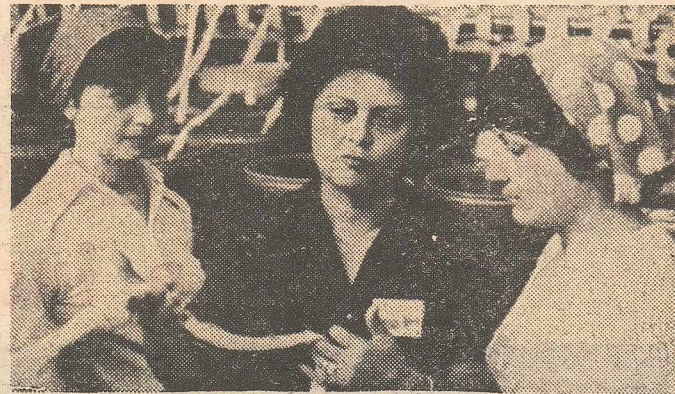
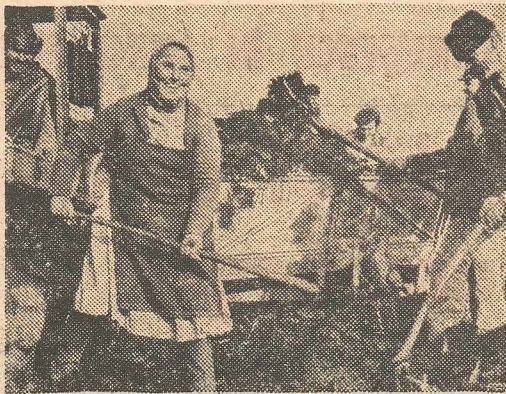
perior mediei pe țară. În acest sens, vizita la cele două mari centrale industriale brașovene a însemnat nu numai etalarea unor succese prestigioase ale harnicelor colective muncitorești din aceste unități, ci și premisele stabilirii unor sarcini de mare răspundere, de mare încredere. Iar întâlnirea de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu membri ai conducerilor întreprinderilor de tractoare și autocamioane, centralelor industriale de resort, institutelor de cercetări și proiectări de specialitate, ai conducerii Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini — care a urmat vizitării întreprinderii de tractoare — pe lângă analiza modului cum se desfășurază în aceste importante sectoare ale industriei românești sarcinile de producție, a analizat și măsurile preconizate pentru realizarea în cele mai bune condiții a obiectivelor prevăzute pentru perioada 1981—1985, care și-au propus în continuare dezvoltarea, diversificarea și modernizarea producției de tractoare și autocamioane, sporind în același timp eficiența pe ansamblul activității acestor ramuri industriale.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a putut constata, în timpul vizitei sale de lucru, cum au fost aduse la îndeplinire indicațiile date la precedenta sa vizită de lucru la Întreprinderea mecanică nr. 2, care ilustrează prin activitatea ei curentă modul în care se afirmă aici, în practică, noua calitate, revoluția tehnico-științifică. Printre succesele acestei unități reprezentative pentru potențialul tehnic ridicat atins de industria românească relevabile sînt nivelul producției globale de peste 2000 lei la 1000 lei fonduri fixe, depășirea tuturor indicatorilor de plan pe anul 1979, îndeplinirea încă din august, anul trecut, a sarcinilor pe patru ani ai cincinalului, soluționarea eficientă a unor probleme de mare complexitate tehnică. Continuat la Întreprinderea de tractoare — secția turnătorie de fontă, secția de autoutilări, secția de motoare și secția de montaj — dialogul de lucru al tovarășului Nicolae Ceaușescu cu constructorii brașoveni s-a concentrat, de asemenea, pe evaluarea și aprecierea rezultatelor obținute și pe formularea unor sarcini de viitor. Astfel, sarcină de prim ordin pentru întreprinderea de tractoare brașoveană rămîne diversificarea producției de tractoare și sporirea gradului de funcționalitate a acestora, tovarășul Nicolae Ceaușescu cerînd să fie îndeplinit în cel mai scurt timp întregul program privind realizarea de tractoare grele, asigurîndu-se traducerea în viață a unei importante indicații, aceea de a se asigura mecanizarea complexă a lucrărilor agricole și scurtarea duratelor de execuție a acestora. Importanța unei asemenea sarcini este sporită și de faptul că această direcție a dezvoltării viitoare a producției de tractoare și autocamioane din țara noastră a fost reluată de tovarășul Nicolae Ceaușescu și în timpul întâlnirii de lucru. Secretarul general al partidului a pus un accent deosebit pe măsurile ce trebuie

luate în continuare pe linia diversificării producției în raport cu necesitățile economiei noastre naționale și ale exportului, creșterea gradului de funcționalitate, utilizarea tractoarelor și autovehiculelor la o gamă cit mai variată de lucrări, îmbunătățirea calității contribuind la creșterea

PENTRU ÎNFĂPTUIREA MARILOR ȚELURI ALE PREZENTULUI ȘI VIITORULUI ÎNSCRISE ÎN PROGRAMUL PARTIDULUI

UN LARG FRONT AL DEMOCRAȚIEI, AL UNITĂȚII

**Acțiuni ferme, cu adresă precisă :
indeplinirea exemplară a sarcinilor
economice.**

Măsurile inițiate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, privind crearea organizațiilor proprii ale FRONTULUI UNITĂȚII SOCIALISTE și creșterea rolului F.U.S. în viața politică și socială a patriei au găsit un puternic ecou în rândurile tuturor oamenilor muncii — nemembri de partid, din Centrala industrială de echipamente de telecomunicații și automatizări — Automatica. Ei s-au înscris încă din primele zile, pe bază de cereți individuale, în organizația proprie constituită în cadrul centralei, în dorința de a participa mai deplin, într-un cadru organizat, la viața politică, socială și economică, pentru propășirea țării și pentru ridicarea bunăstării generale a poporului.

Angajați în efortul general al oamenilor muncii consacrat îndeplinirii Programului partidului și însușeștii de hotărârile istorice adoptate de Congresul al XII-lea al P.C.R., membrii organizației Frontului Unității Socialiste din C.I.E.T.A. — Automatica întreprind numeroase acțiuni ferme, cu adresă precisă : îndeplinirea și depășirea sarcinilor ce le revin în acest an de sfârșit al cincinalului actual, an hotărâtor pentru dezvoltarea automatizării și a celorlalte tehnici „de vîrf” care reprezintă activitatea de producție a întreprinderilor din cadrul centralei noastre, pentru abordarea cu succes a obiectivelor cincinalului viitor.

Ne concentrăm în primul rînd eforturile în direcția creșterii producției fizice și nete, a producției marfă, utile economiei naționale și exportului. În anul 1979, C.I.E.T.A. a înregistrat o depășire de 0,3 la sută la producția marfă planificată. Planul din anul 1980 prevede o creștere de 18,8 la sută la producția marfă față de valorile realizate în 1979 și de circa 19 la sută la producția netă. În conformitate cu Directivele Congresului al XII-lea al Partidului, s-a prevăzut în cincinalul 1981—1985 o creștere a producției de peste 80 la sută față de actualul cincinal, din care 75 la sută pe seama ridicării productivității muncii.

Prin formele specifice muncii organizației noastre, punem accentul pe înnoirea și modernizarea accelerată a producției întreprinderilor centrale. În anul 1979 s-au introdus în fabricație peste 250 produse noi, dintre care menționăm : seriile de convertizoare pentru metalurgie și mașini-unelte, panourile convenționale și echipamentele de comandă numerică tot pentru mașini-unelte, echipamentele pentru metro, grupurile de excitație statică cu regulator de tensiune 6—300 MW, produsele antigriutoase și antiexplozive. Pentru acest an se prevede realizarea unui număr de peste 400 produse noi și modernizate, iar în cincinalul 1981—1985 s-a prognozat creșterea la peste 50 la sută a ponderii produselor noi și reproiectate în valoarea producției marfă.

Sporirea producției nete și înnoirea produselor C.I.E.T.A. merg mîna în mîna cu îndeplinirea unui vast program de investiții. În anul trecut au intrat în funcțiune, în cadrul centralei, 15 capacități noi de producție. Sînt prevăzute în acest an 20 obiective noi de investiții, iar în cincinalul 1981—1985 — 50 obiective de investiții noi. Față de

acest efort de investiții, am repartizat sarcini concrete pe membrii organizației F.U.S., care împletesc activitatea de concepție și organizare cu munca pe teren, în județele țării.

În planurile de muncă trimestriale din 1980, membrii organizației Frontului Unității Socialiste din cadrul C.I.E.T.A. au stabilit obiective clare ce vizează realizarea și depășirea planului în direcțiile amintite. Biroul organizației urmărește sistematic modul de îndeplinire a acestor obiective și antrenează noi forțe și capacități în vederea îndeplinirii lor. Corespunzător caracterului larg, de masă, al organizației noastre, în planurile de muncă s-a înscris și participarea în anul 1980 la un număr de circa 100 acțiuni obștești privind construcțiile de locuințe, reamenajarea spațiilor verzi din cadrul instituției și altele.

Cu aceste rezultate și angajamente întîmpinăm noi cel de-al II-lea Congres al Frontului Unității Socialiste. Prin realizarea prevederilor din planurile de muncă, membrii organizației sînt convinși că, asemeni tuturor oamenilor muncii, vor contribui la îndeplinirea sarcinilor reieșite din documentele Congresului al XII-lea al partidului, a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru a asigura creșterea puterii economice a patriei socialiste, ridicarea continuă a națiunii noastre pe noi trepte de progres și civilizație.

inginer GRAȚIAN MARINESCU ■
președintele Comitetului Frontului Unității Socialiste
din C.I.E.T.A. — Automatica, București

„În spiritul unei exemplare democrații”

Lucrez de peste trei decenii în aceeași întreprindere, adică la Întreprinderea mecanică de mașini și utilaj minier din Baia Mare, la același loc de muncă. Sînt frezor, și-mi dau seama, de fapt, sînt implicat în modul plener în care colegii mei, oamenii muncii de la I.M.M.U.M., participă la rezolvarea treburilor fabricii. Nu vreau să fac istorie, dar o amintire îmi stăruie în minte. În urmă cu cîțiva ani buni, pe vremea cînd lucram la Atelierul central, s-a ivit o problemă care trebuia urgent rezolvată. Am așteptat noi, am întrebant în stînga, în dreapta. Știam care-i soluția, dar nu aveam, să zic, dezlegarea să trecem la treabă. Îmi amintesc că suferea tot colectivul din cauza acestei tărăgănări. Acum, cînd trăim cu toții într-o atmosferă de emulație, de participare a fiecăruia, fără deosebire de naționalitate, la rezolvarea problemelor întreprinderilor noastre, ale orașelor noastre, ale întregii țări, în spiritul unei exemplare democrații, a pune umărul și mintea unde este nevoie este o înaltă datorie cetățenească. Odată cu înființarea organizațiilor proprii ale Frontului Unității Socialiste, la noi, la I.M.M.U.M., largirea democrației, participarea efectivă a tuturor oamenilor muncii se întemeiază și mai mult pe fapte de muncă și de viață. După cum v-am spus, eu sînt frezor. La secția Utilaj tehnologic I. Și aici se ivesc probleme care nu suportă amănare. Am la îndemînă un fapt recent petrecut chiar în secția noastră : nu am putut finaliza reparațiile la un dispozitiv de transport. Ce era de făcut ? În cadrul organizației proprii a F.U.S. am discutat aceste lucruri,

am căutat o soluție. Oamenii din echipă, șeful ei, inginerul șef de secție ne-am spus cu toții părerile, am analizat, am dezbătut o sumedenie de idei, s-au cîntărit mai multe posibilități și în cîteva zile am reușit să executăm reparațiile de care vorbeam. Calitatea a fost ireproșabilă. Dacă se întîrziea prea mult cu realizarea lor, consecințele erau păguboase în egală măsură și pentru secție și pentru întreprindere.

În aceste zile, premergătoare Congresului F.U.S., la întreprinderea noastră au intrat în funcțiune o nouă secție de reductoare, o anexă a turnătoriei, precum și 4 camere de nefamiliști cu 1250 de locuri. Tot acum, prin participarea tuturor membrilor F.U.S. din întreprindere, vom da în folosință o cantină modernă de 1500 de locuri, care o va înlocui pe cea veche de 50 de locuri. De asemenea, în luna februarie va fi gata și o spălătorie pe care o așteptăm cu mare nerăbdare. Toate acestea se înzăpuesc cu participarea nemijlocită a comunistilor, uteciștilor și a membrilor F.U.S. de noi, oamenii muncii de la I.M.M.U.M., români și maghiari, înfrățiți în muncă și viață pe aceste scumpe meleaguri al Maramureșului, așa cum ne-au găsit mereu timpurile, cum ne-am făurit istoria.

IOSIF PAPP ■
vicepreședinte al Comitetului F.U.S., al I.M.M.U.M.
Baia Mare

**Devenirea patriei nu se poate realiza
fără brațul, mintea și inima tuturor fiilor ei**

M-am născut acum 30 de ani în cochetul oraș Jimbolia, știut mai demult, altădată, prin mișcarea de pompieri, printr-o fabrică de cărămizi și un spital. De vreo 5 decenii, aici se produc și nasturi, necesari desigur la cele știute. În această întreprindere — situată lingă o fabrică de încălțăminte, celebră și ea — muncesc o mie din cei 16 mii de locuitori ai orașului — români, germani, maghiari, sirbi și de alte naționalități. Oamenii buni și vrednici, mîndri că trăiesc la una din marile porți ale mîndriei României. Obiect mic, nasturele are însă o mare căutare în comerțul interior sau la export, de unde și eficiența sa economică ridicată. Și totuși, producerea nasturilor — cît și a ambalajelor din polietilenă (foi, pungi, saci), care întregesc gama sortimentală a fabricației noastre — nu și-a rezolvat tainele, nu și-a spus ultimul cuvînt al rentabilității, al productivității, al calității. Sînt acestea direcții mai vechi sau mai noi de trudă și gîndire pentru toți cei ce muncesc la întreprinderea de nasturi din Jimbolia. Membri sau nemembri de partid, bărbați sau femei, tineri sau vîrstnici. Tocmai de aceea căutăm spre mine bine și mai eficient trebuie să le răspundem și noi, 300 de muncitori, ingineri, economiști, tehnicieni care formăm 5 organizații proprii, recent constituite, ale F.U.S., prin care au căpătat viață și la întreprinderea noastră propunerile făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind creșterea rolului F.U.S. și îmbunătățirea organizării sale.

Ce ne-am propus concret pentru acest an, după o analiză adîncă și matură a izbuzurilor din 1979 ? Mai întii, vrem

Un moment de seamă al perfecționării democrației noastre

**Interviu cu tovarășul Nicolae Mihalache, președinte al Consiliului
municipal București al F.U.S.**

— **Tovarășe președinte, recent a avut loc Conferința organizației municipiului București a F.U.S. Care au fost principalele concluzii privind activitatea sa în cei 5 ani care au trecut de la primul Congres al Frontului Unității Socialiste.**

— După cum se cunoaște, în perioada premergătoare conferinței municipale au avut loc conferințe ale F.U.S. la nivelul comunelor și sectoarelor teritoriale, și s-au constituit, pe baza propunerilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, organizațiile proprii ale F.U.S. În toate aceste adunări s-a evidențiat cu pregnanță profundul democratism al ordinii noastre, cadrul larg creat de partidul și statul nostru pentru participarea nemijlocită a tuturor cetățenilor patriei la rezolvarea treburilor obștești, la conducerea întregii activități, economice, poli-

tice și sociale a țării. În toate adunările s-a reliefat preocuparea constantă a conducerii partidului nostru, personal a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru adîncirea continuă a democrației socialiste, în care poporul însuși este chemat să hotărăască asupra dezvoltării viitoare a patriei, să-și hotărăască propriul său destin. În unanimitate, participanții la cuvînt și-au exprimat adeziunea deplină la politica internă și externă a partidului și statului, voința fermă de a milita neabătut pentru îndeplinirea istoricelor hotărîri adoptate de Congresul al XII-lea al P.C.R. — eveniment de importanță cardinală în viața partidului, a întregului popor — pentru creșterea participării Capitalei la efortul întregii țări în vederea accelerării dezvoltării economice a patriei, a înălțării ei pe noi culmi de progres și civilizație. Una

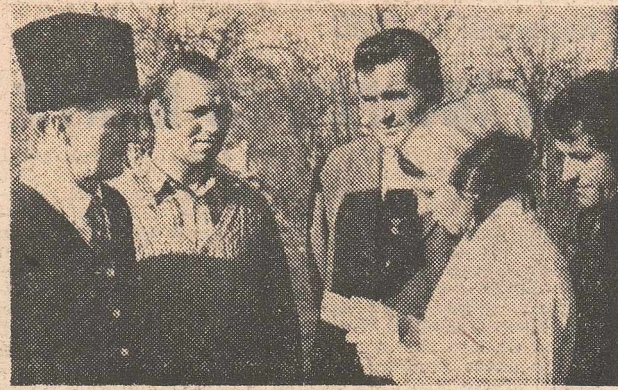
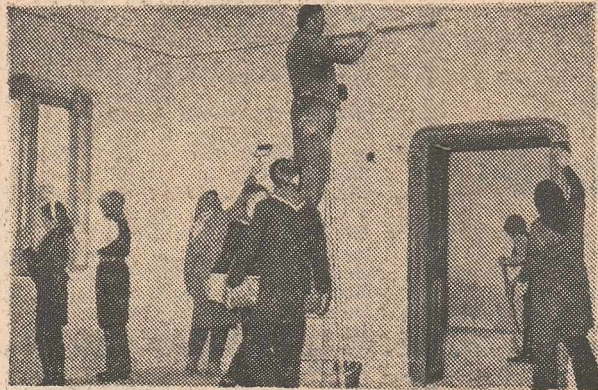
din concluziile importante desprinse din conferințele F.U.S. care au avut loc, deci și a conferinței organizației municipale București a F.U.S., o constituie faptul că, în perioada care a trecut de la primul congres, a crescut capacitatea consiliilor F.U.S. în unirea eforturilor organizațiilor componente pentru mobilizarea potențialului material și uman de care dispunem, în vederea realizării obiectivelor stabilite de Congresul al XI-lea al P.C.R., al sarcinilor și angajamentelor asumate. Referindu-mă la nivelul Capitalei, vreau să subliniez că în primii patru ani ai cincinalului s-a obținut o producție industrială suplimentară în valoare de 19 miliarde lei, urmînd ca pînă la sfîrșitul acestui cincinal să realizăm 27 miliarde lei. Întregul spor de producție a fost obținut pe seama creșterii productivității muncii. Ponderele produselor noi și reproiectate în valoarea producției marfă reprezintă 47,3% față de 44,6% planificat. De asemenea, s-au înregistrat importante economii de materii prime, materiale, combustibili și energie. În perioada la care mă refer, consiliile F.U.S. și organizațiile componente și-au intensificat eforturile pentru dezvoltarea edilitar-gospodărească a orașului, pentru ridicarea gradului său de urbanizare. Valoarea muncii patriotice efectuată de cetățenii Capitalei numai în 1979 se ridică la 2 miliarde lei, adică peste o mie de lei pe locuitor, concretizată în lucrări la obiectivele de investiții, în construcții social-culturale, construcții de

străzi și trotuare, amenajări de parcuri și zone verzi, de baze sportive și terenuri de joacă, plantări de flori, arbori și arbuști etc. O altă concluzie care a rezultat din conferințele ce au avut loc o constituie creșterea rolului consiliilor F.U.S. în desfășurarea corespunzătoare a aprovizionării populației. În această privință, cele peste 3 mii de echipe de control ale oamenilor muncii, care cuprind aproape 15 mii de muncitori, ingineri, tehnicieni, cadre medicale, cadre didactice, pensionari, gospodine, au efectuat numeroase controale și au făcut, numai anul trecut, aproape 24 de mii de propuneri, vizînd mai buna desfășurare a activității în unitățile comerciale, în cele prestatoare de servicii către populație, în unități sanitare. Concluzii importante s-au desprins și în ceea ce privește preocuparea pentru îmbunătățirea muncii de educație politico-ideologică și ridicarea gradului de cultură al cetățenilor Capitalei. Desigur, din aceste analize au rezultat și unele neîmpliniri datorate, în principal, unor defecțiuni în organizarea diferitelor acțiuni, precum și existenței unor fenomene de paralelism în activitatea organizațiilor componente ale F.U.S.

— **Cîți membri individuali numără organizațiile proprii ale F.U.S. din Capitală ?**

— Pe baza propunerilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, propuneri îmbrățișate în una-

DE VOINȚĂ ȘI ACȚIUNE ÎN SLUJBA PATRIEI

să reducem consumul de materii prime, 100 tone de polietilenă și 800 tone de bachelită — produse deficitare și ca atare costisitoare.

Vom asimila 40 de modele de nasturi noi, pe placul tuturor și în pas cu moda, și 10 modele de bunuri de larg consum, astfel încât 33 la sută din producția anului să fie înnoită.

La investiții, comitetul organizațiilor proprii de la întreprinderea noastră s-a angajat să asigure în 15 aprilie și nu în 30 iunie, cum se prevedea inițial, dublarea producției de nasturi. Tot pe 1980, intrucit sporul de creștere la producția industrială va fi de 170 milioane lei, e clar că prima direcție de acțiune în acest sens va fi mai bună organizarea a producției și a muncii, creșterea calității și a eficienței.

Oamenii au avut inițiativă, deși nu sintem mari consumatori de metale, să economisim 15 tone pe an, prin proiectarea unui sistem de urmărire a consumurilor, care a lipsit până acum cit și prin reproiectarea reperelor de SDV-uri și utilaje.

La consumul de combustibil convențional, dorința noastră este de a diminua eforturile cu 140 tone pe an.

La prima vedere, aceste obiective pot părea ca fiind ale Consiliului oamenilor muncii; direcțiile desigur sint aceleași, cum spuneam și la început, dar inițiativele și gândirea creatoare aparțin membrilor organizațiilor proprii ale F.U.S.

Este modul în care și noi cei de la întreprinderea de nasturi Jimbolia înțelegem democrația socialistă, înțelegem că devenirea patriei nu se poate realiza fără brațul, mintea și inima tuturor fiilor ei.

RENATA KOCH

președintă a Comitetului Frontului Unității Socialiste de la întreprinderea de nasturi Jimbolia

Vrem ca noi, membrii Frontului Unității Socialiste, să avem ce raporta partidului

Ca să vorbesc despre rolul organizațiilor noastre proprii al Frontului Unității Socialiste și despre modul cum au demarat la noi treburile de la întreprindere este neapărat nevoie să vorbim de realizările anului precedent. În fond, nu aici își regăsesc oamenii toate eforturile lor de gândire și creație, de atitudine, o parte din sufletul lor? Odată creată, organizația noastră, care numără azi 600 de membri, a imprimat muncii productive un suflu nou. Mai concret: am încheiat anul istoric, anul Congresului al XII-lea al partidului, cu exportul realizat în proporție de 11,6 la sută. De ce încep cu exportul? Ca să menționez aproape 90 la sută din producția de mobilă a întreprinderii vasluiene este destinată pieței externe. În dreptul producției globale este înscrisă cifra de 102 la sută, iar la capitolul producție marfă se găsește cifra 103,6 la sută. Iar în acest an, am pășit cu dreptul. În prima decadă a lunii ianuarie, ne aflăm în grafic și avem toate șansele ca luna aceasta să ne aducă mari satisfacții. Imi bazez afirmația pe forța colectivului nostru. Pe seriozitatea oamenilor, pe înaltul lor profesionalism, pe capacitatea lor de mobilizare, pe conștiința lor muncitorească. Oameni pre-

cum Maria Cocuz, tapiteră de elită, o femeie de nădejde, brigadierul Alexandru Nicolae, sufletul sectorului 1, un meseriaș care convinge prin calitatea lucrului făcut cu mina și mintea sa, Floarea Iepure, de la „furnire“, un ochi de veritabilă artizană, furnirele realizate de ea fiind etalon de frumusețe și meșteșug, Valeria Ganea de la pregătire panouri, oameni ca aceștia și ca alții alți membri ai organizației Frontului Unității Socialiste din întreprindere, munca și înalta lor răspundere în fața sarcinilor ce ne revin sint cele mai durabile argumente ale devenirii noastre. Ponderea exportului explică și o altă latură a muncii noastre — calitatea produselor. Iată dovezi de dată recentă: întreprinderea noastră este singura dintre unitățile similare din România, care exportă tapiterie în Statele Unite ale Americii. Apoi, am intrat cu 9 produse în Franța, printr-o firmă celebră, DACOMEX, și sintem în stare să suplimentăm numărul acestor produse. Hărnicia, buna organizare și ordinea constituie blazonul nostru. Ne-am câștigat încrederea și locul pentru că avem oameni care nu precupețesc nici un efort cind este vorba de problemele întreprinderii, pentru că ei, acești oameni, nu muncesc trăgînd cu ochiul la acele ceasornicului. Acum, efortul nostru suplimentar este îndreptat către punerea în funcțiune, la întreaga capacitate, a unei noi secții, a treia, de mobilă și tapiterie. Multe din sarcinile constructorului, ICSIM Brașov, sint ușurate prin munca patriotică a membrilor F.U.S. Vrem, dealtfel, ca aici să intrăm cu zece zile mai devreme. Necazuri? Sigur că sint. Dar le depășim împreună. Pentru că vrem ca marele forum al Frontului Unității Socialiste, în cel de-al doilea său plen național să ne găsească aureolați de noi succese de prestigiu. Vrem ca noi, membrii Frontului Unității Socialiste, să avem ce raporta Partidului.

Inginer CORNELIU ȚĂTARU

președinte al Comitetului F.U.S. din întreprinderea de prelucrare a lemnului Vaslui

Contribuim la creșterea puterii țării aducînd în circuitul economic noi resurse naturale

După cum însăși viața societății românești de astăzi dovedește cu prisosință aplicarea măsurilor propuse de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind creșterea rolului și îmbunătățirea organizării Frontului Unității Socialiste, determină lărgirea cadrului organizat de participare la întreaga viață social-economică și politică a milioanele de cetățeni ai țării, asigură captarea unor noi energii, orientarea mai bună a tuturor forțelor populului spre îndeplinirea marilor sarcini ale construcției socialiste, întărirea coeziunii națiunii în jurul forței politice conducătoare — Partidul Comunist Român. Antrenați de organizațiile proprii ale Frontului Unității Socialiste, oamenii muncii nemembri de partid din întreprinderea noastră, asemenea tuturor cetățenilor țării, fără deosebire de naționalitate, au dobîndit înțelegerea mai aprofundată și temeinică a imperativelor dezvoltării noastre economice. Au înțeles că este indispensabilă participarea lor la soluționarea problemelor vitale,

cum sint, de exemplu, valorificarea superioară a materiilor prime, energiei și combustibililor, mai buna gospodărire a resurselor materiale și financiare, creșterea rapidă a productivității muncii, diminuarea costurilor de producție, înlăturarea oricăror forme de risipă. Aceste obiective reprezintă sarcini concrete și zilnice pentru noi toți cei care muncim în cadrul întreprinderii de prospecțiuni și explorări geologice Deva, unitate născută din însăși politica înțeleaptă a partidului de industrializare socialistă a țării Oamenii noștri, pretutindeni acolo unde au fost trimiși, au înscris în palmaresul muncii lor roade bogate ale explorării și reliefării rezervelor de materii prime, au deschis, au pregătit ori au redeschis noi mine, le-au amplificat și sistematizat, au scos din anonimat așezări. Hondol, Măgura, Crăciunești, Hărăgani, Căinel, Barza, Draica, Voia, Stănița, Almaș sint așezări cu rezonanță auro-argintiferă a văror zestre a fost întregită de cercetările oamenilor noștri. Dar poate mărturiile cele mai de seamă ale muncii de explorare sint adîncurile de cărbune ale Văii Jiului. Șiragul de mine noi sau redeschise, de la Uricani pînă la Jieț, vorbesc, convingător, cred, despre filonul uman al curajului, bărbăției, dirzeniei, al temerității, al caracterului aceluia ce au știut să renunțe la confortul tentant în favoarea unei meserii care le cerea să înfrunte stîtea greutății. Fiindcă întreprinderea noastră a fost și rămîne o școală cu clase răspîndite pe întinderi de sute de kilometri, care au reunit în ele adevărate colective, unde s-au format mineri, sondori, dulgheri, electricieni, mecanici, lăcătuși, sudori, artificieri, constructori. Despre cazarea lor în bordeie din cetină de brad, ramuri de fag sau stejar și panouri din stuf, la Pravăț, sub Șurianu, sau la Izuri sub Dealul Negru, își amintesc și astăzi Marcel Stanciu, Nicolae Roba, Teodor Boț, alții alții printre care aș mai aminti minerii Augustin Vișa, Gheorghe Băjenaru, Ioan Crișan, Liviu Palcău, Teofil Gașpar. Printre colectivele care se remarcă în acțiunea de punere în evidență a zestrei atît de prețioase a acestor munți aș aminti, de asemenea, pe acela ce lucrează pe șantierul Muncel Vest al secției Vețel a întreprinderii noastre. Oameni ca Ioan Munteanu, Andronic Dușent, Aron Ticula, Gheorghe Marina, Dumitru Rădos, Aron Bentean, care împreună cu tovarășii lor au săpat în ultimii ani zece galerii a căror lungime însumează peste 17.000 de metri liniari, socotind numai galeriile principale, fără cele adiacente, breșe și suitori, au hotărît în cadrul organizației proprii a Frontului Unității Socialiste să depună toate eforturile pentru a fi și pe mai departe la înălțimea renumelui de „brigadă de înaintare rapidă“ care li s-a atribuit în urma faptului că ei au sporit viteza medie de înaintare pînă la 120 metri pe lună atîngînd chiar, în ultimele luni, o viteză de aproape 140 metri. Români, maghiari, germani, toți cetățeni harnici ai aceleiași țări, formați profesional și etic în actul culegerii al muncii, pârtași la marea epopee a edificării unei vieți noi în România, ne angajăm acum, în cinstea celui de-al doilea Congres al Frontului Unității Socialiste, să depunem toată strădania pentru ca munca noastră să aibă un rod mai bogat, să aducem în circuitul economic noi resurse naturale, pentru creșterea puterii țării și înscrierea României în rîndul țărilor avansate economice.

Ing. CORNELIU ARSIN

directorul întreprinderii de prospecțiuni și explorări geologice Deva

nimitate de toți cetățenii țării, încă din primele zile ale constituirii organizațiilor proprii, un mare număr de cetățeni ai Capitalei au aderat la ele. Astfel că, în acest moment sint constituite 3.326 de organizații proprii cuprinzînd 237.087 membri individuali din rîndul tuturor categoriilor de oameni ai muncii, dintre care femeile reprezintă un procent de 48%. Cu ocazia constituirii acestor organizații au fost aleși în comitetele de conducere peste 50.000 de oameni ai muncii. Ponderea femeilor în conducerea acestor organizații proprii este de 46,6%. Consider că numărul membrilor înscrisi pînă la această oră constituie o bază temeinică în vederea consolidării organizatorice a acestor organizații, creșterea lor numerică fiind o preocupare permanentă a tuturor organelor de conducere din întreprindere, instituții și cariere.

— Care sint obiectivele pe care și le-au propus cele peste 3 mii de organizații proprii ale F.U.S. existente?

— Pentru perioada următoare, organizațiile proprii ale F.U.S. și-au stabilit programe complete de activități, menite să ducă la creșterea contribuției membrilor individuali a respectivelor organizații la îndeplinirea sarcinilor ce le revin. În măsurile stabilite, un loc central îl ocupă studiarea și aprofundarea documentelor adoptate de Congresul al XII-lea al P.C.R., îndeplinirea exemplară a sarcini-

lor ce decurg din hotărîrile înaltului forum al comunistilor. În această privință, sint stabilite măsuri care, vizează mai buna folosire a capacităților de producție și a forței de muncă, stimularea inițiativei oamenilor muncii pentru realizarea de economii de materii prime, materiale, combustibil și energie electrică, pentru asimilarea de noi produse, pentru introducerea pe scară largă a progresului tehnic. Totodată, au fost stabilite o serie de măsuri referitoare la îmbunătățirea în continuare a muncii de educare politico-ideologică, la intensificarea activității cultural-sportive, precum și la îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață a oamenilor muncii. De asemenea, în toate organizațiile proprii au fost stabilite măsuri pentru înlăturarea neajunsurilor existente, astfel încît activitatea organizațiilor proprii ale F.U.S. să se ridice pe o nouă treaptă calitativă.

Manifestare politică de ample proporții, cel de al doilea Congres al Frontului Unității Socialiste constituie un moment de seamă în procesul continuu al perfecționării democrației noastre pe toate planurile, democrație ce exprimă pe deplin aspirațiile fiecărui membru al societății, care permite acestuia afirmarea întregii sale personalități umane.

RĂZVAN BĂRBULESCU

IULIAN ALEXE: Dealul Filaret iarna

Roșioreni în 1980:

NOI ÎNCEPEM CU MARTIE

Am întâlnit la Roșioreni de Vede, oraș al Teleormanului, cu vechi rădăcini în istoria neamului, oameni care abia își mai puteau aduce aminte despre înfățișarea de odinioară a locului lor de baștină. Imaginea trecutului se estompase sub puterea realității. Și, ascultându-i cum mar bine le vine a vorbi despre ceea ce s-a făcut în ultimii ani aci, despre ceea ce se va face mâine — pentru că Trecare dintre ei e bine informat în acest sens — îți zici, privindu-le opera, orașul lor, că ei sînt ziditori adevărați, ei care zidesc creînd la comanda clipei și sub rigorile clipei.

Cînd cu 7-8 ani în urmă pe șeful de la capătul orașului s-a săpat fundația I.M.M.R.-ului, oamenii bănuiau că pentru aceste locuri s-a început a se scrie, de fapt, o altă pagină a acestei noi istorii de statornicire a faptei comuniste. Tăranii din împrejurimi, ai căror părinți poate n-au ieșit niciodată din satul lor ascuns între lanuri, au devenit vagoniști. În mai 1973 ieșeau pe poarta întreprinderii primele vagoane — unitatea atîngîndu-și de la început parametrii în devans cu 3 luni. De atunci pînă azi n-a fost lună, trimestru sau an în care să nu fi realizat indicatorii de plan, să nu-i fi depășit. La numai doi ani de la intrarea în funcțiune — în '75 — ocupau locul II în întrecerea socialistă pe țară și obțineau Ordinul Muncii clasa a II-a.

Cam așa ar suna, din spusa oricărui din cei 3500 de încadrați ai întreprinderii, scurta fișă biografică a I.M.M.R.-ului. Firește, n-ar lipsi o adăugire, pe care însuși directorul întreprinderii, **Constantin Crăsnăanu**, a ținut să o încorporeze scurtele date de pînă acum: pe 25 septembrie 1979 I.M.M.R.-ul a raportat îndeplinirea planului pe 4 ani ai cincinalului. „Metaforic vorbind — continuă interlocutorul nostru — pentru noi, începutul acestui ultim an al cincinalului se cheamă MARTIE! Munca a dereglat, la modul frumos, înseși anotimpurile. Primăvara aceasta timpurie la I.M.M.R. se traduce în peste 200 milioane lei peste plan.

I-am cunoscut și noi pe acești oameni care în permanență bătălie cu timpul au reușit să-și impună punctul de vedere. Cum și în ce fel să-și lăsăm pe ei s-o spună, chiar dacă ei nu sînt oameni ai vorbelor, ci ai faptelor de excepție. Să ne oprim un moment în formația lui **Iulian Stoicea**, lăcătuș de meserie, șef formație aparataj de frînă automată. De ani de zile se păstrează aici stacheta întrecerii, cei 115 membri ai formației — în majoritate băieți tineri, media de vîrstă neatingînd sfertul de veac — desoperind ei înșiși, în muncă, secretul menținerii pe podium. Aici, la ei, se repară aparatajul de frînă pentru vagoane ce ajung să suporte o încărcătură de 60 tone. „Vă închipuiți ce s-ar putea întimpla dacă aparatajul de frînă, dat nouă în grijă, nu ar fi tratat cum se cuvine. Tocmai de aceea noi ducem lupta cu secunda, tocmai de aceea operațiunile de control, de remediere a defecțiunilor implică din partea fiecăruia dintre noi o mare răspundere. Dealtfel, să știți, farmecul meseriei noastre este tocmai această răspundere“.

Cel care ne spune aceste cuvinte este însuși șeful formației, **Iulian Stoicea**, lăcătuș de meserie, pe care ascultându-l îți zici că a făcut studiile prin cine știe ce academii. Pentru el, vagoanele ce intră pentru reparații pe porțile întreprinderii sînt „precum păsările călătoare, vin, stau pînă le punem pe picioare, după care o pornesc din nou spre lume, și iarăși se întorc, după un timp, pentru reparații“; distribuitorul de aer este „înima instalației de frînă, o inimă al cărei puls ne-a dat multă bătaie de cap pînă în urmă cu vreun an și ceva“. Era vorba, ne face să înțelegem, de niște necazuri ce veneau de la calitatea probelor distribuitorului. Se primeau pe adresa întreprinderii telegrame, cam 10 pe lună, de la beneficiari care reclamau defecțiuni la sistemul de frînă în perioada de garanție. „Nouă ne crăpa obrazul de rușine, nu mai știam încotro să o luăm. Ajunsesem de ne pierise și somnul. Pînă într-o noapte, cînd mi-a venit ideea realizării standului pentru probat distribuitor HIK care, odată realizat, ne-a scos din toate necazurile“. Ideea cit și construcția lui îi aparțin într-un tot, standul însuși fiind o premieră în materie. E ca un fel de pupitrul de comandă (de la bordul căruia nu lipsesc beculuțele de tot felul), dotat cu un manometru pentru citirea presiunilor în diverse situații ale distribuitorului, un manograf pentru înregistrarea diagramei de funcționare. Mai întii, prin acest stand a crescut calitatea probelor, ajungîndu-se la zero cu reclamațiile; a crescut productivitatea cu sută la sută — în loc să se probeze un singur distribuitor, se probează două deodată. Prin el s-a ajuns la eliminarea totală a pierderilor de aer — de unde proveneau necazurile de odinioară. Așadar, standul lui, născut dintr-o idee de noapte, este cu mult superior standului clasic, rezolvîndu-se prin el o problemă de esență în munca lor. Pînă și în minuirea comenzilor aici totul se execută centralizat, de la un pupitrul de comandă electric. Cel care urmărea, în ziua vizitei noastre, diagrama de funcționare, **Mitu Pintilică**, părea un băiețandru — nu arăta cei 24 de ani pe care i-a împlinit. Devenise operator învățînd de la profesorul său **Iulian Stoicea**. Pentru că el, șeful formației, este și lectorul formației sale. Nu aveau sală pentru perfecționarea pregătirii profesionale. Au făcut-o ei, cu miinile lor, tîind hala la un capăt al ei. cocoțînd, pe niște grinzi, o sală spațioasă, pe care au ridicat-o tencuind cărămidă cu cărămidă, vîrînd-o și, mai ales, dotînd-o cu toate cele necesare învățaturii. În prezent, parcurg complicatele scheme ale vagoanelor cu frînă modernă ce urmează a intra în '80 pe porțile întreprinderii. Trebuie să-și găsească pregătiți, iar în acest sens, același gînditor al formației, **Iulian Stoicea**, a pus pe hîrtie un alt tip de stand de probe, ceva mai complicat, pe măsura distribuitorului K.E. Ceilalți au pus umărul la realizarea lui. Doocamdată i-au făcut scheletul. Urmează să-și pună la punct instalația. Precum într-o avanpremieră...

Pe maestrul atelierului osii noi, **Milută Huiban** — un alt as al întreprinderii, cum ne fusese recomandat — l-am găsit predînd beneficiarului roadele muncii de peste zi: 10 osii noi. Erau acolo, în hala mare, roți de tren, încălțate sau ba (e vorba de osii cu bandaj aplicat, osii echipate, produse aici atît pentru intern, cit și pentru extern). unele cu luciu de oglindă, așteptîndu-și pornirea spre lume, altele în stare brută, în așteptarea prîmînirii lor. Printre cei 37 de oameni ai formației, descoperiți pe tot traseul realizării acestui cuplu unitar roată-osie — 3 sînt femei: o vopsitoare, o strungărită și o femeie lăcătuș. „Aici în uzină — ne lămurește maestrul — veți întâlni multe femei, rîzbindu-i adeseori pe bărbați în meseriile astea bărbătești. Dealtfel, să știți, fiica mea e strungărită, soția electrocaristă, amîndouă calificate aici, odată cu pornirea la drum a întreprinderii“.

I-am părăsit țîrzu, spre seară, cu sentimentul că acolo a înflorit cu adevărat primăvara, o primăvară a muncii pe care și-o doresc continuă.

GEORGETA BLĂNARU ■

„După 26

de ani cred că fabrica respiră muncă și seriozitate“

Tătuca Cuda, cum i se mai spune maestrului trefilator **Ioan Cuda** de la Întreprinderea de conductori emailați Zalău, este, la cei 41 de ani ai săi, un om ce se bucură de oarecare notorietate, nu numai în Zalău, dar chiar și în satele din județul Sălaj. Se spune că e modest, se mai spune că are totdeauna o vorbă bună pentru fiecare și că ar fi păcat să plecăm din Sălaj fără să dăm ochii cu el. L-am căutat, l-am găsit la locul de muncă, în secția trefilare. Ne-am cerut scuze pentru deranj și i-am solicitat un interviu. A acceptat să schimbe o vorbă-două cu noi, dacă credem că e cazul. În rîndurile care urmează redăm cîteva din gîndurile sale, convinși fiind că spune ceva. Întrebările ori se înțeleg, ori nu sînt necesare și de aceea am renunțat la ele.

Sînt de loc din Valea Ierii, județul Cluj. De la 11 ani am plecat să-nvăț la Iara, școala elementară, iar de la 14 m-am dus la Cimpia Turzii și n-am mai revenit în Valea Ierii decît foarte rar. În Cimpia am fost elev-ucenic trefilator la școala profesională, asta se-nîmpla între '53-'56. Ca trefilator am rămas în Cimpia pînă-n '63. Între '60 și '63 am urmat pe rînd liceul și școala tehnică de maștri nu ca să fiu mai grozav decît alții, dar mi-a plăcut să învăț eu, dacă ai mei din Valea Ierii n-au putut s-o facă. În 1966, la Buzău, a intrat bine în plan o fabrică de sîrmă și ne-au solicitat pe mine și încă vreo cîteva colegi din prima clasă de maștri din Cimpia Turzii să-i sprijinim și am stat acolo aproape cinci ani, doi ca maistrul de schimb și trei ca maistrul șef, pentru că era nevoie de mine. Aș fi rămas la Buzău, îmi plăceau și oamenii și munca, dar într-o zi s-a apropiat de mine șeful de secție, inginerul **Maier Nicolae**, tot ardelean și el, și mi-a zis: „Nu vii la Zalău, că-i mai aproape de casă?“ N-am stat pe gînduri, cu toate că nu știam mai nimic despre Zalău și noul meu loc de muncă. M-am rupt greu de buzoieni și ei de mine.

La întii de iulie 1973, cînd am sosit la Zalău, abia se contura prima hală. În 25 august, ținînd minte ca acum, am pornit primul punct de lucru cu mult înainte de termen. La începutul

inceptului se strînseseră vreo 30 de tineri între 21 și 23 de ani, școlii la București, la cursurile de calificare de pe lângă I.C.M.E. Cu deprinderile primite la școală și grupați în jurul veteranilor **Ștefan Ștefănescu**, trefilator cu vechime, făcut mastru aici la Zalău, **Victor Ianchis**, venit tot de la Buzău, dar sălăjean din comuna Bălan, am început să învățăm primele mașini la capacitățile de trefilare de 5000 tone. Treaba n-a mers chiar rău de la început fiindcă o gîndisem bine, mașinile noastre erau la nivelul tehnicii mondiale, iar organizarea ne-am străduit să fie pe măsură. Treptat, treptat au început să curgă spre Zalău muncitori școlarizați în alte forme de pregătire: o clasă la I.C.M.E. București, două clase la Tîngu Mures, încă o clasă la București numai cu tineri recrutați din satele Sălajului. Învătau ei ce învățau pe unde mergeau, dar pot spune că lucrul lîngă ei mai vechi și cu experiență îi maturiza. Ne-am mai pregătit și noi o clasă, așa că sîntem 1400 în toată întreprinderea, numai la trefilare sînt vreo 330 de oameni pregătiți sau în formare la locul de muncă. Practic, prima capacitate de producție a fost și este prima școală.

Secția noastră, secția trefilare, a crescut și crește aproape în fiecare an. În '74 a mai intrat în producție o capacitate de 2000 tone, în '75 una de 1000 tone, pînă în '78 încă 8000 de tone, avem astăzi o capacitate de 31000 tone pe an și nu ne oprim aici. Secției trefilare i se potrivește de minune denumirea de coloana vertebrală a fabricii. Aici se prelucrează materia primă, se modelează și abia apoi merge mai departe la emailare. Dăm sîmna și la întreprinderea tîngumureșeană „Electromures“ și surații noastre mai mici I.C.M.E. Bistrița. Emailarea tot noi trefilatorii am pus-o în funcțiune. Am lucrat tot la pot cu constructorii, ba am muncit mai mult decît ei, că n-aveau oameni de specialitate. Am avut grijă să nu pășim niciodată cu stîngul. Cu capacitățile am pornit la termen sau mai repede și dacă merge treaba, merge și pentru că am pornit-o bine, așa cred eu. Sigur, mai sînt probleme cu ca-

litatea materiei prime, ea nu este la nivelul pretențiilor. S-a laminat și se laminează încă la Cimpia Turzii cu un laminor făcut pentru oțel, dar cuprul ăsta e mai pretențios și din cauza asta calitatea sîrmei nu-i totdeauna corespunzătoare. Ne-am propus să facem noi, aici la Zalău, un laminor de cupru, și noi ce ne propunem chiar facem. Sîntem într-un stadiu avansat. L-am montat tot. Va fi o premieră a anului 1980, fiind singurul de acest fel din țară și printre puținele în lume. Cu el sperăm să scoatem o sîrmă de opt milimetri, care este materia primă pentru trefilare, de unde vom obține sortimente de calitate superioară. Poate v-a spus tovarășul director **Maier** că de la o sută de sortimente în 1975 am ajuns acum la 700 sortotipodimensiuni omologate după standardele internaționale, ceea ce permite ieșirea noastră pe diferite piețe externe de desfacere pretențioase, cum sînt Franța, Elveția, Anglia, Germania Federală sau Italia. Cu unele dintre ele am reușit să cîștigăm competiții, chiar cu japonezii.

Mă împac bine cu oricine, și cu lucrător, și cu inginer. Atîta timp cît un om în orele de serviciu nu are altă preocupare și alt gînd decît bunul mers al fabricii, eu mă înțeleg cu el. Care are alte gînduri sau preocupări, și n-am cazuri să nominalizez, mă supără. Și asta nu de azi, de ieri, secretar de partid pe întreprindere sînt doar de curînd, ci de cînd am început să mă țin pe picioarele mele, să-mi cîștig pînăea. De la 14 ani sînt tot în fabrică. Fac 26 de ani de cînd am simțit prima dată mirosul fabricii. Are nu are fabrica miros, sinteti tînr, vă rog să nu rideți de mine, dar eu așa cred. Miroase a muncă și a seriozitate. În fabrică simți că sînt oamenii mai oameni decît în altă parte, sînt utilaje, preocupări, bunuri materiale și chiar responsabilitate mai multă decît în alt loc, să zicem pe stradă. M-am luat cu vorba. Acum îmi dau seama că ar fi multe de spus. V-am rămas dator doar cu un răspuns la întrebarea „de ce Tătuca“. Pur și simplu așa îmi zic trefilatorii mei. Eu mai zic unuia și altuia: „Măi cutare, ia vino la tătuca să stăm de vorbă și să rezolvăm problema ăia“. Lucrul cu omul e mai greu decît lucrul cu utilajul. Cred că e mai bine să stai de vorbă cu omul, să-l convingi, decît să tipii la el sau să-l sancționezi. E lucru mare să faci dintr-un om mai puțin activ nici mai mult, nici mai puțin decît un om de nădejde. În final se bucură și el de rezultatele muncii lui, te bucuri și tu că ai cîștigat un om. Ei, de aici mi se trage mie numele de Tătuca.

ION PREDOȘANU ■

Cum te poate ține minte un ministru

— Am ajuns aici, zice, din ordinul unui tovarăș ministru; mă întorcăm din concediu, prin București, și, întimplător, m-am întâlnit pe stradă cu dînsul. E ministru adjunct și acum. Ce faci, Borsaru? Îmi zice; privești la vitrine, în timp ce la Întreprinderea de mașini grele ne crapă buza de oameni? Eu zic să-ți faci formele și să vii în București. Sincer să fiu, mă cam blocașem: nu știam cum să iau toată discuția asta, cam percutantă ce-i drept. Din discuții am dedus că tovarășul ministru adjunct știa multe despre mine, din viața mea de simplu mastru la Combinatul de fire artificiale din Brăila.

Nici să credem că un ministru, fie și adjunct, poate să țină minte numele oricărui muncitor sau mastru, pe care l-a văzut o dată. Nu, **Petre Borsaru** nu este un meseriaș de rînd. Cele ce vor urma or să ne demonstreze că el este un specialist de valoare. Iată faptele: anul 1966, Combinatul de fire artificiale Brăila. La secția preparație chimică, variatoarele hidraulice, piese importante, începuseră să se defecteze în serie. Se căutau soluții urgente, economia avea nevoie de fibre, se căutau oameni cu idei, cu îndrăzneala de a se lua de piept cu greutățile și cu neîncrederea. Conducerea ministerului chimic a organizat un simpozion pe tema: variatoarele hidraulice.

— Una din rezolvările cheie am oferit-o eu, iată cum: variatoarele, susțineau unii, trebuie trimise la reparație în Elveția. Da, nu vă mirați, în Elveția; credeau ei că la noi nu se pot repara din lipsă de specialiști. Mie îmi venise singele în obraji! Cum dracu, îmi spuneam în gînd, noi nu sîntem în stare să facem ce fac alții, fie ei din Elveția? Am adunat cîteva oameni: pe **Andrei Mirotan**, **Petre Marin**, alți meseriași buni. Am îndrăznit să demontăm un variator. Se spunea că sînt foarte complexe, că, vezi Doamne, parcă ar fi acolo un

monstru cu șapte capete pe care nici un Făt-Frunosu brăilean nu l-ar putea da gata. Scuzați-mă că umblu și eu la metaforă. Noi am constatat că nu ăsta era adevărul, am găsit defectele, le-am reparat cu posibilitățile noastre, în numai două zile. De la nimicul ăsta m-a ținut minte tovarășul ministru.

Un „nimic“ care a salvat o secție de producție, a scos, adică, un colectiv de oameni din impas. Niște oameni care n-au îndurat inferioritatea profesională, care, cum zice o vorbă, și-au băgat nasul peste tot, să vadă, să afle, să învețe, să fie utili la nevoie. Cu astfel de oameni am înaintat, am progresat pe calea industrializării țării: curajoși, temerari, dormicii să devină, de ce nu?, personalități în profesie! De cînd a venit aici, la I.M.G. București, maestrul **Petre Borsaru** s-a consacrat înlocuirii importului de dispozitive și mașini hidraulice. „Să depindem cît mai puțin de alții, zice; iar dacă e posibil, să depindem alții de noi“. **Petre Borsaru** știe că această integrare a producției înseamnă independență economică, înseamnă o țară dezvoltată, înseamnă trecerea noastră ca popor în rîndul popoarelor înaintate economice.

Un alt fapt: la cuptoarele electrice de 50 tone se defectau des pompele și distribuțiile hidraulice, aduse tot din import. **Borsaru** și-a adunat iar oamenii de la atelierul de acționari hidraulice, pe **Petre Cristea**, **Simuel Ologeanu**, lăcătuși, pe **Nicolae Gurău**, **Maria Nițuică**, pe mulți alții, și printr-o modificare simplificatoare a schemei hidraulice, gîndită de ei, au rezolvat și problema pompelor. Ambele cuptoare electrice funcționează acum cu pompe hidraulice românești. Treabă care, ne gîndim, n-ar fi rău să se generalizeze pe economie, să se înlăture importul, să depindem numai de noi. Să depindem de noi nu dintr-o mîndrie exagerată, ci dintr-o necesitate eco-

nomică, din dorința de a ieși în lume cu sentimentul de egal. **Petre Borsaru**, oamenii lui, sînt cu toții oameni pe umerii cărora întreprinderea se sprijină la nevoie. Realizările lor sînt multe, le-am cunoscut și noi, iar una dintre ele — acționarea hidraulică a poziționierului de sudură — a obținut locul I pe sector și locul II pe Capitală, la Festivalul național „Cîntarea României“. Oamenii din atelierul de acționari hidraulice, condus de inginerul **Petre Fudulu**, oameni care lucrează cu **Petre Borsaru**, au media de vîrstă de 21 ani! Dar acești oameni tineri, mulți cu categorii mici numai pentru faptul că sînt tineri și foarte tineri, fac diagnoză.

— Diagnoză? întreb eu pîrîndu-mi-se că n-am înțeles bine.

— Da, punem și noi diagnostic, dar la mașini. Avem mașini foarte complexe, de înaltă tehnicitate, și dacă se defectează trebuie să le stabilim diagnosticul. Nu știi, te uita la ele ca la altă minune și oamenii stau, iar întreprinderea înregistrează pagube. Nu e chiar ușor să afli ce are, să-i spulberii hiba dintr-un foc.

E o chestiune de competență, înțeleg eu, dar de competență înaltă, dublată de o mare responsabilitate, calități umane care privesc din afară și redimensionează forța oamenilor: „Cînd am venit la I.M.G.B., spune **Petre Borsaru**, am intrat în secția turbine; aveam sentimentul că mă aflu în fața unor oameni cu forțe speciale. La televizor, vedeam atunci un serial special „Planeta gigantilor“. Credeam că mă aflu pe o astfel de planetă. Ulterior m-am obișnuit, oricît am căutat eu, n-am descoperit nici o forță specială la acești oameni. Am descoperit în schimb o mare forță de dăruire, o mare conștiință muncitorească“.

Am încă destule fapte în carnetul meu de note, dar nu știu ce mă îndeamnă să nu mai adug nimic acestui reportaj. Poate faptul că si eu, la rîndul meu, am descoperit aceeași mare dăruire pentru întreprindere, aceeași înaltă conștiință muncitorească. Si cînd te implică într-o astfel de revelație, nu mai simți nevoia cuvintelor...

N. GRIGORA MĂRĂȘANU ■

Marele forum al unității poporului

(Urmare din pagina 1)

că în luna ianuarie se desfășoară peste tot o analiză exigentă a îndeplinirii planului pe anul 1979, se concretizează în continuare toate măsurile necesare pentru îndeplinirea și depășirea angajamentelor asumate, pentru că adunările oamenilor muncii adoptă numeroasele măsuri concrete ca răspuns chemării la întrecere socialistă generalizată în întreaga noastră activitate economică-socială.

— Vorbiți-ne, vă rugăm, despre rolul și meritele excepționale ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în perfecționarea cadrului organizatoric al F.U.S.

— Întregul nostru popor, întregul nostru partid, întreaga națiune cunosc, apreciază și știu că tot ceea ce s-a înfăptuit pentru construirea unei democrații socialiste adevărate, autentice, de profunzime, originale, bazate pe o analiză temeinică a procesului nostru revoluționar în diversele sale etape de evoluție, reprezintă rodul gândirii, pasiunii revoluționare, responsabilității înalte față de partid, de popor, de patrie, a secretarului său general. Este o construcție originală, este o democrație a societății socialiste românești, fondată pe propria ei istorie, ținând seama de lumea contemporană, ținând seama de contextul general în care se desfășoară procesele de evoluție economică, socială, politică.

— Ce dimensiune capătă F.U.S. prin constituirea organizațiilor de membri ale Frontului?

— Practic, dimensiunea va fi în permanență aceea a tuturor categoriilor de oameni ai muncii care nu fac, până în prezent, parte din rândurile membrilor de partid. Desigur, etapa istorică pe care o traversăm și care va fi o perioadă încă în vigoare, este o etapă de omogenizare a unității morale politice a întregului nostru popor, omogenizare pe toate planurile: și a ideilor, și a sentimentelor, și a acțiunilor, și a gradului de evidentiere. Dar această omogenizare cuprinde și va cuprinde milioane de oameni; milioane de oameni-forță activă a societății noastre. Începutul nostru de astăzi, în preajma celui de al II-lea Congres al Frontului, numără, a adus sporul real, efectiv a 2 milioane și 400 mii de oameni, membri ai organizațiilor Frontului. Practic noi considerăm că acest proces va cuprinde, pe măsura nevoilor maselor, pe măsura activității organizațiilor, de primiri de noi membri, un număr tot mai mare de oameni ai muncii.

— V-am ruga să ne spuneți de ce anume sarcini, de ce obiective precise răspund aceste organizații, pentru a nu se crede cumva că sarcinile organizațiilor proprii ale F.U.S. s-ar putea confunda cu ale celorlalte organizații de masă și obștești.

— Nu există nici un fel de confuzie, spor, mai ales din momentul în care au fost date publicității propunerile secretarului general al partidului. Probabil că e nevoie încă de o adăncire și probabil că această adăncire va fi o sarcină permanentă, într-o etapă imediată, a activității noastre. E vorba de cea mai largă organizație politică cu caracter permanent democratic și revoluționar, ale cărei atribuții principale rezidă în formarea și dezvoltarea continuă a conștiinței sociale socialiste, a personalității omului născut, a transparenței în viața și activitatea fiecărui cetățean, indiferent de vîrstă, profesie, loc de muncă, naționalitate, a convingerilor comuniste și a valorilor noastre socialiste, transformarea lor în adevăruri de viață și de muncă. Adică a ajunge la transformarea motivelelor în acțiuni și în permanente coordonate ale muncii și comportamentului de fiecare zi. Deci, consider că principala atribuție a organizațiilor noastre politice de masă, larg democratice și revoluționare, trebuie să rezide în această activitate atentă, nuanțată, plină de concretețe, de dialog viu, deschis și permanent, cu membrii săi, astfel încât să înțeleagă, să ajungă la o profundă însușire a politicii interne și externe a partidului și statului nostru, pe care s-o urmeze în viața de producție, familie, societate. Este o zonă imensă de muncă, atență, răbdătoare, de tribună și de forum, de dezbateri politice a tuturor aspectelor vieții noastre de la cele majore până la implicațiile în elementul cotidianului și a acelor elemente multe, multe care, însumate, constituie modul nostru de viață permanent, și a cărui pondere și relație cu ansamblul general este indisolubil. Zona de educație mi se pare un atribut principal. Corelat cu el și ca formă de muncă, nu numai ca metodă, este programul de acțiune. În măsura în care această decantare, desprindere, selecție de la general la particular a aplicării politicii noastre în profilul unității economice, în profilul teritorial sau în profilul vieții unei colectivități cit de restrînse sau a vieții personale, se va face bine, vor înflori inițiativele corespunzătoare. Dar nu numai inițiative, ci și inițiative de aplicare a inițiativelor, urmate de acțiuni eficiente, capabile să scoată din rezerva permanentă, latentă, resursele materiale și umane mai ales, pentru a grăbi programul pe care și l-a propus întregul nostru popor. Aceste două laturi mi se par fundamentale. Evident, organizațiile noastre sînt chemate să acționeze conform atribuțiilor pe care le are F.U.S., atribuții consfințite prin constituția țării: a ceea ce alege, a desemna candidați, de a organiza campaniile electorale, atribuții revenite din Legea controlului oamenilor

muncii (republicată și îmbunătățită). Se va crea astfel o relație structurală între formele controlului de stat, controlului specializat administrativ și masele de cetățeni, organizate în miile de echipe ale Frontului, în care, alături de organizațiile componente, vor intra obligatoriu membrii organizațiilor proprii. Cum acest control al oamenilor muncii se generalizează în toate sferile serviciilor, ale deservirii populației și ale ridicării nivelului de trai, evident că prin ele și cu ele se va ajunge la o îmbunătățire a calității vieții. Ele vor aduce numeroase propuneri de îmbunătățiri ale activității de producție, transformări în educația factorilor implicați în serviciile către populație, de la cele economice până la cele de învățămînt, cultură, sănătate. De asemenea, noi avem atribuții ferme, permanente, în cunoașterea proiectelor de lege, în dezbateră, cu masele, a întregului program legislativ, iar după adoptarea legilor, pe baza unor sinteze foarte importante ale observațiilor și propunerilor maselor, acționăm pentru aplicarea lor corespunzătoare. Poate că aceasta este zona în care ne interesează cel mai mult ca respectarea normelor noastre de viață socialistă să fie unite organic cu respectarea legilor țării, în spiritul și în sensul legii fără nici un fel de abateri subiectiviste.

— Tovarășă Tamara Dobrin, vă rugăm să ne spuneți dacă organizațiile F.U.S. sînt organizații politice? Dacă sînt, ce anume le conferă acest caracter?

— Este puțin didacticistă dezbateră noastră, dacă îmi permiteți să mă exprim așa, intrucît și propria noastră experiență, mai ales propria noastră experiență, de față socialistă, de proces revoluționar, înfăptuită aici, pe pămîntul țării, dovedește că pe măsura consolidării relațiilor noastre socialiste, pe măsura dezvoltării socialismului, radicalizarea politică a maselor devine o chestiune absolut generalizată. Există o convingere intimă a maselor că tot ceea ce se înfăptuiește este generat și dominat de o viziune politică asupra demersului social și această radicalizare corespunde situației internaționale. Există o dominantă a politicii în societatea contemporană în întreaga lume. Aceasta se evidențiază în țări care nu sînt din sistemul nostru; faptul că masele, milioanele de oameni din diverse țări, și din cele foarte dezvoltate și din cele în curs de dezvoltare, optează pentru filmul politic sau pentru cartea politică sau pentru dezbateră politică față de alte genuri de dezbateră, arată că lumea a devenit conștientă asupra rolului fundamental al politicii în destinul națiunilor. La noi convingerea este cu atât mai clară cu cît numai politica partidului nostru comunist, numai politica și programul politic al unui socialism românesc au realizat tot ceea ce există astăzi. Numai pătrunderea politică a semnificației programelor conferă omului capacitatea de a se orienta în diversele sale etape de viață, momente de viață. De aceea, consider că e vorba de o organizație politică; pentru că, iată, cadrul constituit organizatoric este în primul rînd un cadru de dezbateră și de formație politică, revoluționară, larg democratică, cautînd să polarizeze, în conștiințe neomogene dezvoltate pe linia unei calități care le tindem, să elucideze, să clarifice cu grijă și să consolideze prin convingere, nu prin măsuri administrative, sau prin alte forme, ci numai pe baza dialogului între vorbă, faptă, argumente, experiență, experiență istorică, compararea argumentelor; deci, consider că este în primul rînd o organizație politică, iar cadrul ei fundamental este un cadru de consolidare a direcțiilor politice, al motivațiilor politice, al semnificațiilor politice.

— Ne aflăm înaintea alegerilor de deputați: ce rol au sau ce vor avea organizațiile de membri ale Frontului în organizarea viitoarelor alegeri?

— Organizațiile noastre au luat cunoștință, dealtfel toate organizațiile teritoriale ale Frontului au dezbateri deja această problemă, a noului cadru de participare la alegeri, în noua legislație care va avea loc la 9 martie. Astfel, organizațiile de membri ale Frontului vor avea posibilitatea, dar și obligația, datorită de mare răspundere, de a desemna candidații de deputați, la toate nivelele consiliilor comunale, orașenești, municipale, județene, pînă la Marea Adunare Națională. Această îndatorire, sigur, incumbă o mare activitate de cunoaștere a celor mai buni membri ai acestor organizații, așa spune, o cunoaștere colectivă și bine fundamentată, astfel încît reprezentanții lor să se prezinte cu cinste alături de ceilalți candidați în alegeri și să obțină sufragiul maselor, să participe la aceste alegeri cu tot succesul și să atragă alături de ei, prin personalitatea lor, prin meritele lor, pe cei care i-au desemnat și care le-au acordat această încredere. Mai mult decît atît, vor avea loc o serie de acțiuni, conform prevederilor legii electorale, de dezbateră cu candidații, a problemelor de interes local. Vor avea loc adunări de depunere a candidaturilor; vor avea loc întîlniri la locurile de muncă și în diversele instituții importante teritoriale, vor avea loc o serie de acțiuni politice-educative în jurul centrelor de vot, la casele alegătorilor, vor avea loc adunări și acțiuni ale oamenilor muncii, în conformitate cu specificul perioadei în care ne aflăm. Toate acestea implică activitatea organizațiilor proprii din uzine, din fabrici, din întreprinderi, din instituții, din sate, comune, orașe,

municipii, astfel încît prin prezența lor și campania electorală să fie întîmpinată, conform tradiției poporului nostru, cu noi și importante succese în muncă, în înflorirea și dezvoltarea tuturor localităților patriei noastre.

— Care trebuie să fie după părerea dv., tovarășă Tamara Dobrin, crezul politic al unui membru al organizației Frontului, care sînt drepturile și obligațiile lui?

— Teiul său politic, prin însuși angajamentul pe care și l-a luat cu prilejul înscrierii în cadrul organizației, este acela de a face totul, după puteri, pentru auto-perfecționare, pentru aplicarea în viață a politicii interne și externe a partidului și statului nostru. Teiul său concret politic trebuie să fie acela de a acționa la locul său de muncă în viața sa civică, și în colectivitate, să aducă un sprijin deosebit pe măsura înțelegerii și posibilităților sale, ca idealurile și valorile pentru care noi am optat în mod istoric, de peste 35 de ani, să fie într-adevăr norme de viață și de muncă. În ce privește drepturile sale, drepturile sale sînt drepturile organizațiilor pe care le-am menționat; așa spune, dreptul de a ridica permanent orice problemă în folosul producției, al intereselor colectivității, ale sale, cu privire la problemele întregii țări. Nu există o limită a problemelor pe care le poate ridica. Poate să le ridice cu convingerea că numai în colectivitățile noastre, în organizațiile noastre politice, găsește cadrul de a-și clarifica, consolida ceea ce este bun, de a renunța la ceea ce este vechi sau perimat: numai în cadrul nostru socialist, bazat pe respect reciproc, pe încredere, pe spirit tovarășesc, pe dreptate și adevăr, putem într-adevăr să ne perfecționăm pe noi, prin noi, să perfecționăm întreaga societate.

— Cum sînt reprezentate femeile în organizațiile Frontului și cum sînt reprezentate naționalitățile conlocuitoare?

— Este pentru mine o mare satisfacție și mîndrie că procesul nostru revoluționar, întregul proces istoric de construire a socialismului, a reușit să realizeze nu numai din punct de vedere legislativ, al principiilor, al drepturilor constituționale, dar să realizeze în fapt ridicarea a milioane de femei, a celor ce reprezintă mai mult de jumătate din populația țării, la o contribuție efectivă în toate domeniile de activitate. Urmare a acestei realități, de exercitare deplină a drepturilor lor cetățenești, în muncă, în viața politică și socială, în cadrul organizațiilor de membri ai Frontului, mai mult de jumătate din numărul membrilor sînt femei. Aceasta arată maturitatea lor politică, gradul lor de conștiință, dorința fierbinte de a participa efectiv la întreaga viață a țării inclusiv la conducere, la toate nivelele. În cadrul alegerilor care au avut loc, începînd de la 1 decembrie 1979 pînă la 12 ianuarie 1980, în preajma celui de-al doilea Congres, în toate organele de conducere, atît în organizațiile de membri proprii, cît și în organele teritoriale, ale consiliilor proprii, 40 la sută sînt femei. De asemenea, structura delegațiilor alese la Congres este identică, așa spune, ea corespunde în mare măsură structurii și compoziției membrilor. Sigur că există posibilitatea ca față de numărul femeilor înscrise, procentul acestora să se evidențieze corespunzător. Nu este vorba de procente, este vorba de o realitate obiectivă, aceasta este structura de membri, aceasta este structura participativă, în producție, în toate sectoarele, și evident ea se reflectă și în încrederea pe care au dobîndit-o prin aceste alegeri și confruntări în adunările care au avut loc. În ce privește oamenii muncii, de celelalte naționalități, așa spune, procentul lor este întru totul corespunzător structurii populației țării noastre. Este adevărat, noi avem două consilii ale naționalităților conlocuitoare din țară, maghiară și germană, pentru că acestea au un număr mai mare de membri în cadrul populației. Însă în județele Caraș-Severin, Suceava, Timiș, Harghita, după caz, au fost aleși în aceste organe, în numărul delegațiilor, oameni ai muncii de toate naționalitățile.

— Înțelegem prin aceasta că este vorba de o dovadă a unității întregului popor în jurul P.C.R., al secretarului său general, dar în același timp, este vorba și de o mare încredere pe care partidul o acordă membrilor acestor organizații. Cum credeți că trebuie justificată această încredere?

— Ați vorbit despre încredere, despre unitate. Eu așa spune că unitatea este o idee pentru care s-au jertfit forțele noastre înaintate revoluționare, de mai bine de un secol și jumătate, în conștiința poporului român, unitatea a existat ca una din forțele sale de luptă, iar unitatea morală politică a întregului nostru popor în jurul Partidului Comunist Român a constituit una din cheile tuturor marilor noastre victorii, după eliberarea patriei, după revoluția de eliberare națională și socială. Deci, consider că F.U.S., ca moștenitor al acestor tradiții, a exprimat prin crearea sa o etapă nouă, calitativă, care s-a definit prin permanentizarea exprimării unității și pe planul organismului creat. Cheia acestei unități, acestei solidarități neabătute n-a fost numai un act entuziast. Cu cît am avansat în procesul nostru de construcție a socialismului, care n-a fost lipsit deloc de dificultăți, care a fost confruntat permanent cu numeroase probleme noi pentru care niciodată n-am avut o experiență, și

într-o lume care n-a devenit deloc mai simplă și mai favorizantă pentru o asemenea problematică de dezvoltare a progresului economic în favoarea întregii societăți, ci a fost fundat pe convingerea prin fapte că partidul nostru încercat, conducătorul nostru iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu, i-a dus într-adevăr pe calea adevăratei libertăți, democrației, asigurînd, prin progresul nostru și prin poziția noastră pe plan intern și internațional, adevărata independență și suveranitate națională. Dragostea de pace, de bunăstare, de înțelegere, de muncă pașnică pentru harnicul nostru popor, de a trăi liber și independent printre popoarele lumii, de a trăi în pace și prietenie cu toți, a găsit în poporul nostru un ecou atît de adînc încît această unitate este de mult o decizie efectivă care se dezvoltă astăzi pe multiple planuri. Problema Frontului nu este numai de-a evidenția această unitate, ci de-a valorifica această unitate, în eficiențele acțiuni, atît pentru construcția personalității umane, cît și pentru grăbirea ritmului, progresului și a angajamentelor asumate. De asemenea, consider că este vorba de un fierbinte patriotism. Există astăzi, într-adevăr, o adîncire a conceptului de patrie, popor, națiune. Aceste adîncimi decantate în fapte și în realismul practicii și experienței colective, sînt de fapt una din condițiile de bază ale unității, ale solidarității și ale îndatoririlor. M-ați întrebat dacă există îndatoriri, fiecare telegramă, fiecare luare de cuvînt, imediat după Congresul al XII-lea al partidului, atît în adunările noastre, cît și cu alte prilejuri (au avut loc adunări ale oamenilor muncii, au avut loc plenary ale organizațiilor componente, de bilanț, au loc consfătuiri, au loc dezbateri culturale, ideologice, politice, simpozionare, manifestări), nu există împrejurare în care oamenii muncii să nu-și exprime convingerea că există din partea tuturor și a fiecăruia în parte o mare datorie față de popor, patrie, față de partid. Și această mare datorie pe care trebuie s-o achitam cu toții, cu conștiința împăcată a îndatoririi împlinite, este exemplara înfăptuire a propriilor noastre decizii, a propriilor noastre programe, fiindcă ele sînt create de noi, pentru că ele sînt rodul înțelepciunii, deliberării, dezbaterilor, studiilor și analizelor făcute de noi. Ele sînt programul creat de noi, și un program creat de noi, trebuie să fie înfăptuit de noi. Așa cum spun oamenii peste tot. Noi decidem, noi înfăptuim, noi beneficiem.

— Tovarășă Tamara Dobrin, interviul dv. (pentru că meritul meu a fost de a pune doar niște întrebări) s-ar putea încheia aici. Permiteți-mi, totuși, să vă mai adresez o ultimă întrebare: în gîndirea social-politică a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, gîndire profund științifică și profund originală, se spune că, prin dezvoltarea sa impetuoasă, și fără precedent, partidul va ajunge, în timp, să se confunde cu masele. Ne aflăm oare în fața unui prim pas făcut către această viziune și sublimă împlinire?

— Afirmăția secretarului general al partidului se baza pe tot ceea ce se evidențiază în însuși faptele oamenilor. Și nu numai în fapte, ci și în opțiunile lor politice care au fost realizate în cei 35 și mai bine de ani, de la eliberarea noastră socială și națională. Consider că am făcut un pas înainte pe această cale, dar mai avem o perioadă destul de importantă de parcurs, spunînd aceasta și bazîndu-mă pe ideea că partidul însuși a ridicat în lupta comunistilor exigențe mereu sporite. Aceste exigențe sporite au făcut ca obținerea calității de membru de partid să se facă în condiții de validare a unor însușiri într-adevăr tot mai complete, tot mai înalte comuniste. Dar nici aici, considerăm, nu am realizat totul. Deci, problema este pusă, după opinia mea, în societatea noastră, deopotrivă și pe linia activității partidului, care este preocupat permanent de rolul său și conducerea de către comunisti, a întregii vieți sociale, conform acestei opțiuni naționale. Obligațiile comunistilor cresc, obligațiile tuturor cetățenilor cresc, între ei creîndu-se această relație mai strînsă, efectivă, pentru că, de fapt acesta este demersul partidului. Tot ce s-a realizat de la Congresul al IX-lea încoace este o relație: unirea între comunisti și ceilalți membri ai societății; o conducere directă dinăuntru, nu din afară. Fiecare comunist se afirmă ca un conducător numai prin faptele lui la locul de muncă, nu pentru că este comunist. Este comunist, pentru că el s-a releval ca un conducător. Așa se va întîmpla și cu membrii organizațiilor noastre care se vor releval tot mai aproape, tot mai comunisti în fapte, pe măsură ce procesul nostru de transformare va reuși să se perfecționeze. Și sigur noi care ne-am propus și sintem siguri că vom realiza o societate multilateral dezvoltată, vom ajunge în comunism. Într-adevăr, la o societate în care toți oamenii vor avea trăsăturile comunismului, dar ale celui comunist pe care îl visăm să fie tot mai bun și să corespundă epocii următoare. Nici un comunist de astăzi nu poate să corespundă exigențelor vieții, de peste trei decenii, decît în măsura în care el evoluează odată cu cele trei decenii viitoare. Deci, ne gîndim la comunistul viitorului și în această perspectivă și la oamenii care să fie aproape de comunisti.

Această idee valorează 300 milioane lei. Și muncitorii, care o folosesc, declară: „Asta da, invenție!”

Reportajul de față, dedicat unei invenții care, aplicată, a dus la consemnarea unor economii de peste 300 milioane lei, a început, firește, printr-un dialog cu inventatorul. Numai că, îngropat și amestecat de sumedenie de cifre și date tehnice, l-am propus interlocutorului meu, tânărului inginer Viorel Munteanu, absolvent în 1971 al Institutului politehnic București, Facultatea de metalurgie, să ne deplasăm la fața locului, adică în mijlocul celor care, în procesul de producție, aplică respectiva invenție.

Așadar, însoțit de inginerul Viorel Munteanu, în hala de pregătire a oalelor de turnare din oțelăria numărul 1 a combinatului siderurgic din Galați, în clipa în care oțelării Dumitru Amărioarei, acum, cu sertarele, o putem folosi și a doua oară. Iar dacă am avea niște cărămizi refractare bune, nu precum cele de la „Răsăritul” din Brașov, sau de la „Refractara” din Alba Iulia, am folosi-o chiar și a treia oară. Asta, în primul rând. În al doilea rând, a crescut foarte mult siguranța în exploatare, incidentele de turnare ajungând, de la 15—20 la sută, cit era înainte, la doar 1 la sută, cifră aproape de necrezut pentru cei care mai știu cite ceva despre ce-nseamnă turnarea oțelului.

— Montarea sertarelor în ramele fixate pe fundul oalelor, a ținut să adauge lăcătușul Tănase Geantă, a schimbat oarecum fața meseriei noastre, a lăcătușilor de la întreținere și a tuturor celor care aici muncim, în hala de pregătire. În ceea ce ne privește, sarcina noastră este aceea de a fixa, ca la carte, sertarul și de a-l cupla cu dispozitivele de acționare hidraulică. Treaba asta o facem la sol, pe cită vreme, înainte, cu vechiul sistem, oamenii se cocoșau pe oală, pe buza ei, în dogoarea ce venea din interior, și se chinuiau de mama focului să centreze tija exact pe orificiul de scurgere a oalei. Când centrau tija, se rupea dopul care astupa orificiul. Când înlocuiau dopul, se descentra tija. Și tot așa, timp pierdut, materiale stricate, nervi, dogoarea și toate celelalte. Acum, cu sertarele, treaba e ușoară și simplă ca bună ziua, iar dacă o facem bine, bine de tot, dacă stringem cum trebuie și cum trebuie niște simple suruburi, turnarea oțelului în lingotieră a devenit o joacă de copil. Hidraulistul apasă pe butoanele stației de acționare hidraulică, sertarul alunecă în-

te și înapoi, iar oțelul, reglat, prin orificiul de scurgere, ajunge în lingotieră, sau, dacă e dus la mașina de turnare continuă, este turnat direct în formele acelea speciale de cupru. Cam asta-i tot, dar așa vrea să mai adaugă că nu-i vorba doar de o îmbunătățire a condițiilor noastre de muncă, treabă importantă, sigur că da, cit și de realizarea unor importante economii de timp și, mai ales, de materiale.

— Și iată cum, după consemnarea a două opinii despre invenția numită „dispozitiv de închidere cu sertar a oalelor de turnare a oțelului”, n-aș putea spune că am oferit toate explicațiile de rigoare pentru a înțelege ce vrea să însemne acest nou procedeu. Dar, în drum spre platforma de turnare continuă inginerul Viorel Munteanu a ținut să-mi arate două mormane de moloz și, lângă ele, un camion plin ochi cu niște drugi de fier îmbrăcați în niște manșoane de cărămidă refractară.

— Cele două mormane de moloz, avea să-mi explice inginerul Munteanu, sînt fostele cuptoare de ardere a dopurilor, iar camionul de lângă ele este încărcat cu așa-zisele tije ce vor lua drumul oțelăriei numărul 2, unde sistemul cu sertare nu a fost încă extins. Un turnător înțelege bine avantajele turnării oțelului cu dispozitivele de sertare. Deci, din cuptor, cum e la alte oțelării, sau din convertizor, cum e la noi, la Galați, oțelul curge în oală de turnare. Din oală oțelul curge în lingotieră, unde se formează lingoul, sau, mai nou, oțelul este transportat la mașina de turnare continuă. Cum curgea și cum mai curge oțelul din oală în lingotieră sau în mașina de turnare continuă? Printr-un orificiu de scurgere care era închis și deschis prin mișcarea în sus și în jos a unei tije ce avea la capăt un dop special, modelat și ars aici, în cuptoarele de ardere. Se cuvine să reținem că, deși fabricate dintr-un oțel refractar, deși îmbrăcate cu un manșon de cărămidă refractare, așa-zisa încărcătură refractară, datorită marilor solicitări de temperatură a oțelului topit, nu puteau fi folosite a doua oară. Acum, cu sertarele, tijele au dispărut, au dispărut și dopurile, și cuptoarele de ardere a dopurilor, precum și încărcătura refractară.

— Cit cîntărea o tijă?
— 98 kilograme de oțel, oțel refractar, oțel foarte scump.
— Cit cîntărea o încărcătură refractară?
— 230 de kilograme de cărămidă refractară specială, de asemenea foarte scumpă.
— Și au mai dispărut, cum spuneai, dopurile, plus cuptoarele de ardere.
— Intocmai, dar să le luăm pe rînd. Cuptoarele ardeau zi și noapte, consumînd

fiecare în parte cite 90 de metri cubi gaz metan pe oră. În ceea ce privește dopurile, ei bine, aceste simple și banale dopuri au dus la apariția în lume a dispozitivelor de închidere cu sertar. Noi, românii, sîntem a zecea țară în care se aplică un astfel de dispozitiv, fiecare țară avînd un brevet propriu de construcție, asamblare și acționare a sertarelor. În clipa în care a apărut turnarea continuă, s-a semnalat un incident foarte des repetat. Mașinile de turnare continuă au nevoie de un oțel mai fierbinte, cu 30—50 de grade mai mult decît oțelul folosit la lingotieră. În drum spre mașina de turnare, dopul oalelor ceda, adică oala pierdea oțelul pe drum. Trebuia deci conceput un nou sistem de închidere și deschidere a orificiului de scurgere, adică sistemul cu sertare.

— Când a început să te preocupe ideea acestei cercetări?
— Prin toamna-iarnă anului 1976, iar în vara anului 1977 am trecut la primele experimentări, care nu au dat rezultatele scontate. Am luat-o de la capăt, cu o nouă variantă, dar nici de data asta n-am reușit. Abia a treia variantă, experimentată la sfîrșitul anului 1978, s-a dovedit a fi exact ceea ce ne trebuia.

— Deci, după doi ani și cîteva luni, satisfacție deplină.

— Da, după doi ani și cîteva luni. Muncă, studiu, cercetare, nopți nedormite, alergătură, discuții cu oamenii, discuții cu soția, inginerul la Șantierul naval, care, trebuie să mărturisesc, a avut o răbdare demnă de toată lauda, întrucît eu, doi ani și cîteva luni, nu știam nimic altceva decît sertare și iar sertare, de parcă lucram la birou, nu în oțelărie, pe platformă. Doi ani și cîteva luni, în care mulți oameni s-au îndoit că vom izbîndi, mai ales că exact în acea perioadă, ca să ne capteze cererea, o firmă străină a vrut să ne demonstreze aici, în hala de pregătire, cum e cu dispozitivele lor, cit sînt ele de bune. Ei bine, dispozitivele lor, ale specialiștilor cu tradiție, au dat chix, motiv pentru care neîncrederea au decretat că doar n-o să reușim noi, care ne aflam la început de drum. Și totuși, noi, cei cîțiva, știam că sîntem foarte aproape de soluție.

— Cei cîțiva? Cine au fost, cine sînt?
— L-aș aminti, în primul rînd pentru încrederea și ajutorul efectiv acordat, pe inginerul Dan Dulamă, fost director general al combinatului nostru, pe-atunci șeful turnării, un om care, atunci, în 1976, cînd i-am spus ce vreau să fac, a prins ideea din zbor și mi-a zis: „Băiete, judeci bine, pune-te pe treabă și dă-i drumul cit poți de repede, că ne arde pe degete”. I-aș aminti apoi, pentru fundamentarea

teoretică a unor probleme specifice pe profesorul doctor inginer Amedeo Orănescu, șeful catedrei de mecanică a Universității din Galați, precum și pe inginerul Radu Bocioacă, șeful de lucrări al aceleiași catedre. De asemenea, un ajutor substanțial l-am primit și din partea foștilor mei colegi de la I.C.P.P.A.M., inginerul Săndel Burghilea, proiectanta Rodica Ifrim și tehnicianul Ion Tăbăcaru. Dar nu în ultimul rînd, ci în mod deosebit îi amintesc pe Ion Căpraru, cel mai bun sudor al combinatului nostru, pe lăcătușul Ion Lupu, pe maistrul Grigore Meiroșu și lăcătușii Nicolae Costin, Dumitru Bostan și Valentin Pleșa, apoi pe maistrul hidraulist Benone Mihalache, plus șeful atelierului de întreținere Iosif Ficuț. Neapărat țin să fie consemnate numele tuturor acestor oameni.

— Există, firește, și un motiv anume.
— Bineînțeles. Proiectele noastre privind execuția și experimentarea prototipurilor de la prima, a doua și a treia variantă ar fi rămas simple hirtii ce ar fi luat drumul unui sertar, al unui sertar de birou și nu de turnare a oțelului. Ei, acești oameni, în atelierul de întreținere al oțelăriei numărul 1 s-au încumetat să execute cele trei prototipuri, ultimul fiind mai apoi extins la toate oalele de turnare ale oțelăriei numărul 1. Mai altfel spus, invenția care a adus economii de peste 300 milioane lei într-un singur an și la nivelul unei singure oțelării, a prins viață și datorită muncii și priceperii lor, a acestor minunați oameni.

— Deci, dumneata, autorul invenției recent brevetate de O.S.I.M., afirmi că șansa numărul unu a aplicării invenției o reprezintă acești oameni. Care ar fi satisfacția numărul unu?

— Cea mai mare satisfacție am trăit-o în clipa cînd cîțiva oțelari de la oțelăria numărul 2 au venit la mine și m-au întrebat cînd vom monta și la ei sistemul cu sertare. Această întrebare, care era în fond o cerere, confirma acceptarea de către oțelari a invenției respective. Abia atunci, sincer să fiu, m-a cuprins cu adevărat sentimentul unei bucurii depline.

Iată-ne sus, pe platforma de turnare continuă, în preajma mașinii numărul patru, prima mașină realizată după concepția și proiectul specialiștilor de la I.C.P.P.A.M., institut de cercetare afiliat combinatului, mașină careia, ca și celorlalte, i se adaptează dispozitivul de turnare cu sertar, într-un scurt și semnificativ dialog cu șeful de echipă Radu Petru: „Sus, la instalația de acționare hidraulică, hidraulistul Dumitru Crăciun. Jos, la probe, sub scinteile astea care țînesc ca apa dintr-o fîntină arteziană, oțelarul Marin Dobre. Șef de echipă la turnare, subsemnatul. Șef de echipă la oală, Mircea Crînganu. Spun, în numele tuturor, că dispozitivul cu sertare se comportă ca o bijuterie, adică te poți mindri cu ea. Că face treabă bună. Mai exact spus, asta da, invenție!”

Lîngă noi, inginerul Viorel Munteanu aproape că zimbea.

VICTOR NIȚĂ ■

Pe virful Ceahlăului, prima centrală eoliană din țară

TV-ul albastru trage undeva pe dreapta drumului care duce la Durău, ceva mai sus de cabana Izvorul Muntelui. Coborim și privirile ni se opresc pe fruntea de cremene a Ceahlăului acoperită de mantia albă a iernii. Tot într-acolo își aruncă privirea și tovarășul meu de drum ing. Anton Rusu, pe care-l cunoscusem doar cu cîteva ore în urmă. Îi simt căutătura, oarecum neîncredătoare, îndreptată spre mine. În mașină îmi spusese, printre altele, că ucă pentru a 28-a oară pe Ceahlău în ultimele 12 luni. Neîncrederea venea din răspunsul meu. Urcam Ceahlăul a treia oară de cînd mă știam.

— Ingerul Anton Rusu, șeful Centrului de rețele electrice Piatra Neamț, eu glas domol și vorbă rară, așa cum se recomandă atunci cînd urci pe munte, îmi spune că ideea i-a fost sugerată de... munte. Da, de munte. De foarte multe ori, sus, la Dochia, cabană iluminată de un grup electrotren avusese surpriza să stea pe întineric. Motivul: lipsa combustibilului, dese defectiuni ale grupului. Într-una

din zile se afla pe creasta Ceahlăului, în spatele cabanei, împreună cu maistrul electrician Dumitru Mitroi și el un prieten credincios al muntelui. „Tite, îi zic, în timp ce vîntul ne sufla cu putere gata-gata să ne arunce pe acoperișul cabanei, ce-ai spune dacă, în loc să ne zvînte pe noi, acest vînt ar face o treabă mai bună”. „Tovarășe inginer, a venit răspunsul maistrului, eu port în cap „morișca” asta de vreo 20 de ani. Mi-a fost însă frică să spun la careva. Știi, se construiau hidrocentrale, termocentrale iar eu să vin cu... vîntul. Îmi era teamă că „morișca” din mîntea mea să nu fie luată drept niscaiva „zburătoare”. Dar acum văd că și alții se gîndesc din ce în ce mai mult la folosirea vîntului ca sursă de energie. Acum, că sîntem doi, o facem”. „Și acolo sus, continuă inginerul, ne-am imaginat-o, am făcut pe niște petice de hirtie cîteva schițe. Reîntorși acasă am refăcut schițele și împreună cu maistrul Vasile Birsan, strungarul Vasile Ioniță și sudorul Grigore Rusu am executat prima centrală

eoliană din țară. Uitați-o, de aici (trecusem nu demult de Detunatele) se vede. Are 8 palete din tablă de aluminiu. Axul rozetei (rozeta are diametrul de 3,2 m) antrenează axul unui alternator. Curentul produs de alternator trece prin cablu la 2 baterii a 12 volți fiecare. De la baterii trece apoi la tabloul electric al cabanei. „Iese” un curent de 0,5 kW la o tensiune de 24 volți care poate aprinde în bune condiții 10 becuri suficiente pentru a ilumina întreaga cabană.”

Constantin Chirilă, cabanierul, ne întîmpină zîmbind. „Merge moara bine. Pînă mai ieri îmi era ciudă pe vînt că mă spulbera. Acum mă rog de el să nu se mai oprească. Gata cu mirosul de motorină, cu zgomotul. Da apă cînd ne aduceți? Că tare-i departe izvorul. Și-apoi pe viscol și ger de la izvor pînă aici îngheață apa în găleată”. „Un pic de răbdare, zice inginerul, că îți aduce vîntul și apa”. Și mi-am închipuit, acolo sus pe creasta Ceahlăului, între Ocolășul Mare și virful Toaca, la răscrucea vînturilor, multe, multe „moriști” care să-i smulgă vîntului energia. Lîngă mine inginerul Rusu privește microcentrula, apoi jos în vale. În casele din Hangu, Izvorul Muntelui, Buhalnița se aprindeau una cite una luminile. Luminile smulse Bistriței de mîntea și brațele oamenilor. Unul dintre ei, inginerul Anton Rusu, fostul electrician de pe șantierul hidrocentralei de la poalele Ceahlăului. În mîntea sînt sigur că are sute de microcentrale eoliene care să lumineze punctul meteo de pe Toaca, cabana Fîntînel, cabanele forestiere. Și, desigur, într-o zi, asemenea „moriști” vor fi puse în mișcare și de vînturile care aleargă prin văi și cîmpuri deschise.

De sus, de pe Toaca, de la punctul meteo, unde meteorologul de serviciu Mihai Chirilă ne-a spus cu precizie viteza vîntului — 12 m pe secundă — 40 km pe oră — am coborît la aprinsul luminărilor. Spotul luminos al lanternei ne arată marcajul potecii care ne va purta pînă în stațiunea Durău. Mergînd în urma inginerului am rememorat numele acelor îndrăzneți care au cutezat o faptă de pionierat și au deschis drumul folosirii energiei vîntului: maistrul Dumitru Mitroi și Vasile Birsan, strungarul Vasile Ioniță, sudorul Grigore Rusu și inginerul Anton Rusu. Și poate că într-o zi stațiunea Durău va avea și ea o centrală proprie eoliană.

DUMITRU CROITORU ■

O cronică germană despre daci

Marți, 15 ianuarie, la anticariatul de la curtea voievodală, îl găsim pe Simk Mihulea, șeful respectivei unități.

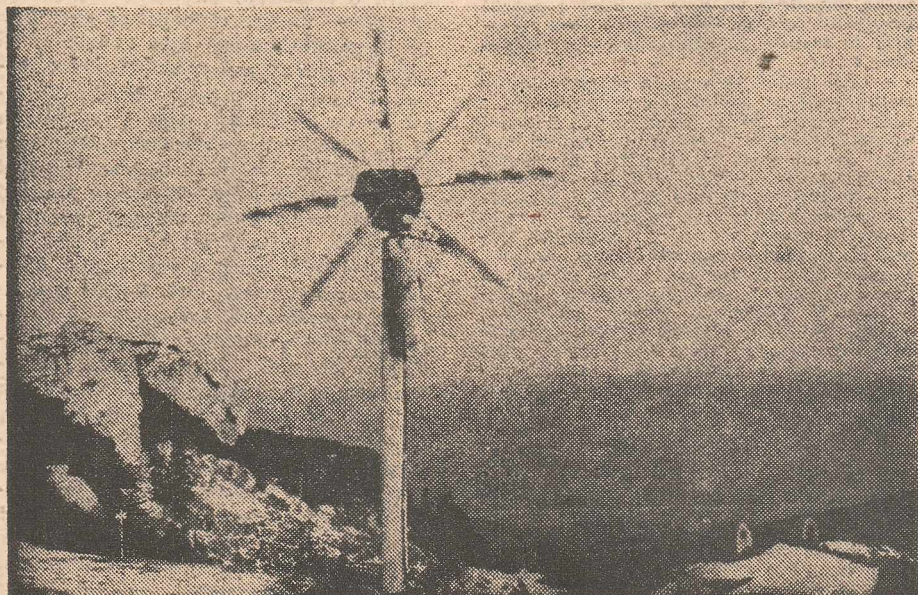
— Astăzi, ne spune anticarul, cînd împlinesc 50 de ani, trăiesc o mare bucurie. Ea este prilejuită de descoperirea și achiziționarea unui important document. Este vorba de „Cartea eroilor națiunii germane” întocmită de Henriot Pantaloniș și tipărită la Basel în anul 1571. Cartea, în ciuda timpului, s-a păstrat în bune condiții. Ea a fost găsită și achiziționată la Arad. Documentul este format din trei volume avînd peste 1500 de pagini și e legat în piele.

La pagina 154 se găsește o vigneta reprezentîndu-i pe Decebal. Pe cîteva pagini se vorbește despre daci, se specifică teritoriul ocupat de ei, se amintesc indeletnicirile lor și li se înfățișează conducătorul. Decebal, regele dacilor, se specifică în document, a fost un conducător temut și respectat nu numai de romani ci și de toți vecinii. El a fost un mare strateg inițiat în treburile militare. Viteaz, pufînd să-i atace și să-i alunge pe cei care îi căleau cu gîndiri războinice pămîntul, Decebal putea să-i conducă pe daci în bătălii în cîmp deschis, și să-și asigure victoria în cel mai repede timp posibil. Din aceste motive — se spune în continuare în document — împăratul Traian s-a preocupat și a căutat să se alieze cu Decebal. Dar regele dacilor cunoștea strategia și ștreenia romanilor și de aceea a refuzat orice colaborare cu romanii. Decebal, în multe lupte, a făcut gestul eroic de a lua sabia în mînă și a lupta alături de soldați. Aceste fapte au umit și totodată i-au speriat pe romani, iar la Roma a fost declarat cel mai periculos dușman al imperiului. Auzind toate acestea, împăratul Traian s-a hotărît să atace Dacia, în fruntea unei armate și și-a instalat tabăra lîngă Dunăre. Toate acestea s-au petrecut în anul 101.

Pe lîngă alte cîteva pagini ale prețiosului document, urmează descrierea războaielor daco-romane.

În carte mai sînt și alte referințe la Țările Române. Acum urmează ca specialiștii și cercetătorii să-și spună cuvîntul.

SORIN POSTOLACHE ■

De ce se grăbește atât de încet noul în industria alimentară?

Cercetări de prioritate mondială așteptate de 10 ani să intre în producție

(Urmare din pag. 1)

procesului de integrare a învățămîntului cu cercetarea, proiectarea și producția. Ele sînt subordonate direcțiilor principale stabilite prin documentele de partid pentru domeniul industriei alimentare și se realizează în concordanță cu planurile Departamentului de profil. Ne-am concentrat eforturile spre realizarea de produse noi și de tehnologii noi care să valorifice superior resursele de materii prime, inclusiv a subproduselor și materialelor secundare, să diversifice producția, în special a produselor deficitare — alimente pentru copii, alimente dietetice, produse gata preparate —, să înlocuiască materii prime deficitare sau din import, spre crearea de produse cu valoare nutritivă ridicată.

G. Costin: Produsele pentru pediatrie reprezintă un domeniu de care ne-am ocupat susținut în ultimii 4 ani. Și am omologat câteva produse, constituind totodată brevete de invenții. Unul dintre ele se numește LACTOFORT și este destinat alimentației sugarilor și a copiilor mici. În special a acelor care prezintă carențe, înăscute sau dobîndite, în lactoză. În acest caz lactoza duce la tulburări digestive cronice ale copilului. Produsul are o compoziție normoproteică, este suplimentat în vitamine și este delactozat. Se obține din coprecipitat proteic, smîntînă proaspătă, glucoză, dextromaltoză și zaharină. Se prezintă sub formă de pulberi, cu proprietăți foarte bune de curgere și solubilitate. Are gust plăcut, miros agreabil, fiind acceptat cu plăcere de către copiii mici. Desigur, colectivul nostru de cercetare a pus la punct și tehnologia de fabricație industrială.

Red.: Tovarășe profesor, mi-ai înminat aici un „Catalog de produse omologate” al facultății dumneavoastră, editat în 1978, iar „Lactofort”-ul figurează printre ele. Dar ce nu a ajuns pe piață, avînd deja un stadiu de cînd a fost creat?

G. Costin: Fiind destinat copiilor suferinzi, testările, verificările și avizele au durat cam 4-5 ani. Sarja industrială experimentală s-a realizat la Cluj-Napoca și s-a verificat în clinică din Cluj-Napoca, Timișoara și București. Nu putem spune că n-am colaborat bine cu Ministerul Sănătății — rețeaua sanitară are nevoie de acest produs, chiar mare nevoie, — a dat dispoziții pentru testare. La ora actuală avem și avizul Institutului pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice.

Red.: Adică, în sfîrșit aveți și acest aviz! Dacă un produs de care se simte atîta nevoie, un aliment-medicament durează atît de mult pînă capătă avizele atunci ce se întîmplă cu altele?

G. Costin: Știu și eu, poate că așa trebuie, este vorba, exact cum ați sesizat, de un aliment-medicament...

M. Băuță: Costin, de ce să nu recunoaștem că există o anumită inerție în ceea ce privește produsele noi. O inerție ce se manifestă în toate etapele și la toți factorii care trebuie să dea toate avizele. Sînt de acord că trebuie atenție, că hrana implică responsabilitate, reprezentînd în ultimă instanță sănătatea populației, dar cit ați așteptat răspunsurile experimentărilor clinice?! S-a așteptat foarte mult!

Red.: Repetăm întrebarea, cînd va fi Lactofort-ul pe piață?

G. Costin: Va intra în producție, sperăm, anul acesta, la întreprinderea de lapte praf din Harghita.

I. Rășeneșu: Vedeti deci: nici linia tehnologică n-a fost gata mai devreme. Din păcate nu se derulează prea repede investițiile în industria alimentară. Or, o noutate presupune de obicei o tehnologie nouă și chiar instalații și utilaje noi. Să vă spună, mai departe, colegul nostru despre alte produse ale catedrelor sale care nu pot intra în producție din pricina lipsei unor utilaje, unor linii tehnologice.

G. Costin: Laptele praf „MATERNA” pentru alimentația sugarilor sănătoși, un alt brevet, care a primit și o mențiune la Salonul național de invenții, ediția 1979. Are o compoziție ce se apropie de a laptelui uman și face parte din categoria acelor produse semimaternalizate care pînă la ora actuală le importăm. Dar, și acesta, ca și „Lactofort”-ul ca și alte două produse ale noastre se bazează pe rezultatele altor două cercetări, anterioare. Vitale pentru a rezolva problema obținerii în țară a produselor lactate de pediatrie și a multor altor produse alimentare moderne. Este vorba despre separarea proteinelor pure din lapte, respectiv a cazeinatului de sodiu și a coprecipitatului proteic, utilizabile de altfel în mai toate subramurile industriei alimentare.

Red.: Avem cunoștință, tovarășe profesor, că de importanță este realizarea dumneavoastră de a separa și obține în țară proteine pure, pe care le importăm și pe lipsa cărora s-a dat îndelung vina absenței sortimentelor alimentare pentru copil și a acelor dietetice. Cînd ați finalizat cercetările?

G. Costin: Au fost finalizate prin 1972-1973 și menționăm că și tehnologia de separare a proteinelor din lapte ne aparține, nu am preluat tehnologii din import. Ne trebuie doar un utilaj, un uscător

prin pulverizare, pentru a fi fabricate industrial. În colaborare cu Institutul de cercetări și proiectări de specialitate de la București s-a efectuat și proiectarea întregii linii tehnologice.

I. Rășeneșu: Să vă readuc la realitate, se vor împlini în curînd vreo 10 ani de cînd am fi fost capabili să producem în țară proteine de înaltă valoare, dar pentru această linie tehnologică este necesară o investiție care a tot fost amînată. După cite știm programarea ei s-a făcut pentru 1981.

G. Costin: Mai tîn să precizez că respectivele proteine au multiple utilizări. Au și fost deja folosite de alți colegi din cadrul facultății, la crearea de noi produse cu aport proteic ridicat în panificație, în sectorul preparatelor din carne, al zaharoaselor... De pildă, în industria preparatelor din carne, ca liant și vector proteic, înlocuind total proteinele din soia pe care le importăm în acest scop pe valută vest. Se poate obține un sortiment de smîntînă cu un conținut redus de grăsime și aport proteic ridicat, avînd și o viscozitate mai mare, sortimente de înghețată cu înaltă valoare nutritivă. Pot completa perfect proteinele din cereale, rezultînd produse complete și complexe care să hrănească într-adevăr rațional, științific. Dacă vor intra în producție industrială, vom putea spune că dispunem de absolut toate componentele necesare pentru a realiza orice formulă de produse praf, „instant”, care se pot reconstrui rapid, cu minimum de timp și de pricepere, conform unui prospect. În context, o altă utilizare a acestor proteine am îndreptat-o spre crearea unor produse neconvenționale pentru bolnavi cu diferite afecțiuni gastroenterologice, degenerative, în boli cardiovasculare, ca și a unor alimente fortifiante pentru sportivi, pentru muncitorii care depun eforturi fizice mari. O altă cercetare s-a îndreptat spre obținerea unui produs dietetic care să conțină mai mulți acizi grași nesaturați și mai ales acid linoleic, un ulei care se găsește în cea mai mare cantitate în laptele matern, el se numește „VITAL”, dar nu poate fi pe piață din motivul că și extracția acidului linoleic este o problemă, presupune instalații pe care nu le avem.

Red.: Să revenim la proteine. Din punct de vedere economic, ce este mai avantajos, să continuăm importul celor separate din soia, ori să urgem intrarea în funcțiune a tehnologiei noastre?

M. Răuță: Evident, este în mai mare avantaj al economiei naționale tehnologia și produsele proprii, dar este o chestiune care ne depășește.

B. Segal: După opinia mea pînă la ora actuală nu s-a acordat atenția cuvenită, nici din partea ministerului beneficiar, nici din partea ministerului producător, dezvoltării industriei constructoare de mașini pentru industria alimentară, problemă care ar trebui reconsiderată. În cazul în speță dacă am fi avut utilajul pentru extracția proteinelor, cîștigam mulți ani în ceea ce privește gama de alimente pentru cei mici.

CINE MAI POATE REABILITA „BIOVIT”-UL?

Red.: Exemple și argumente, tovarășe profesor!

B. Segal: Imediat, am să demonstrez. Omologarea unui produs nou durează un an, calculul prețului poate să-l omoare definitiv. Realizarea unui produs alimentar nu este o rețetă de bucătărie, cum mulți cred. Americanii spun că la ei un singur produs se realizează în 2 ani de către 5 cercetători și 20 tehnicieni. La noi cercetarea merge chiar ceva mai repede, incluzînd și fazele de laborator, de stație pilot, noi ne construim și tehnologiile și nu odată și utilajele necesare. Multe apoi mor, fără să ajungă în beneficiul populației pentru care au fost create. Din motive diverse. Pînă și din motivul lipsei de ambalaje corespunzătoare. În afară de a gândi produsul în sine trebuie gîndit, concomitent, ambalajul, materiile prime, calitatea și resursele acestora și în plus mai trebuie gîndite problemele de marketing. Chiar din concepția produsului. Acești factori nu sînt însă în totalitate în mina cercetării, a creatorului de produs. Am să vă dau un exemplu concret de felul cum moare un aliment nou din cauza stabilității prețului. Un larg colectiv al facultății noastre a realizat un produs din germene de grîu, un complex de proteine, vitamine, săruri minerale, numit BIOVIT, adică vitamine biologice. Noi am fost foarte mîndri de realizarea lui, asemenea produse din germeni de cereale fiind o tendință foarte modernă azi pe plan mondial. Știam că avem chiar o anumită prioritate. Preparatul nostru are și un plăcut gust de alună, puțînd fi folosit perfect ca înlocuitor al acesteia. Mai mult, am găsit interes și receptivitate și pentru producerea lui din partea întreprinderii de morărit și panificație „Dobrogea” din Constanța. Cînd s-a stabilit prețul, totul s-a năruit. Fiind o noutate absolută și neavînd un produs similar de referință, specialiștii de resort ai Comitetului de Stat pentru Prețuri l-au asimilat făinii de soia și i-au stabilit 8 lei pe kilogram. Întrîndreptarea n-a mai fost astfel cointeresată să-l fabrică. În schimb, beneficiarii,

fabricile de zaharoase și alte unități de industrie alimentară sînt dispuse să-l preia și cu un preț mult mai mare. Îi solicităm insistent chiar, deoarece poate fi utilizat drept înlocuitor de cea mai bună calitate al alunelor și al nucilor, produse scumpe. E un paradox, desigur, și chiar absurd, însă producătorii au și ei argumente solide, nu obțin beneficii la nivelul de preț stabilit. Deci, problema e ca pe plan central să se găsească soluții de co-interesare a întreprinderilor în preluarea și producerea produselor alimentare noi. În timp ce la noi în țară „Biovit”-ul a murit, cu aproape 10 ani după realizarea facultății din Galați, americanii lansează un produs din germene de grîu numit „Biovin”. Pofțiți, am aici prospectul dintr-o revistă de specialitate, pe care îl vînd la jumătate din prețul boabelor de cacao și drept înlocuitor al acestora. V-am arătat prin acest exemplu și faptul că simțem alinația la tendința mondială a cercetării în privința creării unor înlocuitori alimentari pentru materiile prime deficitare, ori aduse din import. Tîn să mai precizez că Biovit ca și Germeții de grîu glazurați creați tot în facultatea unde vă aflați, au în compoziția chimică 30 la sută proteine, au lipide, glucide, și un complex de vitamine — mai toate vitaminele din grupul B, ca și PP și vitamina E. Datorită acestei compoziții valoroase, experimentările clinice au dat rezultate foarte bune atît în alimentația copiilor normotrofici, cit mai ales distrofici. În industria produselor zaharoase pot fi utilizate ca materii prime, constituindu-se în același timp ca excelenți vectori de vitaminizare.

Red.: Și alți înlocuitori? Drumul acestora care este de creație la producție?

MARICEL CHITAC — Portret

B. Segal: „Aluneta”, destinată să înlocuiască sută la sută alunelile, are toate proprietățile organoleptice ale acestora. Sîntem într-o colaborare bună cu întreprinderea de produse zaharoase „București” și cu o nouă unitate intrată recent în funcțiune la Roman, pentru aplicarea ei în sortimentele de ciocolaterie. De asemenea s-a creat un înlocuitor de cacao și alună. Testat de Institutul de igienă din Capitală, de un colectiv condus de dr. Gheorghe Vasile, ni s-a comunicat în scris că s-a dovedit superior în conținutul proteic, aproape de 2-3 ori mai mare față de praful de cacao. Specialiștii de la mai multe catedre au realizat o colaborare o mixtură optimizată — optimizarea s-a făcut pe calculator — din produse cerealiere, leguminoase și lactate, tot sub formă de pulbere „instant”, și tot pentru alimentația copiilor. Are o valoare nutritivă foarte ridicată și un preț foarte mic. Toate țările au asemenea mixturi instant, tocmai în scopul profilactic al distrofiilor, pentru a fi hrăniți echilibrat și copii din familii cu buget mai redus. Se află în testare la Institutul de igienă și ni s-a confirmat că s-a dovedit superior cazeinel — proteina etalon din lapte — din punct de vedere nutrițional.

Red.: Ce șanse are să fie cit mai repede la dispoziția mamelor?

C. Moraru: Sperăm ca în 1980-1981 să poată fi produs industrial. Avem contract cu Combinatul de morărit și panificație București. Nu sîntem sceptici, însă, acest produs nu va fi ușor de impus în producție, deoarece avînd o compoziție atît de variată, va da bătăi de cap cu aprovizionarea cu materii prime. Trebuie să leguminoase, și lapte, și produse cerealiere...

CHIAR N-ARE NIMENI NEVOIE DE ACID METATARTRIC?

Red.: Vom reveni și vom urmări viața

acestui produs. Să vedem mai departe care este situația și a altora. Aici în catalog, lista creațiilor noi este lungă și în calitate pe care o avem de gazetar și consumator nu știm să le fi înfîlțit în magazine.

M. Balanța: Deseori sîntem întrebați noi, cei de la Facultatea de chimie alimentară din Galați, „de ce nu se prea mai găsesc vinuri bune pe piață?”

Red.: Chiar, de ce?

M. Balanța: Noi știm de ce și am căutat să cercetăm și să găsim modalitatea de a înlătura inconvenientul. Cauza cauzelor e de natură subiectivă. Comerțul, ca și cumpărătorii, cer vinul imbuteliat și cer vinuri limpezi, translucide. Pentru asta sînt supuse la un tratament chimic brutal care le „dezbracă” de conținutul nutritiv, de aromă și buchet. Ar trebui să se reintroducă și sistemul de valorificare a vinurilor în vrac pentru a li se păstra vinozitatea. În consens, o preocupare a colectivului nostru este de a valorifica superior strugurii în noi produse. Am creat astfel câteva sorturi de vinuri oxidative de tip Madera, Porto și Heres. Ca și o băutură aperitiv pe bază de mere, „Cidral”. Aceasta din urmă ar fi și o premieră mondială, din cite cunoaștem noi, în literatura de specialitate nu se consemnează așa ceva. Decît să facem merele oțet e preferabil, și profitabil, pentru alimentație să devină băuturi aromatice, agreabile și nutritive. Totul e cine ni le va fabrica, deoarece toate eforturile noastre de a colabora cu fosta Centrală a viei și a vinului, azi trust într-o Direcție generală a ministerului, nu au dat rezultate. Noi am creat și un procedeu original de optimizare a tehnologiilor de stabilizare a vinurilor cu ajutorul unor polimeri sintetizați în laboratorul de chimie organică al facultății, dar pe nimeni nu interesează.

Red.: Cu ce profit, față de tehnologiile utilizate în prezent?

M. Balanța: Se reduce timpul de tratare de la 10-12 zile la 2-3 zile. Se poate reduce total importul de substanțe de stabilizare. De 3-4 ani l-am experimentat pe plan local, așa cum am putut, pe baza unor relații personale, cu foarte bune rezultate, dar centrala de resort nu ne-a sprijinit pentru aplicarea lui.

M. Răuță: S-au purtat multe discuții și nu numai referitor la această cercetare. Cu respectiva centrală nu reușim să finalizăm două probleme: să preluăm teme de cercetare și să repartizăm absolvenții ai noștri în unitățile sale. Deși avem discipline în specialitate și canalizăm studenții să-și ia teme de diplomă din domeniul industrializării vinului. Deși în unitățile sale are nevoie de specialiști tehnologi formați prin facultatea noastră.

Red.: Cum e posibil, sinteți ai aceluiași minister?!

M. Balanța: O explicație ar fi aceasta, că viticultura e a agriculturii, iar vinul este un intrus în sectorul industriei alimentare...

Red.: Bizară și, nu ne ferim s-o spunem, neserioasă controversă! Subiectivism care, vedem, atinge probleme de fond ale bunului mers atît al cercetării în domeniul vinului privit ca sector al industriei alimentare (și este!), cit și al industriei vinului ca produs al agriculturii. E cazul ca ministerul care este și al agriculturii și al industriei alimentare să pună capăt acestei absurde neînțelegeri din care pierde economia națională.

M. Balanța: Să vă aducem și alte argumente. O altă direcție a cercetărilor noastre este axată, conform indicațiilor conducerii de partid, asupra valorificării produselor secundare din industria vinului. Respectiv, recuperarea coloranților din tescovina de struguri roșii, a coloranților naturali și a concentratelor de bioflavone atît de necesari chiar în sectorul vinificației, ca și în multe altele ale industriei alimentare. Am pus la punct tehnologia, am pus la punct și instalația în stația noastră pilot, și mai departe nu are uși deschise. De asemenea, am obținut prin procedeu și tehnologie proprie, acidul metatartric din tescovină. Știți ce înseamnă asta? Înseamnă că am putea să renunțăm în totalitate la importul de acid metatartric necesar la nivelul întregii economii pentru stabilizarea vinurilor.

Red.: Cum, importăm acid metatartric, în timp ce el există creat în țară? Cum obținem centrala de profil avizele și valuta necesară pentru un astfel de import?

M. Balanța: Nu putem răspunde noi la o asemenea întrebare. Noi vă asigurăm cu toată responsabilitatea că aici în facultatea gălățeană s-a pus la punct și proiectul instalației a unui reactor de extracție a acidului respectiv și că astfel — răspund cînd afirm aceste lucruri — s-ar putea înlocui și procedeu de refrigerare a vinurilor (tot în scopul stabilizării), mare consumator de energie electrică. Tehnologia o avem pusă la punct de 2 ani de zile. Ar trebui constituit prototipul reactorului, însă neavînd un contract pentru cercetarea în cauză nu avem nici fondurile și posibilitățile materiale pentru a-l materializa.

Red.: Supunem problema atenției și analizei conducerii Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Precum și toate aspectele ridicate de această masă rotundă. Noul există creat, avem în cercetare forțe și capacități de creație de mare valoare, și, constatăm, aplicarea în producție a rezultatelor unei munci făcute cu dăruire, cu talent, cu responsabilitate și conștiință civică, se grăbește prea încet. Nu din motivele înțelepciunii, cum glăsuiește maxima. O asemenea stare nu se mai poate perpetua.

La Opera Română e necesară o nouă calitate!

Ni s-a părut nefiresc și dureros ca slujitori ai Operei Române de azi să-și amintească nostalgice de vremurile în care această instituție a cunoscut bucuria unor reprezentații de răsunet, atmosfera unor mari sărbători ale spiritului aureolat de muzică. Cine găsea un loc în sală se considera un privilegiat. În agenda spectatorului apăreau cu săptămâni înaintea ora și spectacolul preferat, din acest moment începând pentru el o tensiune numărată inversă până în momentul ridicării cortinei. Se pare că și în acele timpuri iarna își avea rigorile ei. Iată-ne însă în zilele noastre, cu spectacole suspendate, cu spectatori trimiși acasă ori invitați să vadă altceva decât și-au propus, săli al căror număr de spectatori era mai mic decât al realizatorilor reprezentației. Ne-am reînviat întrebarea: este vorba de o criză a operei în lume ori de o criză de organizare pe prima scenă lirică a țării, Opera Română din București?

E drept, unii dintre redutabili solisti au ieșit la pensie, unii au plecat — de ce au plecat, unde au plecat? — în alții nu mai arde acea foc lăuntric, propriu artistului dăruit. Tot mai des auzim vorbindu-se despre problema rentabilității, nu a artei, a cântărețului în mijlocul ei, aici sau peste hotare. Despre oricâtă profesionalitate am vorbi, un spectacol trebuie făcut cu credință. Cu aceeași credință vine profesorul, care mai vine la operă, și el nu trebuie să fie înșelat. Dacă recunoaștem o criză a interesului general pentru operă, deși în lume asistăm la un reviriment, să privim la propria noastră casă. Cea pe care au slujit-o și o slujesc încă valori ale cîntecului românesc intrate în conștiința iubitorilor de muzică din întreaga lume. Fiind convinși că sănătatea spectacolului ține de sănătatea climatului cultural în care acesta se pregătește, de buna organizare a muncii, de concepția unui repertoriu sigur și de perspectivă, de prețuirea acordată artiștilor pe care îi ai, ne-am adresat cu dorința de a răspunde multor întrebări care ne frământă, unor solisti de frunte ai Operei Române, David Ohaesian, Cornel Stavru, Dan Iordăchescu, regizorul lui Hero Lupescu, am stat de vorbă cu dirijorul corului Stelian Olaru, cu Amatto Checulescu, responsabilul secției balet, cu muzicologul Alfred Hoffmann și firește cu directorul acestei instituții, Petre Codreanu. Vom consemna intervențiile lor în măsura în care aceștia au arătat, fie uneori și prin antiteză, ce a fost Opera Română și ce ar trebui să fie.

OPERA ESTE UN PATRIMONIU NAȚIONAL CARE TREBUIE PĂZIT. Acesta este primul gând al celui care de 29 de ani și-a închinat viața scenei, cântărețul David Ohaesian, interpretul strălucit al lui Oedip și Rigoletto, invitându-ne în fața multor hirtii cu situații exacte despre Operă, despre activitatea sa de interpret. Dacă un artist își pierde calitatea vocii pentru că a folosit-o în roluri care i-o alterează, comisia de distribuție ar trebui să-i plătească pensia, și nu statul. Pe de altă parte, voci valoroase ca ale Victoriei Bezeti, Corneliu Pop sînt înținute încă în umbră. Un cântăreț după 5 ani ar trebui să fi avut la activul său 10-15 roluri mari. Eu, la vârsta de 30 de ani, cântasem în 31 de roluri. Iar acum sînt cântăreți care au peste 40 de ani și nu au cântat încă 5 roluri mari. Prin economii înțelese greșit s-a ajuns la pierderea fondurilor destinate Operei. În general la o acută lipsă de personal, de la mașinisti, electricieni pînă la coriști, solisti, corp de balet. O bună planificare constă în folosirea judicioasă a fiecărui interpret. Nu poți să oștisezi între nefolosirea sistematică a unui interpret și suprasolicitarea altuia. Într-un fel sau în altul se ajunge la criza vocală. Din dorința de a ieși bine se planifică lucrări neserise. Pentru cine? Uneori se acceptă lucrări indoeișnice.

Nu există statornicie nici bunele relații între instituții. De unde ne luăm noi cântăreții? De la Conservator. Și de altă vreme Conservatorul nu ne dă un Oedip și nici un alt cântăreț. Oamenii toș la pensie. Cu cine rămiți? Noi avem o meserie care se preia prin stafetă. Pe cine să înveți? Decorurile și costumele de la spectacole de răsunet, făcute cu cheltuieli, nu se valorifică. Erau cîndva 3 spectacole experimentale, noi, moderne, de testare. Unde mai sînt ele? Este deosebit de dureros să trimiți lumea acasă anunțându-i suspendarea spectacolului, indiferent care ar fi motivul. Am fost angajat al Operei din Hamburg timp de zece ani. Și nu mi-a fost dat să trăiesc o asemenea întîmplare. La Verona am cîntat în fața a 30 mii de spectatori. Sîntem nevizitați dacă spunem că interesul pentru operă a scăzut în lume. Hotărîtoare în crearea unui spectacol și în creșterea unui artist sînt climatul de muncă, seriozitatea angajamentului dintre instituție și artist. Fiind programat pe scena Operei Române, nu s-a întîmplat vreodată să nu-mi respect numele pe afiș, chiar dacă aveam de parcurs 3.000 de kilometri.

PUBLICUL. CREDE ÎN OPERĂ. TOTUL ESTE SĂ NU-L DEZAMĂGESTI. Aceasta este părerea de nezdrușcinat a artistului emerit Cornel Stavru. Dama de observat este că în circuitul carentelor de planificare, la Opera Română au fost și săli arhivale. De unde și ideea noastră de mai sus. Am intrat în cea de-a 23-a stagiune de cînd cînt pe prima scenă lirică a țării. Pot face astfel o sinceră privire retrospectivă. Deceniul al 7-lea a marcat un moment de viif în activitatea Operei Române, mai ales sub conducerea lui Mihai Brediceanu. La bunul mers al formării unui colectiv artistic conștient enorm dirijorii. Este semnificativ succesul berlinezilor cu Nunta lui Figaro, dirijată maestrul de Oskar Sittner, ei neavînd voci celebre, dar imorinînd spectacolului un spirit de echilibru cuceritor. Pînă acum 3-4 ani mai erau 5 dirijorii și se plîngea lumea că sînt puțini. Acum avem doar 3, dintre care unul este solicitat deseori și pe alte scene. Atunci zădărnice mai cerem noi să se lucreze intens cu solisti, din fața inițială a pregătirii rolurilor. Ceea ce nu se realizează la noi este planificarea imediată și de perspectivă îndelungată a repertoriului. De aici și surprizele neplăcute ale indisponibilității unor solisti la spectacole în cazul că aceștia mai au și contracte în străinătate. Acolo un cântăreț știe cu un an înainte ce va cînta la datele și la orele stabilite. Programele noastre pe 3 luni au neșansa de a fi schimbate de neamărate ori sub diverse pretexte. În ultima stagiune s-a ajuns la cel mai regretabil aspect: Opera Română își trimite spectatorii acasă. Este adevărat că la planul de încasări sînt bine. Dar ceea ce reflectă relația cu publicul este planul de spectatori. Din cauza carentelor de organizare, multe premiere au fost decalate, aminate pe alte stagiuni.

Dar cum folosim cadrele artistice? Sînt mulți cântăreți la vîrsta ideală a potenței lor interpretative care n-au fost utilizați cît trebuie și unde trebuie, cântăreți de clasă care cîntă foarte puține roluri mari. La Ernani, s-au făcut toate repetițiile cu o singură soprana, cînd mai existau trei soprane pentru rolul Elvirei: Eugenia Moldoveanu, Victoria Bezeti, Maria Săltînuș. Afișul de premieră cuprinde nume despre care se știe sigur că nu vor apărea cel puțin într-un viitor depărtat. Noi am mai spus lucrurilor pe nume într-un cadru organizat și totuși nu se întîmplă nimic, și continuă neînșiratele distribuiri. Ce să mai vorbim despre cît de puțini oștiseți din afară ne vin?

ÎN 1952 ERA FRIG, PENTRU CARMEN LUMEA STĂTEA PE SCAUNULE. NOAPTEA, CA SĂ PRINDĂ ULTIMELE BILETE CE MAI RĂMĂSESERĂ. Cîntau, ne spune Dan Iordăchescu, Garbis Zobjian, Elena Cernci și eu mine. Dar și tineretul era pregătit altfel pentru operă. La Liceul Lazăr, o mare melomană și un devotat pedagog, profesoara de muzică Breazu, pregătea elevii pentru spectacol pe care urmau să-l vizioneze. Se cunoaște acum efectul tot mai puținelor ore de muzică din școală. Dar acestea nu mai tîin de organizarea internă a Operei Române. Spectacolele se pierd în ultimul timp multe din caracteristicile lor esențiale: dinamism, culoare, lumină, decorul fastuos, costume. Ce să-i faci, opera este un copil de lux, dar care ne răsplătește printr-o muzică celestă. La valoarea unui spectacol trebuie să conuere talentul dar nu și apatia celor care interesează. Unii cântăreți dau impresia că trebuie să-și ispășească niște pedese. Și de unde vine această apatie? Adeseori din lipsa unui climat artistic proice în instituția Operei. Mie îmi trebuie zile întregi pentru a intra în atmosfera unui spectacol. Nu pot fi perturbat de nimicuri. Omul cînd vine la Operă vine pregătit pentru o stare de sărbătoare sufletească. Și el trebuie răsplătit printr-o sărbătoare scenică de mare emote. Cum să trimiți oamenii acasă astfel pregătiți? Și aceasta pentru că nu există garanții duble de solisti. Acută a devenit și problema dirijorilor la Opera Română. Ne trebuie o autoritate muzicală care să exlice cu argumente cum să se cînte pentru a omogeniza o distribuție, pentru a realiza un balans eficace între fosă și scenă, pentru a realiza în final un spectacol pe care să-l poți situa într-o școală, într-un stil anumit. Colaborarea cu dirijorii străini este slabă și în deficitul nostru. Personal, cu toate că activez în prezent la Filarmonica „George Enescu”, unde am găsit o atmosferă de lucru extraordinară imorinată de artistul Ion Voicu, mi-a fost greu să mă despart de scena Operei după 22 de ani petrecuți acolo. Astfel că am solicitat secretariatului muzical al Operei să-mi anoteze un spectacol Tra-viata. Consiliul artistic al instituției nu a fost de acord. Nu pot să nu-mi amintesc spectacolul de act al lui David Ohaesian, în ianuarie 1977. După spectacol nu a primit o floare, cîntărețului lei — trei garoafe. Nu, nu cred să existe o criză a operei în lume. Opera Română era scoțită în deceniul al 7-lea de către Clarendon și Bernard Gavatti, doi dintre cei mai reuți critici muzicali din lume, printre primele cinci scene lirice ale Europei.

SĂ NU UCIDEM FLOAREA VRIND SĂ-I SALVĂM RĂDĂCINILE. Ne spune vorbind despre instituția sa, singurul regizor al Operei Române, Hero Lupescu. Abordînd problemele creației originale românești, Hero Lupescu a remarcat strădania Operei de a avea în fiecare săptămînă un spectacol românesc, unele dintre ele de certy calitate. Dacă e să vorbim însă despre politica repertorială de perspectivă, trebuie să învățăm că lucrurile bune nu se fac peste noapte. Se rezervă un timp foarte scurt pregătirii acestor spectacole. De aici și oscilația de calitate. Iar una din cauzele lipsei de afliuență a publicului la lucrările românești se explică prin cenzura popularizare în pofida unei distribuții foarte bune. Nici critica de specialitate nu le sprijină în măsura în care ar putea să o facă. La reluarea operei Năpasta erau doar șase compozitori în sală. Se face simțită lipsa unor piese contemporane, de genul un bălat iubea o fată în

socialism. Nu e minoră tema, ba chiar cere curaj. De peste 15 ani mă lupt pentru înființarea unui studio experimental de operă, în care să se poată exprima în primul rînd creația originală, un adevărat laborator. Studioul ar putea să aducă în repertoriu, de ce nu?, lucrări din muzica universală de la Richard Strauss încoace, lucrări cu o scriitură mai neobișnuită.

De peste 18 ani nu mai funcționează la noi o clasă de regie de operă care, după cum se vede, este o specialitate. Sigur că e bine să invităm regizori din afară, de teatru dramatic — în cîrind Lucian Pintilie va monta la noi Orestia. Dar încă nu e o soluție. Trebuie să ne gîndim din vreme să creștem o nouă generație de regizori, pentru că regia de operă nu se pare mai grea și mai complexă decât regia de teatru. Desigur, cînd ai ceva de spus. Să nu uităm apoi că mulți dintre marii noștri solisti au ieșit la pensie, alții se află în pragul ei, cu cine îi înlocuim? Profesorii de canto, „acești controlori de calitate” ai vocilor, ne lipsesc. Din păcate, la Opera Română stilul de muncă este defectuos, datorită faptului că unii nu înțeleg că aceasta nu trebuie să înceteze nici o secundă. Să fim atenți la activitatea Filarmonicii. Nu există săptămînă cînd să nu fie prezent acolo un invitat străin. Trebuie să recunoaștem, foarte vicile de organizare se reflectă în planul artistic. Și e păcat, cînd artiștii noștri sînt în stare să abordeze cu mult curaj și profesionalism ultimele cuceriri ale scriiturii muzicale. Ne vom arăta la adevărata noastră valoare atunci cînd calitatea va deveni elementul primordial, așa cum se prevede și în documentele de partid.

Stînd de vorbă cu Amatto Checulescu și Stelian Olaru am constatat reușite în activitatea corpului de balet, să ne gîndim numai la ultima lucrare de inspirație folclorică, Izvoare și rădăcini, realizată de Ion Tugearu, și la altele altele balet moderne, am constatat spiritul de disciplină în care își desfășoară activitatea corul condus de către dirijorul Stelian Olaru. Anul acesta corul participă la realizarea a 4 premiere: Ernani, Horia, Daphnis și Chloe, Orestia II și încă în alte reluări care necesită lucru la cabină și la scenă. Un fenomen îngrijorător însă: se vînd bilete la școli iar săliile sînt goale. „Nici măcar profesorii de muzică nu apar, ne spune Stelian Olaru. Vin la trupe străine, se exaltează. Noi am cîntat mai bine decît nemții Olandezul zburător de Wagner. Dar ei și-au pus papionul la git și au venit să vadă Opera din Berlin. Colectivele muncesc enorm și totuși... și totuși. Dar tot ceea ce am spus pînă acum cu curaj și obiectivitate mi-a adus numai rău. Eu vreau să-mi văd de treaba mea”.

Ne-am adresat cu speranțe crescînde întru elucidarea întîmplărilor și neîntîmplărilor de la Opera Română, directorului acestei instituții, fovarășului Petre Codreanu.

„Este la modă azi să se constate o criză a operei în lume. Dacă privim retrospectiv, constatăm un lanț de crize ale genului. Monteverdi, Gluck, Wagner, Puccini, s-au ivit în astfel de momente. Trîind în prezent, nu avem privirea cuprînzătoare a fenomenului contemporan, și de aici întrebarea nostalgică: de ce nu avem acum un Rossini, Verdi, Enescu. S-ar putea ca peste 50 de ani cineva să se întrebă la fel de nostalgic unde o fi cutare compozitor din deceniul al 8-lea al secolului XX. Memoria culturală consemnează numai reușitele. Trebuie să se scrie mult ca să rămînă ceva”. „Da, dar nici să se pună în scenă orice”. „Poate să fie și o criză a spectacolului, în sensul că gustul modern nu mai corespunde comandamentului ge-

nerator al operei, și atunci, o montare care respectă spiritul lucrării în detaliile e mai puțin semnificative apare, firește, ca desuetă. După cum și o viziune excesiv actualizată poate contraveni spiritului operei generînd un hibrid. Chestiunea e: mai dificilă constă în corelarea dintre viziunea nouă și esența lucrării vechi. Ușo în vorbă, greu în fapt. Dar la noi preferințele pentru soluțiile cuminți sînt preponderente. Încercările de a ieși din matca tradițională sînt puține și timide. Preocupările noastre pentru înnoire nu ar din păcate nici ritmicitate, nici vlagă. Aceasta cu precădere cînd este vorba de premierele absolute din creația originală. Se spune că și publicul de operă este mai conservator. Nu-mi pot explica interesul mediocru pe care îl trezesc lucrări de o valoare compozistică intrinsecă și de o îngrijită realizare scenică. Să fie acesta un semn al așa-zisei crize a publicului? Deși, dacă ne gîndim bine, publicul de azi dispune de un sistem de etalonare redutabil pentru orice interpretare muzicală. În ceea ce privește repertoriul, acesta este divers alcătuit. Ba așa zice că e poate mult prea divers, fiind greu să distingi o linie directoare. Ambilia noastră este să slujim cît putem mai mult creația românească. Audiența ei la public nu este din păcate aceea pe care o așteptăm și o dorim”. „Ce ne puteți spune însă despre instabilitatea planului pe care îl atîtuiți chiar și pentru trei luni?”

„Dacă dintre 100 de spectacole 3 sînt schimbate, aceasta înseamnă într-o stagiune doar 9-10 spectacole schimbate. Proporțional nu e mult. Ideal ar fi ca aceasta să nu se întîmple cu nici un spectacol. Poate că greșesc, dar prefer o înlocuire de interpret, chiar dacă nu toamna fericită, unei înlocuiri de titlu”. Și totuși astfel de întîmplări neferice mai au loc. „Da, acestea se întîmplă mai ales iarna. Dar suspendări de spectacol au avut loc și în timpul Festivalului „George Enescu”, atunci cînd solista străină nu a putut veni din străinătate. Unii solisti se mai îmbolnăvesc... Împropăierea corpului de balet (balerinii ies la pensie la 50 de ani) e devenit și ea o problemă. Situația corului este mai fericită, așa putea spune și o orchestrei, deși acolo mai sînt dificultăți, la suflători. Opera întreașă trece prin dificultăți dar care nu pot fi interpretate ca o criză”.

Ne-am adresat și muzicologului Alfred Hoffmann. Ne-a vorbit despre realizările sale, din 1975 Opera Română îi incredîntă organizarea și selecția programelor și a interpretilor pentru o stagiune permanentă de recitaluri. Ele au loc cu regularitate și sînt foarte instructive. De remarcă frecventele programe de cîntec cult românesc, aceste acțiuni fiind singura formă de propagare consecventă a liedului, lărgind orizontul muzical al afișului Operei. „Dar despre instituția la care activați și în care de bună seamă vă implicați, ce aveți să ne spuneți?” „Mi-e greu să emit judecări. Ar trebui găsit totuși un sistem mai mobil pentru a permite forțelor artistice din tînăra generație să se afirme aici, chiar dacă nu sînt încadrate la Operă. Cred că pentru o mai sigură stabilitate a planului ne-ar trebui pur și simplu o orchestră dublă. Cîntăreții și simpli o muncește la Operă, spune un neadevăr. Opera este oia din fetele culturii unui popor. Să i se dea concursul pentru înăpînirea dezideratelor sale.

Nu sînt chemat eu să elucidez problemele Operei. Ea ar trebui, firește, să revină la epoca ei de glorie. Dar eu nu îmi fac decît datoria”.

Am vorbit cu oameni a căror viață, de bună seamă, trebuie să se identifice cu aceea a Operei, cu destinele ei. Am dorit să aflăm din partea interlocutorilor părerea lor obiectivă despre starea în care se găsește prima scenă lirică a țării, soluțiile pe care le pot da ei pentru aducerea Operei la cotele înalte ale succesului de odinioară. Am consemnat opiniile tuturor, cu regretul că pe alocuri se face simțit decalajul între ceea ce se spune și ceea ce este. Refuzul unora de a aborda direct probleme care privesc bunul mers al instituției sub argumentul că importanță este numai munca din compartimentul lor, ne conduce la concluzia că acolo unde nu există o colaborare armonioasă între toți membrii colectivului, rezultatele sînt precare. Am așteptat și așteptăm din partea conducerii instituției să propună soluții concrete în legătură cu destinul Operei Române, indiferent dacă acestea ar fi conștint un simbur autocritic; pînă acum am primit doar explicații generale, încoșosind adevărul. Îndelungatele teoretizări ale așa zisei crize a operei ne-au abătut de la făgăsurile firești și necesare pe care trebuia să se axeze discuția. Este știut că lipsa de implicare a factorilor de decizie în viața instituției atrage după sine transformarea ei într-o citadelă a conservatorismului, favorizînd primatul interesului personal, unele talente fiind preocupate mai ales de afirmarea propriei lor personalități, fără a se mai interesa de soarta scenei de care aparțin. La Operă se depune totuși o muncă tenace. Dar care este sensul ei? Lipsa unei concepții unitare atrage după sine cheltuirea unor însemnate energii creatoare. Se impun măsuri grabnice și radicale, fără ezitări, menite să readucă Operei bunul său renume. O exactă evaluare a întregului potențial artistic de care dispunem și utilizarea lui rațională, eficientă, ar duce la promovarea unor tinere talente a căror prezență ar imprimă un suflu nou primei scene lirice a țării. O atenție deosebită se cuvine a fi acordată repertoriului de perspectivă, garanție de seriozitate și profesionalism. Lipsa de audiență, însăși afacțiile privind activitatea Operei nu se datorează faptului că ea n-ar dispune de mijloacele materiale necesare, de forțe artistice de prim rang. Totul depinde de competența celor care sînt puși să dirijeze această instituție. Or, trebuie să o spunem cu regret că în momentul de față organizarea este vădit deficitară. De asemenea, respectul față de tradiția acestui gen nu trebuie să împiedice inițiativele de înnoire ale convențiilor sale. E necesar ca Opera să nu uite că se adresează oamenilor secolului XX. Unul dintre interlocutorii noștri afirma: Așa cum în teatru se spune Shakespeare, contemporanul nostru, ar trebui ca și în operă Verdi să fie contemporanul nostru. Dar soluțiile de redresare nu pot fi oferite ca niște rețete, din afară, ci ele trebuie să se nască în totul unei munci susținute, descoperite de cei implicați intim în activitatea respectivă. Avem voci deosebite. Corpul de balet al Operei Române a dovedit și recent într-un spectacol TV înalte virtuți artistice. Opera Română își poate regăsi echilibrul prin strădania conjugată a tuturor artiștilor însuleții de un viguros animator al vieții noastre muzicale.

În constelația culturii românești, Opera Română trebuie să-și recapete strălucirea pe care o merită și la care are dreptul să aspire.

Așteptăm noi puncte de vedere în această problemă. Ancheta noastră continuă.

ADI CUSIN ■

Mă aflu de mai multe ore aici, în micul birou de la parterul vilei „Liliana”, și spre deosebire de toți cei care trec pragul încăperii buluc, adresându-se cite cinci, zece deodată tinerei funcționare de serviciu, nerăbdători să-și asigure cazarea, eu stau liniștit, stau așezat pe un scaun, întimplător liber, și toată zarva asta, căreia îl simt martor în ultima zi a anului, mi s-ar părea amuzantă dacă nu m-ar contraria atât nervozitatea oamenilor veniți, unii de la sute de kilometri, să-și petreacă revelionul la Cheia cit și calmul bine strunit al recepționerei asediate de întrebări, care-i asigură că totul se va rezolva, că totul va fi bine.

Curios să aud și soluțiile folosite, rămân lipit locului și încerc să-mi ascund indiscreția în lectura unui pliant editat de „publiturism” și din care, iată, aflăm:

„Situată la poalele Munților Ciucaș, într-o vale însoțită străbătută de apele Teleajenului și Cheiei, stațiunea Cheia (870 m. alt.) oferă în orice sezon condiții bune pentru petrecerea concediilor, vacanțelor sau sfârșitului de săptămână.

Climatul subalpin, de pădure (temperatura medie anuală +8°C), cu efecte tonifiante asupra sistemului nervos, recomandă stațiunea ca excelent loc de odihnă și tratament în astenii, surmenaj fizic și intelectual, insomnii, anemii, hipertiroidism, debilitate fizică, limfatism, convalescență, unele forme ale astmului bronșic, catarele cronice ale căilor respiratorii superioare.

Remarcabilă prin pitorescul așezării și prin posibilitățile de practicare a celor mai variate forme de turism — drumeții montane, alpinism, sporturi de iarnă, excursii în împrejurimi la obiective de mare atracție — Cheia dispune și de condiții confortabile de cazare și masă: case de odihnă (cat. I, II și III), popas turistice cu căsuțe, cabane, restaurant, pensiune, bufet.

În stațiune turistică au la dispoziție club, cinematograful, bibliotecă, terenuri de sport. Iarna se practică schiul și săniușul și se organizează plimbări cu sania trasă de cai. Un interes deosebit îl prezintă muzeul „Natura Văii Teleajenului”, cu exponate din fauna și flora regiunii.

Excursii ușoare se pot face în apropierea stațiunii pe Valea Cheiei (cca. 1 oră) și Valea Berii (cca. 2 1/2 ore). Înconjurată de munți, Cheia este punctul de pornire în drumețiile spre cabanele masivului Ciucaș, care sînt Cabana Muntele Roșu (alt. 1260 m), Cabana Ciucaș (alt. 1550), Cabana Babarunca (alt. 872 m).

Filiala de turism Cheia vă face o calduroasă invitație în stațiune și vă așteaptă cu solitudine.

Despre solitudine, n-avem motive să ne îndoim deocamdată. De aici, de la recepția O.J.T., în ciuda suprasolicității din această zi, turiștii, iritați de abundența ninsorii care le-a făcut deplasarea mai anevoioasă, pleacă mulțumiți. Sint mulți, poate mai mulți decît erau așteptați, dar, chiar și pentru cei picați, așa, pe cont propriu, tocmai acum de revelion, cînd toate locurile sînt contractate, directorul filialei O.J.T., Mugurel Roșioru, găsește rezolvări mulțumitoare.

N-am avut, și nu voi avea nici în celelalte zile cite voi consacra acestei documentări, vreun motiv să mă îndoiesc de justetea afirmațiilor conținute de prospectul „publiturismului” în ceea ce privește frumusețea și dărnicia naturii, binefăcătoarele de care se poate bucura omul în stațiunea Cheia și în împrejurimile sale. Dimpotrivă, i-aș reproșa doar zgîrcenia și aș sugera apelul la forța de sugestie a unor condeie de talent pentru a ne înfățișa frumusețea și incintarea pe care le-am resimțit toți cei ce am văzut aceste locuri, dar pe care, iată, mărturisim, n-avem toți puterea și darul să le transmitem întocmai și cuvintelor. Nici nu încerc. Dar turismul nu înseamnă doar pitoresc, turism înseamnă, înainte de toate, o multipilă valorificare a pitorescului, în interesul omului și al economiei, și misiunea noastră gazetărească la Cheia n-a fost aceea de a îndrepta insuficiența unei reclame, ci de a investiga o realitate prin prisma atenției pe care documentele de partid o acordă dezvoltării turismului, valorificării superioare a zestreii de frumuseți naturale ale patriei.

Așadar, tovarășe Roșioru Mugurel, precizați dv., ca director al filialei O.J.T., ce înseamnă la ora aceasta stațiunea Cheia?

— Ca bază materială, depinzînd de filiala noastră de turism, înseamnă 21 de case de odihnă, 2 cabane, Muntele Roșu și Ciucaș. Aproape o treime, mai precis 30 la sută din spațiile de cazare beneficiază de încălzire centrală. Filiala noastră mai administrează un restaurant, „Zăganu” (categoria a doua), o pensiune, la tabăra de pionieri și școlari, și restaurantul (categoria I) de la cabana Muntele Roșu. Cu această dotare și cu cei 102 lucrători de care dispune, din care 60 permanenți, filiala noastră asigură anual, în condiții corespunzătoare, cred, și imi bazez afirmația pe faptul că solicitările sînt menținute la un nivel ridicat, o odihnă plăcută și confortabilă la peste 20 000 de oameni ai muncii.

Fapte incontestabile, spusese principallul răspunzător de activitatea turistică în Cheia. Numai că la fel de incontestabile sînt și aspectele pe care aveam să le cunoaștem pe viu, peregrinînd citeza zile de la un capăt la altul al stațiunii.

Un astfel de aspect ar fi apa. Apa potabilă. Apa din care se face ciorba. Apa necesară igienei, apa, adică, de toate zilele, fără de care nu se poate trăi și fără de care, evident, nici de turism nu poate fi vorba. Oricît de stăruitor ar fi directorul în a rezolva dificultățile ivite într-o parte sau alta sau oricît de prudent s-ar arăta în a nu divulga lucruri ce i-ar putea atrage supărarea unor factori, realitatea aceasta n-o poate ascunde. La Cheia apa este insuficientă! Se face o adevărată echilibristică pentru a asigura, măcar o oră, două, apa pentru toate spațiile unde sînt cazați turiștii și cu toate acestea au fost, în acest început de an, zile întregi în care nici la restaurantul Zăganu, la grupurile sanitare din această zonă a Cheii, n-a curs nici o picătură de apă!

Iarna mai e cum e, dar vara, cînd afluența turiștilor e și mai mare, problema apei devine și mai acută. Directorul Mugurel Roșioru ne prezintă problema tehnică: alimentarea cu apă se face din două

Cheia, cel puțin în acest sezon, nu se prea întimplă. În afara celor 2 restaurante-pensiune, ca unități comerciale existente am putea reține magazinul sătesc, conținînd pe firmă și textile, și alimente și articole tehnice, dar foarte puțin din ceea ce caută turistul. Mai există, înșirate de-a lungul arterei principale, niște chioșcuri, de legume și fructe, de galanterie, de ziare, de gogoșărie, despre a căror activitate nu ne putem forma vreo opinie intrucit acum, iarna, aceasta lipsește cu desăvîrșire. Sigur, s-ar putea face multe, directorul Roșioru e un visător, are un pachet imens de propuneri înaintate fie autorităților comunei, fie Oficiului județean de turism, dar, ca necesități imediate și fără a pretinde investiții deosebite, mi se par acestea: unitățile comerciale existente, indiferent de cine aparțin, să fie puse în stare de activitate permanentă și să fie aprovizionate corespunzător. Știut fiind că aici vin, vacanță de vacanță, sute și mii de copii, e

rist 5 lei taxă de ședere în stațiune. Fiind vorba anual de cel puțin 20 000 de turiști (doar prin O.J.T.!), înseamnă un venit însemnat. — Ce-o fi făcînd respectivul consiliu cu el? Că mina și investiția de gospodărie nu sînt prea bătătoare la ochi. Și ca să nu apelăm la prea multe exemple, cum ar fi aspectul gardurilor, străzilor, lipsa spațiilor de parcare organizate și altele vom spune doar atât: e inadmisibil ca într-o stațiune de odihnă, într-o stațiune cu trafic turistic, să nu existe un WC public sau niște coșuri pentru gunoi.

Despre slaba prezență a primăriei comunei — și a altor factori — în viața satului-stațiune ne vorbeste și următorul aspect: Există în localitate, între cei 300 de locuitori, numeroși gospodari dispunînd de mari spații excedentare în case și vile impozante. Normal și firesc, oamenii pun aceste spații la îndemina turiștilor. O fac însă închirînd cu cite 40 lei sau chiar 80 de lei camera — altfel decît prevede legea, pe cont propriu și nu prin organizația de turism. Organele financiare, primăria ca și miliția, deși sesizate în mai multe rînduri asupra stării de lucruri, n-au întreprins nimic eficient. Ciudat că la această încălcare a legii se pretează chiar și lucrătorii ai O.J.T., și ca ciudațenia să fie și mai mare, descoperim că în multe din aceste spații particulare turiștilor li se asigură confortul pe seama rețelei de apă și de canalizare construită de O.J.T., pentru care proprietarii respectivi nu plătesc nimic! E, într-adevăr, prea de tot!

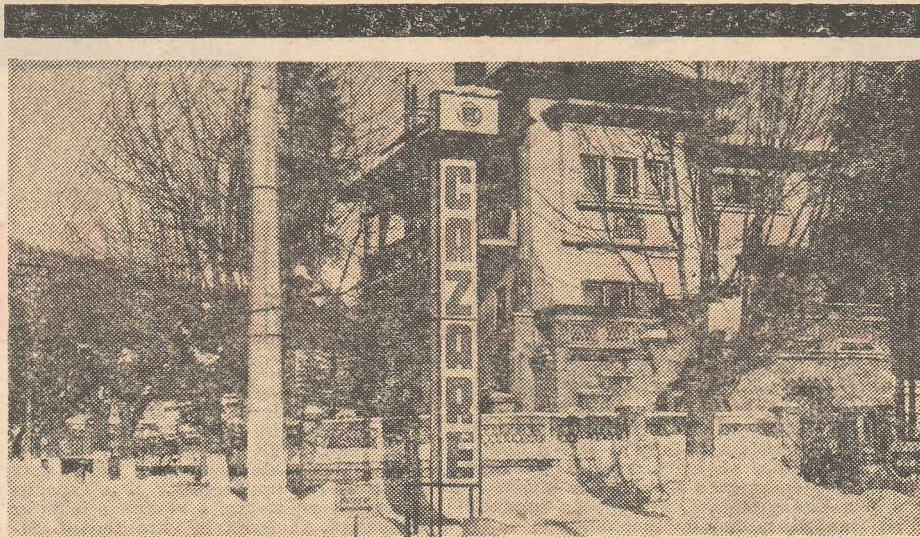
În afară de factorii amintiți — filiala O.J.T. și particularii — la Cheia, de turism se mai ocupă și cooperația de consum, prin hanul turistic cu o capacitate de 160 locuri. Cum stau lucrurile aici am arătat într-o anchetă anterioară și n-am mai adăuga decît că între cele două organisme acționează în plan local o concurență nu tocmai în beneficiul turiștilor. Nu știm ce soluții s-ar putea găsi pentru ca stațiunea să funcționeze perfect global, într-un sistem unitar. Poate că, așa cum ne-au sugerat unii interlocutori, s-ar simți nevoia unui statut organizatoric aparte, specific unor asemenea stațiuni mici. Oricum, de un lucru sîntem siguri: preocuparea pentru turism a cooperației ar trebui să însemne aici, la Cheia, înainte de toate, asigurarea unui comerț corespunzător precum și a unor servicii absolut necesare: cizmărie, croitorie și, evident — pentru că la această oră nu există! — o frizerie!

Asist pentru a nu știu cîta oară la discuțiile aprinse pe care directorul filialei de turism le poartă la telefon cu diferiți interlocutori. N-are cu ce transporta pîinea, n-are cu ce cobori de la Muntele Roșu o profesoară care și-a fracturat piciorul, ba mai apoi au sosit la Măneciu, în gară, niște copii care trebuie aduși în tabără. Cînd strigă, cînd vorbește încet, cînd pur și simplu se umilește implorînd bunăvoința ba a unei întreprinderi sau alteia. Credeam că asemenea tevaturei e doar din pricina revelionului, dar situația a continuat, tot la fel, și în zilele următoare. Zăpada a adus dificultățile ei, firmăte, dar cerințele elementare ale turistului, fie el mai vîrstnic sau copil, trebuie satisfăcute. La citeva zile după Anul nou, de la Sinaia a sosit în sprijin un ARO. Deși uzat și cam mofturos, s-a dovedit salvator. Dar oare nu s-ar putea ca un asemenea vehicul, cu dublă tracțiune, apt să satisfacă necesitățile de transport ale stațiunii compuse din obiective situate la distanțe apreciabile în serpentine urcînd de la 850 la 1250 metri altitudine, să fie în permanență la Cheia? Problema nu ni se pare chiar un munte!

Ar fi multe altele încă de spus. Ne oprim aici, nedorînd să părem a căuta noduri în papură. La Cheia e totuși minunat. De la Cheia pleacă cu amintiri frumoase toți cei care, fie vara, fie iarna, își caută odihna în acest rar colț din minunata natură a patriei. Și se întimplă astfel pentru că și la Cheia turismul are o zestre materială totuși relevabilă, pentru că și la Cheia turismul pus la îndemina omului muncii are slujitori devotați, cu inițiativă și spirit de răspundere. Dacă l-am numai doar pe directorul Filialei O.J.T., Mugurel Roșioru, pe Geta Dobre, gestionară a două case de odihnă, pe Munteanu Vasile și Manolescu Nicolae, fochiști, pe ospătarele Iosif Victoria, Petcu Angela, Banu Georgeta, pe șeful de unitate Bejan Valeriu, pe bucătarul Caramalau Ilie de la „Zăganu”, pe Șerban Constantin și Drugă Gheorghe, muncitori la tăiatul și căratul lemnelor, pe lăcătușul Buzoianu Mihai sau zidarul Gafțoi Vasile, pe Achim Constantin, pompier, sau Munteanu Margareta, responsabilă casei de odihnă Ciucaș, pe Neagu Elena, recepționeră, și Ionescu Marilena, agentă de turism, poate că i-am nedreptăți pe alții. Nu pe mulți însă, fiindcă aici, la Cheia, o mină de oameni doar, buni și prompti la toate după cum e nevoie, indiferent de funcții și de program de muncă, fac tot ce le stă în putință pentru ca omul muncii să se simtă bine.

Nuanța oarecum critică a ilustratelor din această pagină izvorăște exclusiv din credința că la Cheia turismul e abia la început și nu mă îndoiesc, după discuțiile pe care le-am avut, că însuși colectivul de lucrători subscrie, într-un fel sau altul, la ele, rivînd ca mica lor stațiune de pe drumul național 1A să devină tot mai mult o stațiune mare. Cheia merită acest lucru. Și noi merităm o astfel de Cheie.

NICOLAE ARSENI

Ilustrate din Cheia

bazine de depozitare avînd împreună o capacitate de 10 vagoane și scotește ca principala cauză a situațiilor de mai sus ar fi volumul prea mic al acestor rezerve. Lucru adevărat, se impune cu necesitate crearea unor capacități de depozitare mai mari, de minimum 20 de vagoane, cum au decis dealțul și comisiile care s-au deplasat aici în mai multe rînduri, dar care au prospectat și au lăsat în urmă promisiuni, că se va rezolva, din care nu s-a ales nimic. Dar criza de apă de care suferă turismul într-un loc în care debitul cristalin al unor izvoare de munte poate satisface toate necesitățile are și alte cauze. Construită pentru stațiune, și avînd în vedere necesitățile acesteia, rețeaua de apă, ca și cea de canalizare dealțul, a fost pusă pe parcurs și în serviciul celorlalte zeci de gospodării personale care alcătuiesc satul Cheia, precum și în al unor vile particulare construite în ultimii cîțiva ani. Nimic rău în aceasta, numai că aprobînd atare extinderi, Consiliul popular al comunei Măneciu n-a prevenit cu nimic risipa de apă pe care o provoacă acești beneficiari, fie prin folosirea ei la udatul grădinilor sau, în cazul unora, prin piscine și alte construcții consumatoare de apă. Taxarea, în funcție de consum, — ciudat este că la ora aceasta nu se face în nici un fel! — ar putea nu numai diminua risipa ci și asigura, măcar în parte, fondurile necesare modernizării și întreținerii rețelei.

Starea spațiilor de cazare nu este mulțumitoare decît în parte. Vara mai merge cum mai merge, se poate dormi la Cheia și sub cerul liber, dar acum, iarna, condițiile pe care le oferă turiștilor, peste 600 de copii în aceste zile de vacanță, cele 21 case de odihnă devin în bună măsură precare. Acolo unde este încălzire centrală, ar fi nevoie de remedieri de sectorizare a încălzirii în funcție de ocuparea spațiilor. Cît privește celelalte spații, adică 70 la sută din capacitatea de cazare, unele sobe sînt vechi, degradate, lemnele se aduc tocmai de la Măneciu, de la 20 kilometri, iar transportul lor la vile se face cu brațul, cu săniuța de către doi-trei oameni însărcinați cu această treabă. Cînd nu se face (sînt și astfel de situații!) sau cînd cota afectată (8 kg de lemne pe sobă la camera cu 3 paturi) nu e în concordanță cu scăderea temperaturii, turiștii apelează la fel de fel de improvizații, reșori, radiatoare sau — huliganism, cu circumstanțe atenuante! — rup garduri și chiar mobilier pentru a-și asigura minimumul de căldură. Sigur, extinderea încălzirii centrale de la o singură centrală la toate casele de odihnă ar fi soluția de dorit și cea mai economică. Pînă atunci și căldura de lemne e bună, numai să fie, și ca să fie trebuie urgent rezolvată asigurarea unui mijloc corespunzător pentru transportul lemnelor pe orice condiții la locul de întrebuintare precum și stabilirea cotei în funcție de starea timpului.

Unde sînt turiștii există, inevitabil, și comerț. Sau ar trebui să fie. Fapt ce la

de mirare cum factorii răspunzători de alimentația publică din județ nu au înțeles cit de necesar e aici la Cheia un laborator de cofetărie și chiar o cofetărie! Și-apoi de ce n-ar funcționa o unitate profilată pe produse lactate, pe miere, pe alte produse locale, chiar, cum sugerau niște turiști conștanțeni, o stîna turistică, existentă la Mamaia și neexistentă aici, unde de jur împrejur pasc nenumărate turme de oi.

Dar agreementul? Cine și-ar putea închipui o stațiune de odihnă fără așa ceva? Ei bine, este Cheia. Astă-vară, notăm, au fost citeva încercări timide, s-a adus de pe litoral un minicar, pentru plimbări, dar garnitura venise incompletă și n-a durat nici o vară; mai trimisese I.A.P.T.-ul 2 jocuri mecanice care, stricate și ele, n-au funcționat decît 3 zile. Și în afară de plimbare, cam asta-i tot în anotimpul cald. Acum, iarna, cînd zăpada e abundență, ar putea fi vorba de niște plimbări cu sania, dar O.J.T.-ul n-are așa ceva, iar autorii plantului care ne promite sania cu zurgălăi au trecut cu vederea inexistența unor reglementări pe baza cărora să poată fi angajați pentru un astfel de agreement caii unor gospodari din sat.

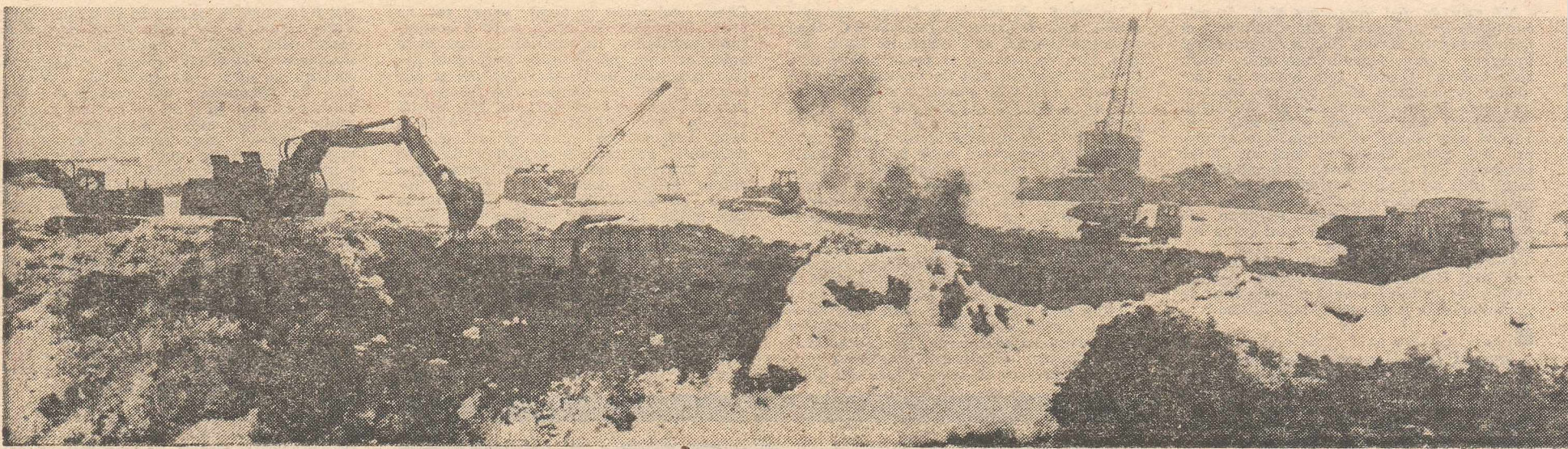
Sigur, ar putea obiecta cineva, de bază sînt acum schiurile și săniuțele, numai că la atîtea sute de oaspeți filiala O.J.T. nu poate închiria, fiindcă nu are de unde, decît vreo 40 de sănii și tot atîtea perechi de schiuri.

Da, există la Cheia și un club. O construcție frumoasă, încăpătoare, folosită în acest sezon de două ori, în noaptea revelionului și la o întîlnire cu cenaclul Flacăra. În rest bate vîntul. Nici măcar un televizor. Clubul ține de Consiliul popular al comunei Măneciu și e îndrumat de Casa de cultură din Văleni. Vara se pare că există un responsabil de club, acum, iarna, deși în stațiune sînt sute de turiști, în majoritate tineri, responsabilitatea față de activitatea cultural-educativă a coborît mult sub zero. De ce oare atîtea subordonări?

O astfel de întrebare poate fi repetată cred și în cazul altor responsabili pe care i-am întîlnit, sau mai bine-zis nu l-am întîlnit, intrucît activitatea e cea în măsură să le ateste existența. E vorba de responsabilul muzeului „Flora și fauna Văii Teleajenului”, de lucrătorul I.G.O. Văleni care se ocupă de canalizare, de lucrătorul Consiliului popular care se ocupă de salubritate, de lucrătorul I.R.E. Văleni care răspunde de electricitate și alții. Am numărat vreo 7-8 asemenea funcții care acționează pe raza satului Cheia. Adică nu prea acționează, deși încează retribuții frumoase. Intrucît satul, oricum am măsura, fie după suprafață, fie după populație, este reprezentat în cea mai mare parte de stațiune, n-ar fi mai normal ca acești oameni să fie antrenati în rezolvarea problemelor stațiunii?

Legal, nimic de zis, Consiliul popular al comunei Măneciu percepe de la fiecare tu-

Pe marile șantiere ale independenței energetice

EPOPEEA DUNĂRII — L

(Urmare din pagina 1)

totul alt fel, ca pe o aceeași și totuși altă Dunăre, cu altfel de glas, cu altfel de adâncimi ale ființei și năzuințelor ei, cu altfel de ritmuri, cu altfel de viitor.

Fiindcă Dunărea, aici, la noi, a devenit și devine alta, supusă de om, dându-i — cu ajutorul omului — cel mai mare spectacol al fanteziei ei geniale, dându-i, pentru prima oară în milenarul ei drum prin timp și prin spațiu, lumină și energie oamenilor.

Se împlinește, în acest an '80, un deceniu de cind, la 14 august 1970, cel dintii hidroagregat al Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier I — la capătul a 2.200 de zile și nopți de șantier, de cel mai mare și mai clocotitor, în epocă, șantier al românilor — a fost pus în paralel cu sistemul de energie al țării, inaugurând supunerea fluviului, destinul lui nou, cariera lui nouă, major destinată oamenilor. Se împlinește, în acest an de debut al deceniului 9 — deceniu în care, potrivit Directivei Congresului al XII-lea al partidului, România va fi una din nu prea multele țări ale lumii independente energetice, deci stăpână și suverană pe principala forță a veacului, care e energia — un luminos deceniu de cind, lângă Drobeta-Turnu Severin, unde Dunărea prăvălește munții cu buzduganele ei de apă, s-a ridicat, prin munca unită a românilor și a iugoslavilor, cea mai mare construcție energetică de pe fluviu, una din cele mai mari ale Europei și ale lumii.

Cind, în 1964, cu un an înaintea Congresului al IX-lea al partidului, s-a bătut placa inaugurală a șantierului, vestindu-se că am pornit să supunem Dunărea, mulți dintre noi (este și cazul celui ce scrie aceste rânduri) am fost, în egală măsură, uimiți, încântați, dar și un pic deconcertați. Nu sceptici, ci doar un pic deconcertați. Eram, în epocă, mult mai timori, înclinați desigur spre încredere, existind prin încredere, dar acest proiect — cel al supunerii marelui fluviu al continentului! — ne depășea. Trăiam, chiar dacă nu pe deplin conștient, regretul că, poate, nu-l vom apuca realizat, trăiam invidia față de cei ce aveau să-l apuce, iar uimirea noastră și a altora ca noi se traducea (recitii reportajele epocii!) într-un limbaj grandilocvent, semn al emoției ce n-avea încă suport de fapte. Pentru ca, în ciuda anii numai, acest fantastic proiect să devină realitate, făcând ca, prin uriasul baraj ridicat la ieșirea Dunării din Cazane (un baraj înalt de 72,5 metri, lung în sectorul românesc de 441 de metri, încorporând peste 350.000 de metri cubi de beton!), cimpia română să cadă cam cu o sută de trepte mai jos, iar fluviul să se ridice mai sus cam tot cu atâtea. Am privit, după numai câțiva ani, această cimpie dintr-un gigantic balcon de beton, după ce, mai întâi, ne-am plimbat pe oglinda marelui lac de la Orșova (150 de kilometri lungime, 17.000 de hectare de apă!), asemănătoare unei cimpii de cristal, suspendată deasupra celei de lut. Am asistat, așadar, pe parcursul a doar câțiva ani, la încheierea unui monumental spectacol de gândire tehnică și de artă, făcut pe măsura unei naturi monumentale, de niște oameni pe care îi putem numi, fără să șovăim, monumentali. Un spectacol care, întregit prin altele (prin multele altele, zămislite pe alte ape transformate în magistrale de energie, ape-afliuenți de cinctec și de lumină ai Dunării, convertite în registrul ei grav, care le conduce spre aceeași unică rezolvare simfonică), ne-a destăinuit, cu o forță mereu mai impresionantă, larga deschidere, realismul vizionar și profunda statornicie întru idee și faptă a politicii energetice a partidului. Politică grație căreia, astăzi, putem privi, prin luminata fereastră a acestui început de deceniu, spre o Românie ce-si va pune-n mișcare industria, civilizația, viața oamenilor prin propria ei energie, netri-

butară nimănu.

Monumentul de la Porțile de Fier I, acest mare sistem al luminii care a îmbogățit România și Iugoslavia cu un flux anual de energie de 10 miliarde kilowați-ore, a însemnat însă, în epoca supunerii Dunării, numai un început.

Ca să treci, de aici, din munți, de la Porțile de Fier, dincolo, în cimpie, deci într-un alt registru de priveliști, trebuia, până mai acum câțiva ani, să schimbi gama, să pui o altă cheie, să te pregătești sufletește, pogorind o scară. Te ajuta, desigur, pentru asta, ecluzele, giganticele ecluze ale sistemului Porților, prin care pasager și vapor descindeau, cum descind și azi, la nivelul cimpiei, apucând drumul leneș al orizontului, plătirea placidă, calmă ca și cimpia, către marea cea mare. De câțiva ani însă, leneșul, netedul și placidul drum a încetat a mai exista ca atare, el nu mai pogoară, el, dimpotrivă, va deveni (a și început să devină!) o suită de trepte, o suită de noi și înalte priveliști, puse sub o unică și febrilă cheie, cea a marilor transformări constructive care tind să transforme Dunărea într-un fluviu al energiei, într-un fluviu-lumină.

A intrat, în acest an '80, în al treilea an de activitate marele șantier al Porților de Fier II, operă, ca și prima, a fructuoasei colaborări dintre România și Iugoslavia, inaugurată la 3 decembrie 1977, în prezența tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito. A intrat, în acest an '80, în al doilea de activitate marele șantier al Complexului hidrotehnic Tr. Măgurele-Nicopole, operă a prieteniei româno-bulgare, inaugurată la 5 aprilie 1978, în prezența tovarășilor Nicolae Ceaușescu și Todor Jivkov. Ni s-a anunțat, în acest prag de '80, prin vocea cîmăciului destinelor noastre, prin istoricul Raport prezentat Congresului al XII-lea de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, construcția, pe aceeași Dunăre, ca și pe alte ape ale României, a noi cetăți energetice, a noi și redutabile surse pentru progresul și forța patriei.

Am fost martor, în sala Congresului, la uimirea unui coleg, ziarist dintr-o altă țară, cind tovarășul Nicolae Ceaușescu a vestit aceste mari construcții ale cincinalului 1981—1985. Este ciudat, îmi spunea el, cum țările mici sau mijlocii, ca a dv., nutresc ambiții care le încordează umerii. Vor să facă „big science”, „big construction”, „big industrial development”. „Bine, domnule — a conchis — dar astea sînt măsuri covârșitoare! Lucrări hidroenergetice ca acelea pe care vi le propunem sînt un fapt de excepție, un unicat al genului, un unicat mondial!” Se poate, și o știm. Dar nu știm de ce acest „big”, „mare”, „excepțional”, „unic”, trebuie să fie doar apanajul suprafețelor geografice și al densității de automobile pe kilometru pătrat. Olanda l-a dat pe Rembrandt cind era, cum a și rămas, o țară mică. Polonia l-a dat pe Copernic cind era, cum e și azi, o țară mijlocie. Genii, și încă multe, am dat și noi, încă de mult. Nu-i un secret pentru nimeni că am avut, aici, la noi, o strălucită școală de savanți, de ingineri și tehnicieni (inclusiv în domeniul energeticii, în care știința românească dă nu doar de astăzi premiere de idei!). Din păcate însă planurile noastre ambițioase rămăneau altădată în mape, proiectele hidrotehnice ale lui Leonida, privind Biczul, îngălbeneau în dosare, ca și schițele pentru stăvilirea Dunării, care erau acum o jumătate de secol hirtie moartă. Ce facem astăzi am visat încă de ieri, cind ne zbura doar gîndul, dar aripile ne erau strînse. Ce poate fi deci neobisnuit în proiectele noastre de a face din Dunăre o Dunăre-energie, un fluviu-lumină? Ceea ce nouă înșine, cu ani în urmă, adică acum un deceniu și jumătate, cind am inaugurat șantierul primelor Porți de Fier, ni se părea un proiect fantastic, covârșitor prin timpul pe care-l presupunea (sau

pe care credeam că îl presupune), s-a dovedit, iată, în acești ultimi ani, anii congreselor al IX-lea, al X-lea, al XI-lea și al XII-lea ale partidului, anii maximei afirmări a aptitudinilor și a capacităților noastre creatoare, o realizare la îndemina noastră, săvîrșită în ritm record. Și care s-a dovedit, în același timp, grație forțelor pe care le-am cucerit, le stăpînim și le dezvoltăm, doar ca o primă etapă, ca un punct de pornire, ca o piatră de temelie, pe care continuăm a zidi, înălțându-ne tot mai sus.

Porțile de Fier II, noua cetate hidroelectrică aflată în plină edificare în zona Ostrovul Mare — Prahova, la 80 km în aval de Drobeta-Tr. Severin, unde nu mai sînt munți, unde nu mai sînt „Porți de Fier” între munți, păstrează totuși, precum se vede, același nume, ca pe un simbol. Cele două construcții se leagă, de fapt, nu numai simbolic, prin simbolul unui nume, ele se pot citi, pe firul Dunării, în suită, compunînd un sistem de oglinzi, de ceruri așezate în trepte, care

„Va fi dată în funcțiune centrala Porțile de Fier II și se va realiza centrala Turnu Măgurele-Nicopole, va începe construirea de noi hidrocentrale pe Dunăre și riurile interioare...”

(Din Raportul Comitetului Central, prezentat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la Congresul al XII-lea al partidului)

se leagă intențional și întîm într-o cascadă unică a luminilor. Coadă lacului de acumulare născut de barajele deversoare (două la număr) ale Porților de Fier II va atinge barajul Porților I, noua oglindă fluidă (lungă de 180 kilometri) întîlnindu-se astfel cu cealaltă, cu lacul primelor Porți (lung de 150 de kilometri) într-o Dunăre care, abia ieșită din tumultul munților, devine deodată lac, devine, de fapt, o mare, o mare care începe din vrancea Cazanelor, umplînd pîlnia de țărîni și cer a cimpiei româno-sirbe. Cele două centrale ale Porților II, dotate cu câte 8 turbine, cu o putere instalată de 432 MW (ce va îmbogăți energia României și Iugoslaviei cu 1,2 miliarde de kWh anual), vor prelua o parte din sarcinile primelor Porți, obținîndu-se astfel o mai bună gospodărire a energiilor apelor. Cele două „Porți” își unesc deci destinul, supunîndu-se astfel unui singur centru de comandă și răspunzînd astfel, la modul ideal, unei simple și unice apăsări pe buton. Li se adaugă, peste alte câteva zeci de kilometri în aval, integrîndu-se, la fel, în ceea ce, nu peste mult, vom numi „sistemul energetic al Dunării”, complexul compus din două hidrocentrale de la Tr. Măgurele—Nicopole, ce va produce anual 2 miliarde de kilowați-ore, transformînd Dunărea, spun proiectele, într-un lac întins pe 280 de kilometri. Un lac cuprînzînd (numai el!) a zecea parte din trunchiul marelui fluviu, adică un sfert din kilometrii de apă ce scaldă țărmurile României. Astfel, cu lacurile de acumulare ale Porților I și II, jumătate din Dunărea românească devine lac. Lac-rezervor de noi bogății, lac-energie, lac-lumină, schimbînd regimul solar al unei întregi geografii, nu numai prin iradierea soriilor artificiali smulși din ape și proiectați pe cer, ci și prin radicala transformare a acestei geografii, deci și a climatei, care se va imblîzi, se va indulci, va deveni mai umană. (Știu că, de citva timp, biologii studiază, pe lacul primelor Porți de Fier, ca și pe alte lacuri hidroenergetice ale țării, aclimatizarea păsărilor migratoare. Cind cormoranii, lișițele, rațele, berzele iau act de existența unui asemenea nou punct geografic, făcîndu-și-l loc de popas, înseamnă că natura l-a votat, l-a acceptat definitiv.) Umanizarea geografiei, deci și a climatei, nu poate

să nu aibă consecințe și asupra firii omului, chit că nu subscriem integral la această teză, căreia noi, românii, îi opunem zicala „omului ce sfințește locul”. Acest miracol al sfințirii locurilor, prin supunerea Dunării și radicala modificare a geografiei ei, s-a produs în acești ultimi ani, puși pisc peste întreaga noastră construcție.

Cine sînt oamenii ce sfințesc și transformă, la dimensiuni geografice, apele fluviului și pămîntul scaldat de el, împriindu-le o inedită mișcare tectonică, o rezultate dintre cele mai spectaculoase în spectacolul tehnicii veacului? I-am cunoscut, în acești ani, pe mulți dintre ei — i-am cunoscut pe mulți din acești eroi a luptei cu apele, care, de-a lungul acestor ani, și-au făcut, practic, din eroism o profesie, ba chiar mai mult: un mod de a fi. Luptele lor, eforturile lor, nu numai fizice, ci, peste toate, de concepție, de gândire, în zămisirea unor construcții monumentale de tehnică, performanțe de tehnică, le-au modificat însăși pasta uma

nă, conferîndu-le acea calitate nouă, proprie unor bărbați deosebiți, autori de centrale și de baraje ce stăvilesc apele unui fluviu, transformîndu-l în energie.

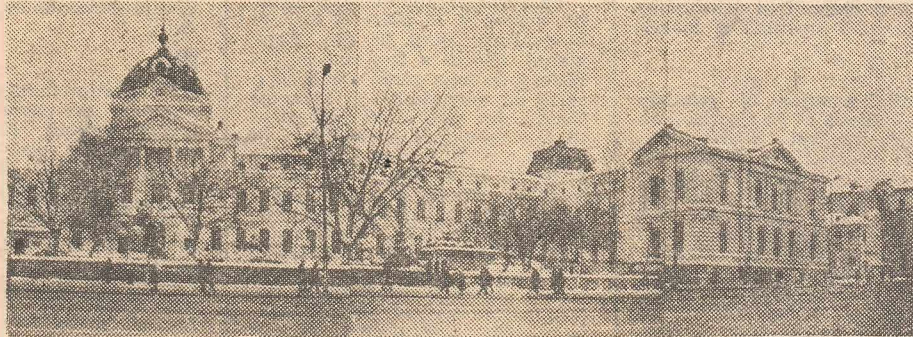
Pe inginerul Gheorghe Sălăgean, erou al Muncii Socialiste (distins cu înaltul titlu în ajunul inaugurării primelor Porți ale energiei), l-am cunoscut acolo, pe cel dintii șantier al Dunării, căruia l-a fost de la început, unul din sefi, un șef de școală Biczului și a Argesului. La 3 decembrie 1977 (cind hidrocentrala primelor Porți livra sistemului energetic României cel de-al 35-lea miliard kWh) era pe Ostrovul Mare prezent, cu experiența și pasiunea sa, la inaugurarea și la organizarea noilor Porți de Fier. Est astăzi directorul general al Trustului de construcții hidrotehnice, răspunde deci de noile Porți de Fier, și de marele șantier de la Tr. Măgurele, și de celelalte cetăți ale energiei ce se vestesc pe Dunăre la orizontul anilor care vin. Cu noaste sute, multe sute de constructori și care, de-a lungul anilor, a împărțit eforturi, dificultăți, victorii, căutări, satisfacții, ne-ar putea schița, cu penelul purtrea proaspăt al amintirii, improspătată de fiecare nouă etapă din viața energetică românească, nenumărate figuri de muncitori, ingineri și tehnicieni, nenumărate destine care s-au contopit cu destinele energiei în România; dar, zice el, ar trebui ca, înainte de toate, să spunem urcuvînt, cel puțin unul, despre cercetător și proiectanții, geologii și geofizicienii climatologii și hidrologii, specialiștii în construcții, hidrotehnice și arhitecții, energeticienii și economiștii care, în to acești ani, au supus Dunărea unui asidu și complex examen, de birou ca și de teren, din care s-a cristalizat, pînă la urmă imaginea Dunării-energie. Ei, altfel spus sint primii oameni care au avut, de fapt, au creat, imaginea materială a fluviului transformat, închinîndu-l sute de mii, milioane de ore de energie a minții, o fire treagă bătălie cu cugetării, preluînd marea bătălie cu valurile. Celor 3.250.000 de ore de energie intelectuală (interlocuitorul nostru își amintește perfect această cifră, ca una pe care și-a construit de mersul practic), însumînd munca de proiectare și studii închinată primelor Porți de Fier, li s-au adăugat în anii din urmă pentru supunerea mai departe a fluviului

„Colțea”, școală de medicină și omenie

Vechi așezământ de asistență, învățământ, cercetare și cultură medicală, cel mai vechi din Țara Românească, Spitalul Colțea a sărbătorit, recent, 275 de ani de existență și activitate neîntreruptă, puse în slujba sănătății publice. Ocazie de a lua în discuție, cu responsabilitate și exigență, prezentul, ocazie de a arunca un ochi spre trecut, începând din acea zi de 14 decembrie 1704, care s-a înfăptuit să fie duminică. Atunci, pe terenurile familiei Colțea, s-a deschis cel dintâi spital de pe aceste meleaguri, prin strădania spătarului Mihail Cantacuzino, tocmai întors de la asediul Vienei. Numărând 24 de paturi, pe care își găseau alinare „bolnavii fără familie”, „cei străini de oraș”, „oamenii căzuți pe ulite”, „Colțea” a început ca un adevărat complex de sănătate, laic spre deosebire de bolnițele mănăstirești ale vremii, cuprinzând, între alte acareturi, și o casă pentru ajutorarea săracilor, un fel de azil cu cantină. Ceva mai târziu, spitalul trupesc și-a alăturat, cum scrie hrisovul domnitorului Ipsilanti, un spital sufleteș, adică o școală, preocupările pentru darea oamenilor mergând mină în mină cu cele pentru luminarea minților. De la 24 de paturi, „Colțea” a crescut la 50 în 1794, după ce Zoe Moruzi, soția domnitorului, a constatat că „lucru fără cuviință” faptul că bolnavii și bolnavele stăteau laolaltă, hotărând să construiască 3 odăi pentru „primirea săracilor muieri, cu a noastră cheltuială”.

Firește că, evocând azi istoria „Colței”, pilduitoare din multe puncte de vedere, desi nu ferită de poticneli și coboriri, nu ne propunem să o acoperim în întregime, invitându-i pe cei interesați să pareurgă lucrările tipărite cu ocazia sesiunii științifice jubiliare, ținută nu demult. Scriind însă despre „Colțea”, despre acest așezământ care, în pofida cutremurelor și incendiilor ce l-au îndoliat, a stat mereu de strajă la apărarea sănătății publice, participant și martor la nașterea, creșterea și consolidarea prestigiului școlii românești de medicină, considerăm de datoria noastră să zăbovim asupra înaintașilor, a acelor deschizători de drumuri prin rigurozitate și profesionalismul cărora spitalul a ajuns ceea ce e în prezent, un avansat al luptei pentru sănătatea oamenilor. Fa-

căm acest lucru cu sfială, conștienți de dificultatea întreprinderii, convinși că, oricât ne-am strădui, nu vom putea da tuturor locul pe care îl merită.

Cțiva profesori de renume, între care Ion Nanu Muscel și Bazil Theodorescu, au condus, în decursul anilor, clinica de medicină internă de aici, lăsând în urmă numai exemple bune și, mai mult decât atât, generații de elevi, Ervant Gheropian, Pompiliu Popescu, Leonida Gherasim, Anton Mihail, alții, deveniți ei înșiși profesori, deveniți ei înșiși șefi de catedre, ultimul dintre ei rămânând să ducă mai departe, în „Colțea”, o ștafetă innobilată de tulburătoare simboluri, pornite din pilda maestrilor, din vorbele rostite de Nanu Muscel, „am fost crescut în cultul boinavului și al respectului față de suferința lui”.

Vorbind despre chirurgie, întemeiată de Nicolae Turbescu, e obligatoriu să pomenim numele lui Thoma Ionescu și Nicolae Hortolomei care, chiar dacă în epoci diferite, s-au arătat cărturari de elită, străluciți operatori și minuțioși clinicieni, militanți, patimași pentru progres medical și social. Thoma Ionescu a făcut pentru prima dată în chirurgia noastră histerectomia totală, fiind totodată unul din pionierii rachianesteziei pe plan mondial, metodă pe care a expus-o, în cadrul unor demonstrații, în Statele Unite, la New York, Philadelphia, Washington, Chicago, etc. Ca o dovadă de necontrazis a prețuirii de care s-a bucurat Thoma Ionescu, încă în timpul vieții, să adăugăm că un bust al profesorului român, ridicat după vizita din America, se găsește și azi la renumita clinică „Mayo” din Rochester.

Școala de otorinolaringologie, de nas, gât și urechi, cum se zice, a fost și ea la mare preț la „Colțea”, unde s-au ținut, la începutul secolului, cele dintâi cursuri obligatorii la nivel de facultate. Au lucrat aici, de-a lungul timpului, profesorii Ion Teșu și Ștefan Girbea, șeful de astăzi al disciplinei, Dănilă Cincă, arătându-se la înălțimea destoinicilor săi predecesori. Scriind despre secția pe care o conduce profesorul Dănilă Cincă, una din cele 5 ale „Colței” de azi, alături de cele de medicină internă, chirurgie, radiologie și obstetrică-ginecologie, se

cade să subliniem, fie și în trecăt, cercetările ei, din multe puncte de vedere prioritare pe plan național și nu numai întreprinse în domeniul patogeniei virale și al tratamentului imunoterapic al cancerelor.

Deși, în prezent, nu mai funcționează aici o secție de oftalmologie, pe locul ei a revenit în 1978, după o absență de 18 ani, secția de obstetrică-ginecologie, nu putem trece cu vederea tradiția de care se bucură „Colțea” și în acest compartiment, în care au lucrat, între alții, Nicolae Manolescu, fondatorul oftalmologiei științifice românești, Petre Vancea, Mihail David și, înaintea transferării, Doina Pop D. Popa. La reînființare, conducerea maternității a fost incredințată doctorului Ion Dumitru, pe cit de tânăr, pe atât de energetic și bine pregătit, a cărui revenire la „Colțea”, unde și-a început ucenicia, a însemnat, de fapt, o reînnoire a tradiției.

Serviciul de radiologie, condus în prezent de profesorul Ion Pană, are și el o bogată tradiție la „Colțea”, unde Constantin Dumitrescu Severeanu a executat, la numai un an de la descoperirea lui Röntgen, cele dintâi radiografii din perimetrul medicinei noastre, cu un aparat improvizat la divizia de chirurgie, rezultatele acestora fiind înfățișate unui congres internațional desfășurat la Moscova, în 1897. Tot aici a funcționat Dimitrie Gerota, socotit primul medic radiolog din România, după cum tot aici, ceva mai târziu, a luat ființă, din inițiativa profesorului Gheorghe Severeanu, primul centru anticanceros din țară, dispunând de 10 paturi.

Evident că șefii de azi ai clinicilor, între care Anton Mihail este laureat al Academiei din Paris și membru al Academiei de științe din New York, iar Ion Pană și Cornel Constantinescu sînt nume de referință în domeniile lor de activitate, se arată demni de memoria iluștrilor lor înaintași. Numai că un spital, „Colțea” sau oricare, nu înseamnă numai șefi de catedre, ci și zeci și sute de lucrători, medici și infirmiere, surori medicale și farmacisti, laboranți și mecanici, bucătari și contabili, prin a căror trudă de zi cu zi, cel mai adesea anonimă, instituția respectivă se străduiește să-și facă datoria

față de societate. Ajunși aici, putem aprecia că, în ciuda unor neîmpliniri, „Colțea” reprezintă nu numai un embrion și un leagăn al medicinei românești, ci și un spital modern, cu 705 paturi, puternic ancorat în realitate, plasat în prima linie a bătăliei pentru sănătatea oamenilor. Mereu lărgit și mereu modernizat, dotat cu cadre de înaltă calificare și cu aparatură medicală competitivă pe plan mondial, ea o dovadă limpede a grijii pe care partidul și statul nostru o acordă sănătății publice, „Colțea” asigură asistență medicală unei populații de peste 350 de mii de locuitori, atât prin spitalul propriu-zis, condus cu hărnicie și competență de doctorul Silviu Dașchievici, cât și prin cele 5 policlinici, 44 de dispensare medicale urbane, 21 de dispensare de întreprindere și 4 centre stomatologice. Dacă indicele de mortalitate poate fi considerat, scria într-o regentă lucrare doctorul Dașchievici, ca un criteriu de evaluare a eficienței asistenței medicale, datele arată că el era de 2,1 la sută în 1959 și de 1 la sută în prezent, scăderea aceeași constituind cel mai convingător argument în favoarea faptului că, la „Colțea”, durerile oamenilor sînt tratate cu competență, cu respect și, nu în ultimul rînd, cu omenie. În ciuda succeselor, clare, temeinice, de necontrazis, la „Colțea”, ca și în alte așezăminte similare, rămîne încă loc pentru mai bine, recentul moment jubiliar oferind, pe lângă trecerea în revistă a izbînzilor, și prilejul unei analize lucide a muncii, din care n-au lipsit recunoașterile autocritice. Activînd în cel mai vechi spital al Capitalei, vatră a medicinei românești deținînd merite incontestabile în promovarea învățămîntului, cercetării și culturii medicale, cu numeroase priorități recunoscute pe plan național și internațional, lucrătorii „Colței” sînt decși să nu precupețească nici un efort pentru a se putea ridica oricînd, la orice oră din zi și din noapte, la înălțimea înaintașilor, care au deschis sau luminat drumuri, la înălțimea condițiilor, fără egal într-o istorie de 275 de ani, create de partid și de stat.

I. OVIDIU ■

MINĂ

alte și alte milioane de ore, soldate aceste realizări-unicate — multe din recorduri absolute ale genului, cum se transpune în viață această energia minților românești? Un drum pe terul Porților II și pe cel al Complexului hidrotehnic Tr. Măgurele — Nicolae în acest început de an de la cinci cincișalelor și început de deceniu al nării independentei energetice a românilor, ne pune în fața unor altitudini ale cii și ale creației mai impresionante ca oricînd. La Porțile de Fier II, pe insula din mijlocul Dunării (devenită, în anul an, peninsulă, legată de țărîm prin un uscat de 13 000 mp, necesar începerii excavațiilor la fundațiile celor două centrale, după ce teritoriul insulei sporise în 40 000 mp, prin construcția unui dig de incintă lung de un kilometru și jumătate), se lucrează din plin, la toate etapele, la toate nivelele, pe pămînt, sub apă, sub aer, deasupra pămîntului, deasupra apei, într-o desfășurare de lucru care marchează intrarea construcției în etapa ei decisivă. Petre Mike, șeful Comitetului de partid, constructorul școlii primelor Porți, zice că a început iarnă, cea de-a treia a șantierului, poate, prin asprimea vremii și multiplele solicitări la care sînt supuși ai lucrului, cea mai grea, cea a înalt și complex examen. În incinta din care Dunărea a fost izgonită, în zona centralelor, a barajului și a uzinei românești, se lucrează, din plin, excavații în marnă (excavații ce, pe lângă colțel stabilite de proiectanți, vor să ajungă la 25 de metri sub fundul râului). Marnă, balastul și aluviunile se din fundațiile acestor obiective arde, au socotit constructorii, 3 400 de metri. Într-un timp, tehnologii trasează, se montează, se va turna betonul. Anul acesta spune P. Mike, va fi „anul betonului”, al sutelor de mii de metri cubi de beton ce vor îmbrăca relieful cel nou al insulei. Colonia constructorilor (de un veritabil orașel, cu frumoase case-vile dotate cu toate subtilitățile tehnice, ale confortului citadin și stilului teniunii, cu altitudini între 10 și 97 de metri (stâlpi făuriți aici, în zonele șantierului), sînt singurele

puncte fixe într-un peisaj în care totul, de la o zi la alta, se schimbă, se modifică, se frămîntă, crește, anunțînd marea construcție a cincinalului care va veni.

La Tr. Măgurele-Nicopol, șantierul, la fel, e în plină expansiune, un înreg relief se transformă, se mută, face loc altuia, sub lucrarea excavatoarelor, a bulldozerelor, a screperelor, a tractoarelor cu lama de buldozere, a dragărilor refulante de mare capacitate. Excavațiile sectorului românesc vor însemna, ni se spune, nu mai puțin de 25 de milioane de metri cubi, vreo 2 milioane de metri cubi vor însuma betonările, într-o cămașă sau o za de beton va fi îmbrăcat și marele lac de acumulare, cu cei 260 de kilometri ai lui. Dunărea, aici, în plină cîmpie, e mai puțin vertiginoasă ca dincolo, pe șantierul noilor Porți (unde în epoca făuririi marelui dig de incintă a atins debite de peste 7 000 mc pe secundă!), dar e mai largă, și, zburcîmățată de ploile și zăpezile anotimpului, dă mereu să iasă din albie. Asistăm, și aici, în aceste zile, ca și la Porți, la un adevărat transfer de elemente, în rimă doar cu natura locului și cu fantezia constructorilor. Fluviul e silit să dea pămînt, pămîntul alungă fluviul și îl restrînge, dar fluviul, îndrăgîț, se infurcă și atacă mai violent pămîntul. Pentru că lucrurile să nu se petreacă fără veste, prin surprindere, bătălia a fost abil organizată, fluviul fiind încolțit simultan și de pe mal (prin marile platforme betonate ale șantierului și prin închiderea, înainte de termen, a unuiu dintre năbădăioasele sale brațe), fiind încolțit chiar și din propria-i albie. Atacul din apă e condus de pe bordul naveelor speciale țare sînt dragăle (dragăle ce pot disloca lunar cîte 60—70 mii mc de pămînt fluvial), ocupate, de Fier, de față, cu excavarea ecluzei, unul din marile obiective ale complexului. Comandantul unei astfel de dragi, Cautiș Teodor, a coborît, aici, pe Dunăre, cu navă și cu echipaj, tocmai de sus, din munții Moldovei. Drumul pînă aici a durat, ne povestește, aproape 30 de ani, acest drum începînd la Bicaz, pe Bistrița aurie, continuînd pe albia abruptă a Lotrului, coborînd la primele Porți de Fier, urcînd apoi pe Olt, revenînd pe Dunăre. Un drum ce măsoară epopeea construcției hidroenergetice românești, în cîteva din punctele ei de cea mai înaltă incandescentă. Un drum la capătul căruia, iată, Cautiș Teodor, alături de sutele de constructori ai locului, devansează termene, sporînd epopeea luminii și în cuprindere, și în intensitate.

Epopeea Dunării-Lumină. Inaugurată acum un deceniu, ridicată la o nouă cuprindere și la o nouă intensitate în anii din urmă — anii noilor Porți de Fier, ai Complexului hidrotehnic de lângă Tr. Măgurele — se deschide, la ceasul de față, spre viitor, prin atacarea, în cincinalul 1981—1985, a noilor cetăți energetice, vestite în Raportul Comitetului Central la Congresul al XII-lea al partidului. Deci Dunărea, această arteră-aortă a pămîntului românesc, care adună prin capilare și vene întregul sistem hidrografic al țării (el însuși transformat, în acești ani, într-un mare sistem energetic!), va deveni, în anii ce vin, o magistrală-aortă a energiei, pompîndu-i singele dătător de viață în organismul economiei, al existenței, al civilizației noastre în continuă edificare. Deci Dunărea, arborele nostru de apă, trunchiul vital al istoriei și al vieții noastre, va deveni un arbore de lumină — unul din cei mai grandioși ai acestei lumi — răsfrîndu-și auritele crengi peste cerul țării românilor. Ea va fi deci mai mult decît un fluviu, ea va fi, pentru noi, românii, un fluviu de apă vie.

Din care vom sorbi, ca și geții din vechiul Istros, cu gîndul la renașterea noastră continuă.

Interior cu poet

bimice ninsori închid ochii
bătrînilor
a scriu poeme la lumina miinilor
mbra vîinului roșu vinează scintei
tre gara-mi și riul ochilor tăi
murit adevărul din basmul
de-afară
-i frig din Bacovia-ntre noi,
domnișoară
ne-ar erede sau vrea să mai
creadă că sînt
e-asemena nopți pe pămînt?
e-asemena agresive tristeți
tre patru ochi, ca-ntre patru pereți
că-n lume mai ninge cum ninge
acum
nspre cei care-am fost
ste cei care sum
h, ninsoarea! ieșire din minți
a fîntînilor...
riu aceasta la lumina miinilor.

EUGEN EVU ■

Din partea **Comitetului Executiv al Consiliului popular al sectorului 2, București**: Referitor la scrisoarea prin care Cătuș Doina din Calea Moșilor nr. 194 solicită ajutor în vederea obținerii unei locuințe corespunzătoare, vă informăm că i s-a atribuit apartamentul 99, cu 4 camere, din blocul 69, Șoseaua Pantelimon nr. 229.

Direcția generală a vâmirilor Republicii Socialiste România: Ca urmare a cererii tovarășului Kramer Emil, str. Căminului nr. 18, bl. A 19, ap. 11, Ploiești, Prahova, vă informăm că pe numele petentului a sosit din R. F. Germania un colet subbandă f.n., în greutate de 0,950 kg, care a fost vămuit cu Buletinul de taxare nr. 23246/2 din 10.X.1979. Coletul respectiv conținea 0,500 kg zahăr și 0,250 kg medicamente: 1 buc. „biovitam” și 2 buc. „vitamina C” și a fost ridicat de petent încă din luna noiembrie 1979. Menționăm că pe adresa lui K.E. nu mai figurează sosit nici un alt colet din R.F. Germania.

Din partea **Procuraturii județene Sibiu**: Urmare a scrisorii publicate de **Flacăra** la 25 noiembrie prin care 30 de oameni ai muncii de la secția Mediaș a I.L.L. Sibiu arătau că unui coleg al lor, șoferul Moldovan Ion, i s-a imputat pe nedrept lipsa a peste 1.000 kg de unt, vă facem cunoscut că se efectuează cercetări penale în dosarul nr. 2.379/B/1979 al Procuraturii locale Sibiu, față de magazinerul Hircăianu Dumitru, cauza fiind în curs de urmărire penală.

Cincizeci de locuitori ai comunei **Popoști din județul Argeș** se pling că moara din satul Slobozia, oprită în urmă cu patru ani pentru a fi electrificată, nu funcționează nici astăzi. Transformatorul și stâlpii se degradează sub cerul liber, nimeni nu se mai interesează de soarta lor. Articolul pe această temă din ziarul **pitestean Secera și ciocanul** nu a avut nici un ecou, sătenii fiind obligați în continuare să bată cei 8 km până la moara vecină.

Consiliul popular al municipiului Craiova: La scrisoarea prin care numitul **Scurtu Marius** din Craiova, str. Scurtă nr. 15, vă solicită sprijinul, vă comunicăm următoarele: Sus-numitului i-a fost repartizat un apartament cu 2 camere și dependențe în cartierul Craiovița Nouă, bloc 200 J, ap. 2, apartament pe care-l refuză motivând că acceptă mutarea numai în cartierul Brazda lui Novac, având serviciu în cadrul unei asociații de locatari. Petentul sesizează că nu i s-a dat apartamentul nr. 5 din blocul 76 Brazda lui Novac, dar la data sesizării apartamentul era deja repartizat.

Mă numesc **Blaju Ion** și sint încadrat în întreprinderii de mașini grele București. Până la data de 19.06.1978 am avut domiciliul stabil în satul Gogărei, comuna Topana, județul Olt, după care mi-am schimbat domiciliul stabil în București, str. Piscul Răchitei nr. 9. Cu toate acestea tovarășii de la Consiliul popular al comunei Gogărei nu admit să mă scoată din evidența comunei, obligându-mă și acum să asigur o dată pe trimestru paza de noapte a satului Gogărei. Dumnealor își motivează decizia prin aceea că B.I. n-ar fi suficient ca să-mi susțină cauza, în timp ce la București mi se spune împotriva. Discuțiile continue, iar eu sint nevoit să plătesc un cetățean care să vegheze ca somnul gogărenilor să fie cit se poate de silențios.

Din partea **Comitetului municipal Drobeta-Turnu Severin al Partidului Comunist Român**: În urma verificărilor efectuate s-a constatat că familia tovarășului **Sică Nicolae** locuia în condiții necorespunzătoare. A fost luat în evidența Complexului C.F.R., unitate în care lucrează, și i a primit apartamentul 3, sc. I, din blocul B6 din zona Cicerotipărescu.

De la **U.J.C.C.-Vilcea**: La sesizarea tovarășului **Stanciu Gheorghe**, satul Ungureni, comuna Băbeni-Bistrița, vă informăm că va fi încadrat cu contract de muncă pe durată nedeterminată, luându-l în calcul, la stabilirea vechimii, perioada de la 1 noiembrie 1975 și până în prezent, perioadă în care petentul a lucrat lună de lună, fără a avea nici o absență.

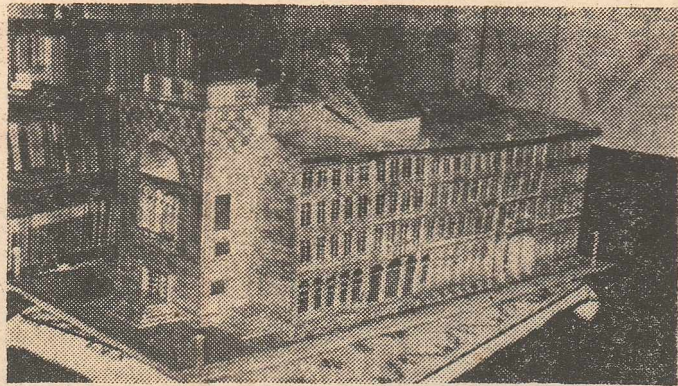
Subsemnatii **Ionescu Ion și Dirvă Alexandru** din Roșiori de Vede, str. Aleea C.F.R., blocul B 4, ca urmare a nerezolvării corespunzătoare a scrisorii nr. 21 727/1979, revenim spre a consemna următoarele: 1. Noi nu solicităm lămuriri în ceea ce privește stabilirea cheltuielilor de întreținere la Asociația de locatari, cum susține consiliul, ci respectarea legilor statului privind stabilirea cheltuielilor de întreținere. 2. În rezolvarea sesizării noastre s-a discutat doar cu președintele asociației de locatari, fără ca noi să fim consultați, după cum tot necontrolate au rămas și contractele de construire și listele de cheltuieli. 3. Tovarășii care ne-au răspuns probabil că nu au citit scrisoarea prea bine și nici nu au văzut cum arată un apartament din blocul B 4.

Dorim să vă comunicăm cum merg tramvaiele și autobuzele pe raza municipiului **Arad**: Diminețile au devenit un coșmar. Nervii a mii de oameni ai muncii sint zdruncinați în stații și în final în fața porții întreprinderii care te și te închide în nas la orele 6,55. Să fim înțeleși. Cu toții aprobăm disciplina care ni se cere. Plecăm de acasă cu mult timp înainte, dar pe traseele Aradului apar tot felul de neprevăzute. Credem că am rămas singurul oraș din țară care asigură transportul în comun dintre gara C.F.R. și centrul orașului și dintre unele cartiere și gară exclusiv cu tramvaiul. Decizia de a desființa linia de autobuz nr. 1 a fost neconștientă, motiv pentru care mii de cetățeni o regretă. Scrisoarea o semnează 22 de bărbați și femei, personal muncitor la Secția de producție aparataj CT C.F.R. Arad.

Vă scriu în numele locatarilor din blocul 3 B, scara A de pe bulevardul Tomis 299 din Constanța. Blocul a fost dat în folosință în luna iunie 1978 cu o serie de defecțiuni în subsolul tehnic, din care cauză scurgerile de apă menajeră deversează în subsol, formându-se un strat gros de murdărie, devenind o sursă de infecții, mirosuri neplăcute pătrunzând pe casa scării și în apartamentele locatarilor. S-au înmulțit șobolanii, gândacii și țânțarii, nu ne mai putem odihni. Această situație este cunoscută de **Nicolae Spătaru**, imputernicitul nostru, cit și de sectorul 12 IC.RAL, dar până în prezent nu s-a luat nici o măsură practică, au venit cîteva delegații, au văzut și au plecat așa cum au venit. Nici măcar la circa medicală nr. 27, unde am anunțat în scris, nu am găsit înțelegere. (**Ciornei Viorela**)

Din partea **Asociației de locatari bloc 6-16-17, strada Sabinelor nr. 7, cartierul Mihai Bravu - Ploiești**: Vă rugăm pe această cale a ne ajuta la intrarea în posesia sumei de lei 353,75 de la Combinatul petrochimic Ploiești, sumă ce ne-o datorează pentru agentul termic care s-a consumat la ap. 38, bloc 17, strada Sabinelor nr. 5, apartament ce a fost repartizat, de către consiliul popular, combinatului. La toate insistențele noastre de a ne vira această sumă, făcute prin adresele din 26.12.1978, 6.04.1979 și 22.09.1979, ni s-a răspuns evaziv că apartamentul a fost retras de consiliul popular, însă nu ni se comunică data și numărul documentului prin care s-a efectuat retragerea.

Mă numesc **Constantin Piuaru**, sint om al muncii la I.U.C. Ploiești, sectorul Nord. În ziua de 11 decembrie a anului trecut s-a oprit fiecărui încadrat suma de 10 lei, reprezentînd costul unui bilet de felul celui pe care vi-l trimit alăturat, bilet care nu are nici dată, nici ștampilă, dar în care stă scris vizibil „acest bilet nu este valabil fără data organizării manifestării culturale-artistice și ștampila organizatorului”. Am fost informați că este pentru a participa la o serbare a pomului de iarnă. Necompletarea biletului cred că pune la îndoială organizarea manifestării, la care nu sintem obligați a participa, ci numai a plăti costul respectivului bilet. Atît pă-rerea mea, cit și a colegilor mei,

Subsemnatul **Jerca Ioan** din Timișoara, str. 13 Decembrie nr. 33, apartamentul 5, de profesie contabil, actualmente pensionar, născut în Godinești-Gorj, la 20 decembrie 1914, am construit macheta catedralei din Timișoara, respectîndu-i toate formele arhitecto-

este că aceste practici sint de parte de a fi cele mai potrivite.

Vă scriu în numele a zece de colegi care au aflat o veste tristă: „suspendarea” zilei metodice pe care am avut-o în acest prim trimestru. Era singura noastră zi în care ne puteam deplasa în alte comune la lecții deschise, organizăm diferite schimburi, mergeam la Inspectoratul școlar județean pentru a rezolva diferite probleme legate de specialitatea fiecărui, ajungem și la o bibliotecă în municipiul Craiova, ba personal găseam timp să frecventez și... lectoratul francez al Facultății de filologie. Acum ne este imposibil să mai păstrăm vreun contact direct cu bibliotecile, cu librăriile. Vă rog în numele meu și al colegilor mei filologi dinspre Valea Dunării să informați M.E.I. despre această situație, care ni se pare cu atît mai curioasă cu cît am aflat că ea se aplică numai în județul nostru. (**Monica Prunaru**, împreună cu nouă colegi, cadre didactice la Școala generală Drănic, județul Dolj)

Ne numim familia **Ion Florea**, compusă din patru persoane, și locuim într-un bloc nou din str. Izvorul rece nr. 1. Este vorba de blocul M1/1, scara 11, etaj 3, apartament 459, sector 4, Bercești, București. În ziua de 6.XII.1979 neîntind nimeni acasă, în jurul orei 12,00 am fost anunțați că în apartamentul nostru s-a declanșat un incendiu. Concluzia pompierilor a fost că, nu se știe de unde, pe balconul nostru a căzut fie un rest de țigară abandonată fără discernămint, fie niște artificii pentru pom. Obiectele aflate în balcon au luat foc, iar după un timp pîrjolul a pătruns în apartament. Noroc că, odată cu acesta, forțînd ușa, au pătruns și oameni de omenie care nu l-au lăsat să se extindă. Transmițîți mulțumirile noastre tuturor celor care au sărit — în lipsa noastră — să stingă acest incendiu ce putea avea urmări grave.

Din partea **M.I.C.M., Direcția personal și învățîmint**: La adresa dv. privind cererea numitului **Rudăreanu Popa Eugeniu** — subinginer utilaj chimic și petrochimic promoția 1979, om al muncii la Combinatul industrial pentru construcții de mașini Bistrița — care solicită transferul la Combinatul chimic Craiova, vă facem cunoscut că cererea i-a fost aprobată.

Sint **Sarközi Nicolae** din satul Ticău, comuna Ulmeni, județul Maramureș: Cunosc un om de mare omenie, care multe decenii de-a rîndul a fost un dascăl de omenie reușind ca pînă la frumoasa vîrstă de pensionar să transmită învățăcelilor săi dragostea de patrie, de popor, de libertate și de frumos. Este născut în satul Chilînța, comuna Ulmeni, județul Maramureș, dintr-o familie săracă de țărani. Se numește **Rusu Ioan** și în prezent are domiciliul în Asuaju de Sus, județul Maramureș. Îi mulțumim că există.

Mă numesc **Negrei Ioana** și locuiesc în Neptun, str. Tranșafirilor, bloc A2, scara B, etaj IV, apartament 20. Avînd în vedere criza ambalajelor de

sticlă vă informez că în ziua de 1 noiembrie 1979 m-am prezentat cu sticle la unitatea ICS mixtă Mangalia, condusă de Zaval Gheorghe. Am solicitat schimbul de ambalaje de sticlă contra marfă. Am fost respinsă categoric de tovarășele vinzătoare, care au negat un astfel de schimb. Pînă la urmă am acceptat să primească 6 sticle de 1 litru pentru care mi-au oferit 1 kg de zahăr, motivînd că nu prea au spații de depozitare. Unitatea I.C.V.A. este la o distanță considerabilă de noi, nici gînd să ajungi acolo. De ce nu se primesc ambalaje la unitățile I.C.S. Alimentara?

De la **Direcția generală asigurări sociale, pensii și asistență socială**: Urmare a articolului „Să cercetăm cu atenție, e vorba chiar de un om” publicat în **Flacăra** din 8.XI.1979 cu privire la pensia de invaliditate a tov. **Soiu Nicolae** din București, str. Negoiu nr. 22, vă comunicăm că s-a dispus emiterea deciziei medicale și administrative corespunzătoare, avînd valabilitate începînd cu 1.05.1978.

Mă numesc **Morega Ion** și sint din satul Padeș, comuna Padeș, județul Gorj. În orașul Baia de Aramă există un liceu unde învață 62 de elevi din comuna noastră. Necazul nostru este transportul acestor elevi de la domiciliu la liceu, cale de 7-15 km, în funcție de satul în care trăiesc. Treaba s-ar putea rezolva convenabil dacă autobuzul care pleacă din Valea Mare la 7,30 ar pleca la 6,30 și dacă șoferii cursurilor respective ar fi obligați și controlați să oprească în toate stațiile de pe parcurs.

Subsemnatii — urmează 40 de semnatari — **locuitori ai comunei Voluntari** vă rugăm insistent să interveniți din nou pe lîngă conducerea I.T.B. pentru reglementarea transportului în comun pe actualul traseu al autobuzului nr. 55, fie prin instituirea unui post permanent de control al circulației I.T.B. care să asigure ritmicitatea cursurilor efectuate, fie prin prelungirea traseului liniei 109 pînă la linia C.F.R.-Centură sau comuna Voluntari.

Subsemnatul **Anghel Petru** din Iași, str. Ciurchi nr. 117 B, bloc S 6, apartament 4, vă rog a mă ajuta în rezolvarea următoarei probleme: La data de 30.01.1979 am cumpărat două fotolii pat fabricate la I.P.L. Botoșani. Produsele fiind de o foarte slabă calitate m-am adresat cu o reclamație întreprinderii producătoare. Reclamația am trimis-o cu aviz de primire și mi s-a confirmat că a ajuns la 26.02.1979. Fotoliile au buletinul de calitate nr. 2579/30.XII.1978 și pe deasupra mai poartă și parafa C.T.C. II, dar eu tot pe jos dorm pentru că nimeni de la I.P.L. Botoșani n-a catadicsit nici pînă azi să-mi rezolve pocinogul pe care tot el l-au creat.

Subsemnatul **Ștefan Ștefan** din Iași, str. Ciurchi nr. 117 B, bloc S 6, apartament 4, vă rog a mă ajuta în rezolvarea următoarei probleme: La data de 30.01.1979 am cumpărat două fotolii pat fabricate la I.P.L. Botoșani. Produsele fiind de o foarte slabă calitate m-am adresat cu o reclamație întreprinderii producătoare. Reclamația am trimis-o cu aviz de primire și mi s-a confirmat că a ajuns la 26.02.1979. Fotoliile au buletinul de calitate nr. 2579/30.XII.1978 și pe deasupra mai poartă și parafa C.T.C. II, dar eu tot pe jos dorm pentru că nimeni de la I.P.L. Botoșani n-a catadicsit nici pînă azi să-mi rezolve pocinogul pe care tot el l-au creat.

Subsemnatul **Ștefan Ștefan** din Iași, str. Ciurchi nr. 117 B, bloc S 6, apartament 4, vă rog a mă ajuta în rezolvarea următoarei probleme: La data de 30.01.1979 am cumpărat două fotolii pat fabricate la I.P.L. Botoșani. Produsele fiind de o foarte slabă calitate m-am adresat cu o reclamație întreprinderii producătoare. Reclamația am trimis-o cu aviz de primire și mi s-a confirmat că a ajuns la 26.02.1979. Fotoliile au buletinul de calitate nr. 2579/30.XII.1978 și pe deasupra mai poartă și parafa C.T.C. II, dar eu tot pe jos dorm pentru că nimeni de la I.P.L. Botoșani n-a catadicsit nici pînă azi să-mi rezolve pocinogul pe care tot el l-au creat.

Poșta redacției

ADMINISTRATIV

Maria Popescu — București: Consumul de 120 kWh lunar pentru plite electrice prevăzut de Decretul nr. 283/79 se atribuie consumatorilor de energie electrică din blocurile noi, care prin proiectul de execuție au prevăzute la bucătărie instalații speciale pentru gătit electric și nu au altă sursă de alimentare cu combustibil pentru bucătărie.

Sara Grozavu — Vișoara, Mureș: Conform Legii nr. 3/977 art. 41, soția are dreptul la pensie de urmaș pe tot timpul vieții numai dacă a avut cel puțin 10 ani de căsătorie cu soțul decedat. Dumneavoastră, avînd numai 3 ani de căsătorie, în mod legal vi s-a acordat pensia de urmaș numai pentru șase luni.

Ana Stoicescu — București: Beneficiar al alocației de stat pentru copii este tatăl. În cazul dv., puteți primi alocația la locul de muncă numai în perioadele în care tatăl copiilor nu este încadrat cu contract de muncă pe durată nedeterminată sau pensionar.

Elena Mură — Bicazul Ardelean, Neamț: Ați fost reopusă în drepturi de către comisia județeană de pensii prin Decizia nr. 1296 din decembrie 1979.

Constantin Negrea — Crucea, Suceava: Intrucît din totalul vechimii în muncă de 9 ani, realizată în sectorul de stat, ați dovedit cu acte numai patru ani, nu vi se poate acorda pensie de asigurări sociale de stat.

Ionos Petesan — București: În cazul în care sinteți pensionar I.O.V.R., aveți dreptul la asistență medicală și medicamente în mod gratuit.

MARGA NEDELEA

SOCIAL

Vasile Negrea — Gorj: Dacă n-ați contestat pînă acum desfășurarea contractului de muncă, acțiunea în instanță este tardivă. Pentru celelalte probleme sesizate adresați-vă procuraturii.

Nicolae Bărbieru — Constanța: Veți primi răspuns prin Procuratura Generală.

Florica Dragomir — București: Reveniți după ce ați epuizat calea legală de obținere a drepturilor mamei dv.

Un grup de tovarășe și trei tovarășii bărbați — București: Vă așteptăm la redacție.

Rodica Percian — București: Am reținut sesizarea dv. în vederea unei anchete mai largi.

Matei Tudor — București: Proza v-ar servi mai bine. Avem motive să fim suspicioși cu reclamațiile în versuri.

Doina Diaconu — București: Vă mulțumim pentru scrisoare. Am fi bucuroși să aflăm că și în continuare vă ocupați de Dorel.

Andrei Apostol (cazul Rebeca) — Argeș: Scrieți-ne dacă șoferul a făcut între timp mărturisirea și care sint urmările.

George Vasu — Cluj-Napoca: Materialele trimise nu se încadrează în tematica revistei.

Popovici Mira — București: Recursurile extraordinare sint promovate numai de Procuratura Generală.

Ioana Mateescu — București: Cazul dv., avînd în vedere cele relatate, a intrat în sfera de competență a procuraturii.

Sirbu Vasile — București: Am trimis scrisoarea dv. la I.G.M.

Un colectiv de oameni ai muncii de la I.C.P.M. — București: Acceptăm cu plăcere orice fel de discuție.

Postolache Ion — București: Precizați la procuratura cărui sector ați făcut sesizarea.

Aurel Mateescu — Brașov: Am reținut propunerile dv.

Dumitru Dumitrescu — Galați: De ce nu discutați cu propriul dv. fiu? Ulterior vă puteți adresa și procuraturii.

Maria Chirfoe — Gorj: Am trimis memoriul dv. organelor competente.

Dumitru Hurdac — Mehedinți: Vom proceda la verificarea celor sesizate.

Cioabanu Emil — Turnu Măgurele: Trimiteti copiile hotărîrilor judecătorești.

Ivan Dumitru Valeriu — Ilfov: Memoriul dv. a fost trimis la I.G.M.

NICOLAE CRISTACHE

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

5 clase elementare și o grămadă de bani greu de justificat

Situată în plin centrul Capitalei, strada Paleologului e liniștită. Cu atât mai liniștită acum cu cât, din 1977, pe Calea Moșilor, din care se taie, nu departe de intersecția cu Bulevardul Republicii, nu mai circulă tramvaie. Casele acestei străzi sînt, marea majoritate, cu un singur cat, iar cea de la numărul 8 nu face excepție de la regulă. În ea locuiește familia Doană, tată și fiu. La etaj, într-un apartament personal, Floarea și Marin Doană, pensionari. La parter, la stat, fiul lor, Ion, cu soția și 3 din cei 4 copii, unul din ei, rezultat dintr-o căsnicie anterioară, aflându-se în grija mamei. Pentru el, Ion plătește lunar 196 de lei. De profesie strungar, Doană junior lucrează ca șef de depozit la întreprinderea „Combustibilul”, avînd o retribuție lunară de 2.520 de lei. La același depozit a funcționat, pînă în 1977, tatăl său, tot pe post de șef. Floarea și Marin Doană mai au și o fiică, inginer constructor, căsătorită din 1961, aceasta locuiește la altă adresă. Are 2 copii, în vîrstă de 16 și, respectiv, 14 ani.

Cum spunem, părinții sînt pensionari, Floarea din 1973, Marin din 1977. Parcurgîndu-le biografia, nu ție greu să înțelegi că, din toate cele lumeste, bătrînilor Doană cel mai mult și mai mult le-au plăcut gestiunile, cu care s-au însoțit mare parte din viață. Floarea a fost, pe rînd, gestoriar la o alimentară, la un aprozar și din nou la o alimentară, realizînd un venit lunar sub 2.000 de lei. Marin a început tot la o alimentară, după care a trecut la un aprozar. Simțindu-se atras de problema aprovizionării populației cu lemne și cărbuni, s-a mutat la „Combustibilul” unde, spre a respecta adevărul, a obținut rezultate bune, fiind adesea fruntaș. După calculele sale, în ultimii 18 ani a încasat 353.510 lei, în medie 1.900 pe lună. Rezumînd, soții Doană n-au depășit niciodată 4.000 de lei lunar, în condițiile în care au avut de crescut 2 copii și si-au mai făcut prin casă și prin împrejurimi de cite unele, după cum vom vedea.

În ultimii ani, Marin Doană și-a construit o casă la Melnești, Dolj. Și-a instalat încălzire cu gaze la domiciliu, altă la etaj și la parter, cu observația că apartamentul fiului e, repetăm, proprietate de stat. Și-a ridicat, la cimitirul Cernica, o mîndrețe de cavou, toate aceste construcții și amenajări însumînd 240.000 lei, în conformitate cu actele pe care le posedă. Asta în condițiile în care casa din Paleologului 8 e dotată cu toate cele, cu televizoare, birouri, covorașe persane, pînă și așa mai departe. În plus, organele de resort i-au găsit, recent, librete C.E.C. în valoare de 90.000 de lei. Adusînd sumele investite cu cele găsite ajungem la concluzia că Marin Doană a manipulat în ultimii, să zicem, 5 ani cam cit a cîștigat în 18 ! ?

Încercînd să vedem ce și cum, am deschis, deunăzi, poarta casei din Paleologului 8. Ne-a întâmpinat Ion Doană, sînce, mîrnat că-l întrebăm ce-l întrebăm.

— E greu, tovarășe Doană, să fii șef de depozit de lemne ?

— Nu-i ușor. După cum vedeți, lumea abia așteaptă să te reclame ! Nu m-a reclamat nimeni c-am lucrat și 12 ore și

nici e-am depășit mereu planul, ce ție cu oamenii aștia ! Nu zic că nu sînt și avantați, mai un pachet de Kent, mai un chil de vin, dar altfel n-ar sta nimeni. Și mai e și tensiunea asta !

Trezit din somn, coboară Marin Doană, urmat de soția sa. Floarea ia loc într-un colț și nu va scoate mai mult de 3 vorbe pînă la încheierea discuției. Pe Marin Doană nu trebuie să-l zgîndărim prea mult.

— Știu eu de unde ni se trage, de la un cumnat cu care sîntem în moștenire. Nu-i las casa nici să-l văd mort ! Tovarășe, eu pot explica pînă la ultimul ban, așa e. Să vedeți, eu pînă la 21 de ani am umblat desculț, așa că m-am chivernisit bine. Pe copii, că fata ne-a dat mulți bani, am cunoscut să-i aduc la rațiune. Așa sînt eu, am condus la „Combustibilul” și 100 de oameni.

— O clipă, tovarășe Marin Doană, ee șeoață aveți dumneavoastră ?

— 5 clase, dar cit 5 facultăți.

— Cum așa ?

— La „Combustibilul”, am avut ce ajutor un licențiat, dar nu m-aș fi dat pe el. Am condus și ingineri, și tehnicieni, că așa am fost eu. Am făcut economii de 6-7 milioane la întreprindere, nu din cinste, din frică, tovarășe. Dacă-aș fi furat, ar fi însemnat să mă asociez cu încă 10 tîni, dar n-am uitat ce mi-a spus, în armată, un maior.

— Ce v-a spus în armată un maior ?

— Era oltean, parcă-l văd, mi-a zis Marine, un secret pe care-l știu 2 nu mai e secret, iar eu am băgat la cap.

— Bine, să lăsam amintirile și să discutăm despre bani. Ziceți că v-a dat fata, cit v-a dat ?

— Cu totul 208.000.

— 208.000 de lei ? De unde, cum ?

— Ce vă mirați, dacă a avut de unde. Am fost și supărat pe ea, din cit a cîștigat, eu bărbatul împreună, ar fi putut să-i facă 3-4 vile. După terminarea facultății, au lucrat în subterană, pe șantier, aduînd o grămadă de bani.

Iese, să aducă niște acte. O întrebăm pe Floarea Doană cam citi bani le-a dat fata. Ea știe, a dat c-a vrut, zice, dar Marin Doană reîntors, o repede, aici vorbește eu, îi strigă nevastă, ce te bagi tu ?

— A dat, tovarășe, ca să ne facă o bucurie, 500 pe lună, din ziua terminării facultății, plus 100.000 de lei, ca să-i păstreze pentru el.

— Din cite știm, flica și-a cumpărat un apartament, de 87.000, un Wartburg, încă din 1965, apoi o Dacie, în 1973. De unde atîția bani, cînd mai ai și 2 copii ?

— Dacă a cîștigat 12.000 pe lună.

— 2 ingineri stagiați, 12.000 pe lună ?

— Făcînd socoteala, flica și-a luat mașină la 1 ani de la terminarea facultății, așa-i ?

— Și ce dacă și-a luat, n-avea voie ?

— Ba da, dar uite ce declară dînsa, ne-gru pe atb, că astăzi, la 19 ani de la obținerea diplomei de inginer, are o retribuție lunară de 3.200, iar soțul de 3.600 ! Bani frumoși, nimic de zis, dar cînd ai 2 copii...

— Asta e, fata mi-a dat 500 pe lună, plus 75.000 pentru casa de la Melnești.

plus 25.000 pentru cavou. Clar ?

— Nu prea. Cit a costat cavoul, tovarășe Doană ?

— Am toate actele, vreo 50.000. Să nu credeți că-i mult, am făcut treabă serioasă. Așa am fost eu, m-am gîndit la toate în viață, chiar și la moarte m-am gîndit. Alții fumează, merg în străinătate, își iau mașini mici, eu mi-am făcut cavou. Copiii m-au ajutat, pentru că am știut să-i aduc la rațiune.

— Încălzirea centrală cit a costat ?

— Gazele ?

— Da, gazele. Citi bani ați băgat în ea ?

— După acte, 37.002 lei la etaj și 15.103 la parter. I-am făcut și lui Ion, să-i fie și lui cald, că are 3 copii.

— Ați vrut să-l ajutați ?

— Da, să-l ajut.

— Cum se face că pe băiat l-ați ajutat iar de la fată ați pretins, lună de lună, 500 de lei ?

— N-am pretins nimic, a fost gestul ei.

— De acord, să zicem că aveți dreptate, dar banii tot nu les, că ați construit și la Melnești !

— Acolo am lucrat cu particularii, că statul mi-a cerut dublu ! Am acte, tovarășe, că le-am păstrat, parcă am avut un sentiment. Uitați-vă, la Melnești am plătit exact 137.251 de lei. Dar n-au fost toți, v-am zis, ai mei. Mi-a mai dat și-un frate. Avea mari obligații față de mine, i-am luat eu o casă prin 1950, pe strada Livezni 18, așa că mi-a pus la dispoziție 40.000.

— Aveți vreun înseris ?

— Frate-miu a murit.

— Știm, ați declarat, că, cităm, am împrumutat 20.000 lei de la familia Georgescu din Craiova, strada Alexandru Cuza 46, pentru a face față cheltuielilor de înmormintare ale defunctului frate, sumă care nu a fost restituită pînă în prezent. Adică fratele v-a dat 40.000, iar dumneavoastră ați mai împrumutat 20.000 ca să-l înmormîntați, da ?

— Și ce-i cu asta ?

— De ce n-ați folosit banii fratelui pentru înmormintare ? Și-apoi, de cînd costă o înmormintare 20.000 de lei, tovarășe Doană ?

— Ehe, costă al dracului.

— Un moment, de ce n-ați restituit banii familiei Georgescu din Craiova ? N-ați avut de unde ?

— Am fost, o vreme, cam strîmțorat.

— Dar libretele C.E.C. ?

— La C.E.C., 62.000 au fost pe numele lui Ion. De la nunți. Și-a contractat un apartament, dar a renunțat, cînd să-l ia, ploua în el ca afară ! Ce era să facă, să-l primească așa ?! Chengul a fost de la nunta, de la prima 30.000, de la a doua la fel.

— Au fost eu dar ?

— Dar cum ?! Prima căsătorie s-a stricat tocmai din cauza banilor, că tatăl fetei a dat 300 la masă și apoi a pretins să dau tinerilor toată suma ! Cam pînă 1973, s-a cunoscut cu fata asta, cu Eugenia, care era casieră la Gara de Est, unde nevasta mea lucra ca gestionară. Le-am făcut nunta frumoasă, la „Modern”. M-am învățat mînte din 1975, de la prima nunta, de-am ținut-o la „Corăiman”, acum am strîns invitații mei în-

tr-un colț și-am adunat de la ei 35.200.

— Exact 35.200 ? De la cite persoane ?

— Nu pricep prea bine, discutăm la centimetru ? Să fi fost 40 de persoane.

— Cam 20 de familii ?

— Da.

— Deci fiecare familie a onorat masa, cum se zice, cam cu 1.700 lei, nu vi se pare cam mult ?

— Nu, că nașul a dat 5.000, fii-meia 5.000. Sau 4.000, nu-mi aduc aminte precis.

— Dar la prima nunta, fata cit a dat ?

— Tot atît.

— Și, în plus, după cum ați declarat, tot fata v-a făcut cadou un frigider, un aparat de radio, o mașină de spălat ?

— Firește.

— Bună fată, așa-i ?

— Dacă așa am crescut-o. Eu, tovarășe, am umblat desculț pînă la 21 de ani și cînd am băgat mîna în buzunar să scot 25 de lei, i-am scos cu folos, adică am știut pe ce. Copiii mei m-au urmat.

— Bine, tovarășe Doană, dar socotește tot nu ies.

— Am uitat, Ion a cîștigat 26.000 la loto.

— La loto ?

— Pardon, la prononțare.

— Pianul tot la loto l-a cîștigat ?

— Mare lucru, 6.500 de lei. Să cînte copiii, de-ala l-a luat.

— Iese din nou, după alte acte. Rămînem cu Floarea și cu Ion Doană. Prima tace ca pește, Ion, despre care conducerea întreprinderii „Combustibilul” are numai cuvînte de laudă, recomandîndu-l harnic și serios, e jenat. Îl întrebăm cum devine chestia cu libretele C.E.C. S-au găsit, zice, vreo 18.000 aici, jos, și vreo 60.000 sus, la tata.

Bătrînul revine, enervîndu-se că s-a discutat în lipsa lui.

— Asta e, tovarășe, n-am nimic de ascuns. Eu, dacă-aș fi vrut să fur, aș fi avut ce, mai mult ca Ștefănescu ăla cu vinurile. Dar nu m-am murdărit. Mai aveți ceva ? Aha, să nu uit, la nunta de la „Modern”, tacîmul a costat 114 lei, o să aduc acte.

— Tovarășe Doană, cînd ați făcut încălzirea, 52.103 lei, cum ziceați, ați scos bani de la C.E.C. ?

— Nu. Aveam în casă. Bani fetei și ai ginerelui nu i-am depus, ca să nu umflu libretul în mod artificial.

— Clar, nici pentru casa de la Melnești n-ați scos, așa-i ?

— Nici. Tot din casă.

— Cavoul tot cu bani din casă l-ați făcut ?

— Așa o fi. Luati-o cum vreți, poate erau ai mei, poate i-am împrumutat, am acte complete.

— Știm asta, am vrea să vă întrebăm dacă acum mai aveți ceva bani lichizi în șifonier ? Nu s-or fi terminat sutele de mii așa, dintr-o dată, ce ziceți ?

— Nu mai am. I-am cheltuit pe toți.

— Ne pare rău, dar n-o să vă compătimim. O să vă ajute flica, tovarășe Doană, neamurile, prietenii. Poate mai organizați vreo nunta !

— Așa-l, tovarășe, tragi toată viața, muncești ca la galere, stai tot timpul în fața și vine unul, un infractor, și te reclamă, iar tu o tragi de nu-ți mai revii. Ehe, dar nu-i las eu casa cumnatului, nici să-l văd mort !

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Subsemnatul dr. Lavric Eugen vă aduc la cunoștință următoarele: în nr. 48 din 29 noiembrie 1979 al revistei „Flacăra” a apărut articolul „Cum a reușit să se transforme în minunată vilă într-un internat”, sub semnătura tov. Georgeta Blănaru. Sub aparența unui îndemn la curmarea unor litigii locale, articolul menționat reproduce, uneori cu citate, sentințele arh. Talos C., transformîndu-se într-o adevărată pleoacărie în favoarea acestuia, fără a pomeni nimic despre susținerea și apărările mele și ale celuilalt proprietar. Deși tov. Blănaru a constatat situația existentă la fața locului, deși i-au fost prezentate acte și hotărîri judecătorești din care se desprind concluzii contrare celor exprimate în articol, domnia-sa a perseverat în afirmarea unor date inexacte și a unor aprecieri nedrepte la adresa mea. În susținerea acestui punct de vedere vă precizez următoarele elemente :

1.) În articol se arată că „s-a cerut nici mai mult, nici mai puțin decît demolarea construcției ridicate de... arhitect”. Dacă tov. Blănaru ar fi cercetat dosarul respectiv — nr. 1929/75 — ar fi constatat că se cerea demolarea construcției de la etajul III, nu și a apartamentului de la nivelul II, proprietate legală a arh. Talos. În acest litigiu dintre cele două părți eu figuram ca intervenient (s.n.) și solicitam despăgubiri materiale pentru daunele produse la apartamentul meu de la nivelul I — cerere ce mi-a fost admisă de instanță, reprezentată chiar de tov. Racu Maria — și arh. Talos a fost obligat să-mi suporte contravaloarea daunelor.

2.) În 1978, fără autorizație legală, arh. Talos a obturat scara de serviciu, cu un planșeu de beton, încorporîndu-și casa scării (parte în folosință comună). În apartamentul său și blocîndu-ne accesul la podul imobilului. În fața acestui abuz, împreună cu ceilalți proprietari, l-am acționat în instanță (dosar nr. 4193/1978) cerînd : aducerea scării de serviciu la starea inițială și accesul la pod fie pe scara de serviciu, fie pe scara principala.

Denaturînd faptele, tov. Blănaru a prezentat situația ca și

cum ar exista mai multe procese (s.n.) și ca și cum am fi urmărit distrugerea apartamentului arh. Talos : „Dărîmarea planșeului de la bucătăria lui Talos”.

3.) În articol se face referire la acțiunea judiciară inițiată de mine deoarece arh. Talos mi-a întrerupt lumina într-una din camerele apartamentului. În loc să adopte o atitudine critică față de comportarea arh. Talos, tov. G.H. face apologia succesorilor judiciare ale acestuia, care ar fi cîștigat „toate cele 6 reprize”. Dacă tov. G.H. ar fi citit hotărîrea judecătorească pronunțată în cauză — dosar nr. 2677/77 (judecat tot de tov. Racu Maria) și nu și-ar fi procurat informațiile exclusiv de la arh. Talos, ar fi constatat că acțiunea a fost admisă în parte, dar Tribunalul Suprem a decis, tocmai pentru acest motiv, rejudecarea cauzei. Întrebare firească : de unde, dacă nu exclusiv de la arh. Talos, a aflat tov. G.H. motivele pentru care Tribunalul Suprem a desființat hotărîrile judecătorești dintr-o pronunțată de tov. Jud. Maria Racu), de vreme ce decizia Tribunalului Suprem nu este încă redactată, iar dosarul cauzei respective nu putea fi consultat nefiîndu-se în arhivă ?

4.) Procedînd în mod abuziv, caracteristic, aplicînd principiul „faptului implinit”, arh. Talos a început construirea unui balcon pentru care nu avea autorizație legală, balcon ce solicita clădirea și îmi reducea iluminarea naturală în două din camerele apartamentului cu aproximativ 40%. În această situație am avut de ales între a mă opune cu forța sau a mă adresa justiției. Am greșit oare că m-am adresat justiției care mi-a dat dreptate dispunînd sistarea lucrărilor de construcție și demolarea schelei ?

5.) Surpriza acestui articol (argumentul „măciucă”) a constituit-o însă aprecierile negative la adresa mea ale tov. Maria Racu, vicepreședintă a Judecătoriei sectorului I București. Întîi, pentru că declarațiile domniei-sale sînt de natură să influențeze pe judecătorii de la Judecătorie sectorului I, unde domnia-sa este vicepreședintă și unde urmează să se judece două dintre litigiile mai vechi dintre subsemnatul și arh.

Talos (dosar 1614/1979, Trib. Suprem, și 1162/79). Apoi, fiindcă aprecierile domniei-sale sînt în contradicție evidentă cu propozițiile soluțiilor pronunțate în procesele mele. Într-adevăr, domnia-sa a declarat, citînd : „Treaba asta... se numește procesomanie”, „s-ar putea trage concluzia categorică — cel puțin în ce-l privește pe dr. Lavric (s.n.) — că este vorba de un abuz de drept”. Tov. M.R. a judecat patru cauze în care eu am fost parte. În trei dintre ele mi-a dat cîștig de cauză (dosarele 1929/75, 3703/76, 2677/79). Domnia-sa mi-a respins acțiunea într-un singur dosar pe care însă l-am cîștigat definitiv la recurs — decizia civilă 1142/78 a Trib. municipiului București, secția III civilă. Mă întreb, dîndu-mi cîștig de cauză tov. Racu Maria a conștințit un abuz de drept și a încurajat astfel un procesoman ? Nu pot să cred, nu este logic să cred !

6.) Dealtfel, poziția de reclamant sau de pîrt într-un proces nu spune nimic prin ea însăși. De exemplu, eu am fost constrîns să figurez ca reclamant în acele situații în care, arh. Talos a încercat să comită niște abuzuri și a trebuit să-mi apar drepturile în justiție. Cînd arh. Talos m-a lăsat fără lumină într-una din camerele mele (proces la care se referă articolul) am avut de ales între a-l tăia și eu lumina sau a mă adresa justiției. Cînd, după cutremur, arh. Talos a avut fantazia să-și construiască un balcon de 4.500 kg fără autorizație legală și a pîșit la efectuarea lucrărilor, iarăși am avut de ales între a mă opune cu forța sau a mă adresa justiției. Am greșit oare, în aceste împrejurări, cînd m-am adresat, justiției care mi-a dat dreptate (s.n.) în loc să folosesc cai alături de lege (s.n.) ca arh. Talos ? Si am devenit, în felul acesta, un procesoman impenitent, iar arh. Talos o victimă inocentă ? Cred că nu !

7.) Reclamația, al cărei ecou fidel se face articolul sus-amînat, semnat de tov. G.H., este una din cele 37 de reclamații îndreptate pînă acum contra mea de arh. Talos la diferite organe de stat, instituții și organizații obștești. Toate reclamațiile anterioare au fost respinse ca neintemeiate. Așa

cum v-am arătat în cele expuse, nici această reclamație nu este mai întemeiată decît cele precedente. Ea are drept scop să mă determine să accept stările de fapt nelegale create cu de la sine putere de către reclamant și să renunț la apărarea în justiție a drepturilor mele conștinite de lege.

Pentru toate motivele mai sus-amîtate consider că articolul în cauză cuprinde afirmații inexacte și aprecieri nedrepte, de natură a-mi vătăma interesele legitime, reputația și chiar situația de serviciu, motiv pentru care socotesc că se impune publicarea rîndurilor de față, în baza dreptului de replică prin presă conștințit de art. 69 Legea presei.

EUGEN LAVRIC

N. R.

Ne păstrăm dreptul de a reveni asupra situației într-unul din numerele viitoare ale revistei.

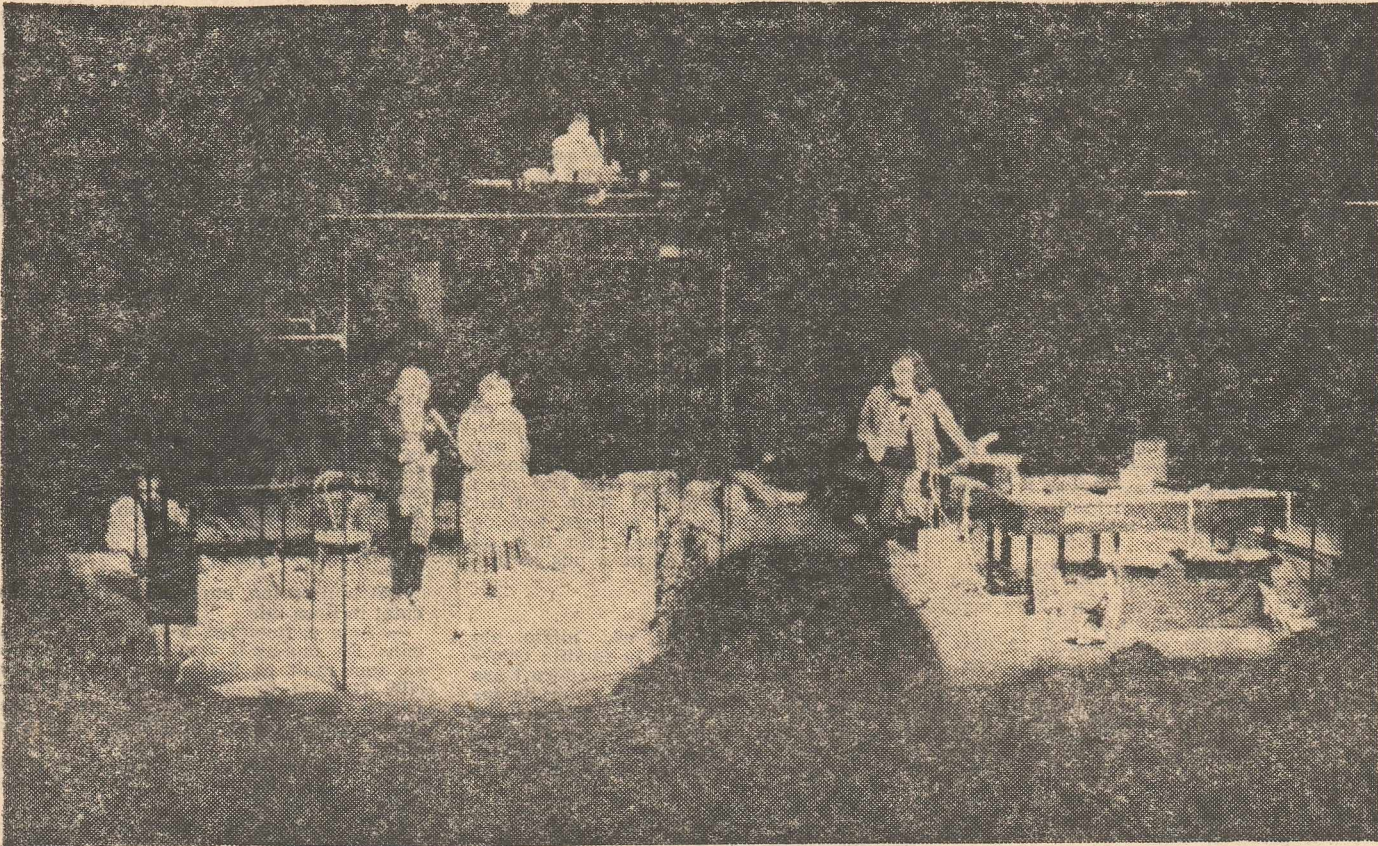

SABIN BĂEȘA : Dinamică (detaliu)

Rupere de nori la Teatrul „Bulandra“

Cine sînt cei patru Beatles

Mare solicitare la „casele de bilete“ ale Teatrului „L. S. Bulandra“. O piesă subțire, scrisă din convingere și dinăuntrul fenomenului muzical și social declanșat cîndva de formația Beatles, o piesă în care triumfă poezia modernă a replicii șoptite sau urlate în microfoanele unui studio de radio oarecare de către un disc-jockey admirabil, inventiv și nerușinat, scrisă de dramaturgul englez Stephen Poliakoff, promite să forțeze plafonul de încașări al instituției ce patronază întreprinderea lui Florian Pittiș. E vorba de presa „Cum se numeau cei patru Beatles?“ tradusă, regizată și jucată ca în vis de Florian Pittiș, în primul rînd, și de cîțiva actori ai teatrului, pe scena din Grădina Icoanei. Este uluitor ritmul debordant în care sînt debitate aici asociații de idei surprinzătoare, magnetice, cu priză la public, este uluitor spectacolul aparent al improvizății bine dresate de autor și bine interpretate de Florian Pittiș. Stephen Poliakoff a copilărit cu formația Beatles în memorie și numai aceia care nu cunosc cortegiul fenomenal, delirul frenetic generat în unele părți de muzica pop și de arta pop în general nu vor gusta acest spectacol. Dar, aceștia sînt foarte puțini deoarece posturile de radio, rețeaua cinematografică și alte mijloace de sensibilizare a publicului au funcționat, s-au asociat în propagarea acestui gen de muzică tină. De aceea, categoric, reprezentațiile cu piesa lui Poliakoff, construită cu oarecare candoare dramaturgică dar cu o forță de convingere și de mobilizare extraordinară, vor fi urmărite de un public curios, dar întotdeauna generos pentru că e imposibil să rămîi inert în fața cascadei de melodii transmise pe calca undelor și „preparate“ fabulos de realizator talentat al unei emi-

siiuni muzicale dialogate cu ascultătorii în intruchiparea scenică a lui Florian Pittiș. Iată că preocupările sale aproape „exagerate“ pentru acest gen de artă considerat secundar și periferic dar cu o putere de influențare și chiar de manevrare a publicului devenită legendară, au dus pînă la urmă în chip fericit la realizarea unui spectacol pe care unii nu reușesc să-l împingă într-o viață întreagă. Desigur că piesa și spectacolul mizează pe efectul cataleptic al transmisiunilor de muzică ritmată, cu inventivitate melodică extraordinară, cu priză imediată la ascultători și, mai ales, la spectatori. Dar piesa și spectacolul nu-și propun să facă o campanie publicitară fenomenului „pop“ sau „punk“, ci să atragă atenția asupra implicațiilor sale sociale, morale și etice, să dezvăluie adevărata stare de spirit a celor care se droghează cu acest gen de muzică și de emisiuni, ca într-o „evaziune fiscală“ de la răspunderile vieții cotidiene, ca într-o evadare în drog. Florian Pittiș, în calitate de regizor, subliniază atent modul în care se trece de la delir și apoteoză la realitatea concretă, a spectacolelor în aer liber pline de oameni călcați în picioare și de murdărie, de jg, de la exaltarea paroxistică a celebrității genului la imensul gol de aer și suflătesc din existența lor. Într-un decor scheletic, marcînd doar mușchii unor coridoare și studiouri de radio, în care sînt plantate elemente reprezentative ale civilizației de consum (vezi acea vitrină frigider plină de conserve, unde totul se vinde în conservă, unde viața devine o conservă!) sau ale modestei mizerii dintr-un interior unde se cultivă genul de emisiuni muzicale dialogate, cu un aparat de radio defect, se consumă drama unui concurs de recunoaștere a interpretelor favoriți, un concurs absurd, ridicol,

monstruos. Sînt date la iveală intestinele unor asemenea întreprinderi menite să abată atenția oamenilor de la adevăratele probleme ale existenței, să-i mintă că totul e bine, e perfect, e frumos, e vesel, să-i învețe să surdă și să fardeze realitatea. Spectacolul nu condamnă în sine muzica „pop“ sau „folk“, ci modul în care este vîndută (atenție la vitrina de conserve și la dezordinea discurilor aruncate pe jos în studio și călcați în picioare), ambalată, prezentată publicului!

Impresionant în acest spectacol este simulanul dintre regizorul și interpretul Florian Pittiș și maștrul de sunet al Teatrului „L. S. Bulandra“, Alexandru Schulder, aflat, de fapt, la pupitrele electronice de comandă ale emisiunilor. Un elogiu deci pentru extraordinarul profesionalism al maștrului de sunet care a preparat banda sonoră și întreaga ambianță de sunete, de zgomote, de atmosferă, pînă la rafinatele reverberații șoptite din final, fără nici o fisură, fără nici o întîrziere la acordul cu gesturile personajelor. Deci, se poate spune: al doilea realizator al acestui spectacol este Alexandru Schulder!

În rest, evoluează firesc, expresiv, Mihaela Marinescu într-un personaj îngrat, mai puțin inspirat de autor, Emil Reisenbauer, exact și convingător, dar mai ales Mihaela Mihut care intră mai greu în atmosferă, dar cînd se dezlănțuie face parcă să bată toate ceasurile și orologiile din jur, pe o rază de cîțiva kilometri, mai repede. Alături de ea evoluează excepțional Cătălina Pintilie. Gelu Colceag, simlînd rolul inginerului de sunet, e un partener ideal pentru Florian Pittiș, un partener inteligent, cu un joc modern, uneori sec, percutant, alteori cald, patetic, împingînd pînă la ridicol nevoia exagerată de celebritate, beția vorbelor goale

impinse pe calea undelor spre ascultători. Finalul se desfășoară cu luminile poli-crome stinse, în cabine de emisie răvășite, dezordonate, murdare de cite cuvinte s-au spus, într-o atmosferă de tristețe, în tăcere de mormint. Spectacolul lasă un gust amar. Spectacolul e un avertisment pentru cei aflați la vîrsta confuziilor dramatice dintre planul real și cel imaginar. Viața adevărată începe totuși dincolo de zidurile teatrului, unde fiecare dintre noi are răspunderi precise, și unde nu trebuie totuși să uităm că aparținem unei lumi în care fiecare om doarme cu 15 tone de trinitrotoluen sub pernă! Asta, dincolo de faptul că s-ar putea să nu știm pînă la urmă cum se numesc, neapărat, exact, cei patru Beatles.

ADRIAN DOHOȚARU ■

PREMIILE SPECIALE ALE UNIUNII SCRITORILOR

Spre finele anului ce a trecut, într-un cadru festiv, la Uniunea scriitorilor s-au decernat Premiile speciale ale Uniunii scriitorilor.

Scriitori, numeroși oameni din lumea literară, prezenți la festivitate, au venit pentru a-și aduce salutul lor călduros, prietenesc confrăților mai în vîrstă, aceora care, prin munca lor, prin neobosita lor preocupare spre bine și frumos a artei și a mesajului lor artistic pe care l-au slujit cu credință și devotament, aceora care și-au așternut neodihna gîndului în slujba scrisului, îmbogățind cu opere de valoare patrimoniul culturii românești.

Semn de înaltă prețuire a operei și a activității lor literare depuse de-a lungul timpului, Uniunea scriitorilor a decernat premiile speciale ale anului 1979 lingvistului și literatului Bernhard Capesius, prozatorului I. Peltz, romancierului și eseistului Ion Biberi și filozofului Constantin Noica.

Decernarea acestor premii speciale reprezintă o recunoaștere a meritelor celor patru oameni de cultură, o aprobare a contribuției lor la îmbogățirea patrimoniului cultural al țării. Sînt semnificative rîndurile adresate, în telegrama sa, de nonagenarul Bernhard Capesius, care nu a putut participa la această emoționantă festivitate: „Consider că prin întreaga mea activitate literară și științifică izvoită din pasiuni și convingere, ca expresie a dimensiunii spirituale a populației de limbă germană din România, mi-am adus un modest aport la propășirea culturală a conaționaliilor mei și, prin aceasta, la construcția civilizației socialiste a întregii noastre patrii. Cum se știe, talentul și puterea de muncă a populației germane din România sînt definitiv dedicate cauzei sincere a ridicării unei vieți noi pe întregul teritoriu al țării, în spiritul tradiționalei prietenii care leagă poporul român de toate celelalte naționalități conlocuitoare, literatura germană de la noi fiind expresia sensibilă a acestei comuniuni de sentimente și idealuri“.

În numele celor premiați și sărbătorii totodată, a vorbit romancierul și eseistul Ion Biberi, care subliniind capacitatea de identificare a vieții proprii a oricărui creator cu destiul comunității istoric-culturale din care face parte a spus: „Acee ce au avut prilejul de a fi primiți în acest for al culturii românești, al Uniunii scriitorilor, au, în credința mea, îndatorirea supremă de a face din fiecare clipă a vieții lor o mărturie și o expresie a unor valori, în concordanță cu realitățile perene ale culturii românești, dar și cu ființa lor intimă, călăuzită spre îmbogățirea și diversificarea scrisului lor, în măsura aptitudinilor creatoare ale fiecăruia“.

Revista Flacăra îi felicită pe cei patru scriitori premiați și le urează noi succese în activitatea lor pusă în slujba culturii românești.

6 CAP LIMPEDE

Citeva minute de grație

În sala aceea unde eram adunați oameni de vîrste diferite și de profesii cele mai diverse au fost citeva minute de grație în care nu s-a mai auzit nimic din zgomotele de afară și am uitat cine sîntem și ce căutăm acolo. Au fost clipele cînd s-a ridicat de pe scaun un bărbat în vîrstă, îmbrăcat cu grijă însă după gustul altor ani, cu o față severă de profesor aflat mai mult în ambianța cărților. Chipul său parcă ar fi fost sculptat de gîndurile care îl bîntuiseră de-a lungul vremii. A început să ne vorbească, deloc spectaculos, deloc dornic să ne câștige simpatia cu artificii retorice, cu capul aplecat spre dreapta, rostîndu-și cuvintele mai curînd în șoaptă decît cu vehemență. El era indiferent, se părea, dacă ne convinge sau nu, și își făcea numai datoria să ne comunice adevărul său, fără a rivni să-l urmărim numai decît pe calea propusă de el. Parcă am fi ascultat o poveste frumoasă deși era vorba de probleme la care au meditat filozofii din antichitate și pînă azi. Ni se spunea despre modelul de cărturar român, despre partea noastră de eferm și de durabil și eram indemnăți să nu ne lăsam purtați de valuri întîmplătoare ci să ne dominăm noi înșine destinele. Ni se vorbea despre veacul nostru tulburat și despre alte veacuri, eram certați și imediat le-ști în fraze care nu aspirau să fie socotite intangibile, de necombătut. Un glas ușor obosit ne invita să ne gîndim mai mult la ceea ce trebuie să însemne viața unui om și cum trebuie să se desfășoare ea pentru a se împlini în folosul său și al semenilor.

Cînd ne-am dat seama că auzeam din nou larva de afară am înțeles că marele nostru filozof Constantin Noica își ocupase din nou locul și se pierduse cu modestie în masa celor prezenți în amfiteatru.

TEATRU

Un nou succes din Istoria încă scurtă a Teatrului Foarte Mic l-am înregistrat odată cu premiera piesei Lecția de engleză a scriitoarei cehe Nataša Tanská (în regia discretă a lui Nae Cosmescu). Iată o lucrare dramatică de o naturalețe tulburătoare care ne atrage atenția fără ostentație asupra relațiilor dintre oameni. O

banală lecție de engleză devine pentru cele două personaje — profesoara și eleva — prilejul unei apropieri sufletești și al unor confesiuni patetice. Piesa este un clogiu adus capacității omului de a ști să-și asculte semenii și de a-l înțelege. Profesoara are puterea de a urmări cu luare-amînte sporovăiala elevei și de a descoperi dincolo de noianul de cuvinte o dramă.

Marea noastră actriță Leopoldina Bălănuță și-a mai înscris în palmares o biruință interpretînd rolul profesoarei. Ca un monument al răbdării ea se lasă la început copleșită de potopul de vorbe abătut asupra ei de gureșă elevă, pentru ca treptat-treptat să acționeze ca un anchetator sever și să obțină informațiile necesare salvării unui om, devenind pe urmă aceeași persoană afabilă și dornică să nu iasă prin nimic în evidență. O mare șansa are Rodica Negrea —

pe care o revedem după marele ei succes în Efectul razelor gamma asupra anemozelor — să evolueze într-o asemenea companie stimulatorie. Ea confirmă cu brio impresia excelentă din spectacolul anterior și ne îndeamnă să-i notăm numele printre cele de prestigiu ale tinerilor noștri actori. Pentru că oricine și-ar dori ca Leopoldina Bălănuță să rostească despre el asemenea cuvinte: „Mă bucur pentru fiecare seară în care voi retrăi acest personaj minunat prin simplitate, prin suflătesc, prin nobilitate gîndire. Și pentru că am alături o fetiță minunată, sensibilă și inteligentă, unică prin felul ei de a fi. O privire a agetei fetițe este o privire, o adevărată privire, tandră sau dură, neliniștită sau neliniștită. O lacrimă în ochiul ei nu este o lacrimă de efect, ci o lacrimă a unei dureri existente sau posibile. Ea poartă

risul și plînsul unei generații în ochii ei de icu. Ca femeie, aș fi vrut să am o asemenea fetiță. Dar sînt fericită că am, ca actriță, o asemenea parteneră“.

O. GEORGE ■

MUZICA

Un recital alcătuit numai din lucrări dedicate tinerii de către mari compozitori, clasici și contemporani, a susținut recent, la Sala Mică a Palatului, pianistul Șerban Soreanu. Ne-au atras deopotrivă repertoriul ce includea bijuterii muzicale aparținînd lui Schumann, Debussy, Prokofiev, Luigi Dallapiccola și Tudor Ciortea precum și numele celui care avea să susțină recitalul, pianist la al cărui debut revista noastră consemna

lubirea de frumos

Muzeul Antipa

Ca și observatorul astronomic, grădina botanică și zoologică, Muzeul Antipa este o poartă spre viața cosmosului, a naturii plantelor și animalelor de pe glob și din propria noastră țară. Ori de câte ori te pregătești de o călătorie poate fi de folos un drum pentru documentare aici: flora și fauna deltei, a munților noștri, dar mai ales culoarea pământului și pietrelor prețioase de pretutindeni sint aici expuse la vedere. Nu numai botanistul, studentul zoolog și elevul și profesorul de literatură trebuie să intre în această bibliotecă bibliofilă cu exemplare rare. Le recomandăm mereu studenților să vină să vadă pietrele prețioase aici, să le studieze pentru a putea înțelege cum se cuvine literatura medievală de la Plotin la Paul Claudel, de la Dante la Sadoveanu. Un profesor transilvan imi trimite printr-o scrisoare numele a vreo douăsprezece pietre prețioase a căror culoare nu o cunoștea, în vederea executării unui proiect arhitectonic. Am luat dicționarul elin și am venit la Antipa unde am putut da un răspuns cărturarului transilvan. La o întâlnire cu studenții de la o facultate umanistă le arătăm că trebuie să

vină să vadă straturile de pământ ale Bărăganului și coloritul lor precum și al dealurilor subcarpatice pentru a înțelege mai bine Cloșca cu puii de aur a lui Odobescu și Istoria Românilor a lui Nicolae Bălcescu.

Vreau să spun că în aceste zile de iarnă un drum la Antipa pentru formația fiecăruia dintre noi este necesar, mai ales că grădina botanică și-a închis viața dinspre noi.

Dreamam mai de mult să-mi exprim și un gând în ce privește acest muzeu dar mai ales după ce am văzut mai multe de acest fel în diferite orașe europene: anume, s-ar cuveni ca teoriile biogenetice de înalt nivel științific din ultimele decenii să fie și ele măcar amintite, dacă nu demonstrate practic, cum este cazul unora în parte depășite: nu se poate rămîne la nivelul anilor cincizeci nici în acest domeniu. Copiii noștri care vin aici din toată țara se cuvine să ia contact cu descoperirile la zi și în această știință, mai ales că statul nostru ne-o cere și posibilități materiale există. Este dureros să exemplifici pe exemplare de mucava, pe săli întregi o opinie în defavoarea alteia care nici măcar nu-i amintită. Nădăjduiam ca odată cu restaurarea din urma seismului să beneficiem și de această innoire dorită fără a știrbi întru nimic orientarea științifică a muzeului, ci dimpotrivă, nuanțînd-o așa cum se întîmplă pe plan științific în tot ce facem.

IOAN ALEXANDRU ■

Mult e dulce

Insomniile de mătase

Bate vîntul, căutînd în inima zăpezilor singe regal, și nu pot dormi. Cînd lucrez mult, somnul mi se schimbă într-o ființă aparte, cal negru sau arbore în care se scutură un clopot. Rămîn drept în mijlocul singurătății și nu-mi e frică să aud cum se sparg gîndurile pe drumuri ce nu le știam. Insomniile, urmînd unei prea lungi stări de veghe, sint de mătase și ard în candelă brume roșii. Simți cum roiuri de viespi îți inundă treptele și nimeni nu-ți acordă sprijin să le distrugi. E timpul cînd înveți cel mai bine că nu-ți poți ciopli clipa izbînzii plimbînd corăbii în fîntini, că numai chinul ne izbîndește de rutină. Închis în singurătate, ca într-o lacrimă de opal, caut cuvinte de piatră scumpă pe care să le scriu cu creion de seară pe pereții morii mele de vînt, cocoțată pe cinci saci de pleavă legați la gură cu apă de Dunăre. Și nu le găsec. Ce pornire nebună le mină mereu numai către alții? Fiecare scriitor își are ceasul lui din colț de la Universitate, unde le așteaptă pînă-i îngheață oasele ca să le găsească tîrziu c-au fugit într-un descîntec, într-un proverb sau în blesteme.

Insomniile-mi injunghe malurile, știu, dar de multe ori mă colindă cu orient, cu glicină din Dardanele, cu porturi țicuindu-se în soare.

Țări de fantasmă, figuri de foșnete. Sufletul se întinde pe patul smulș din ierburi răcoroase și-și scutură vorbe pe inimă.

— Dacă niște nebuni ridică arma la ochi și trag iată-un vis și-l impușcă, ce fel de șinge curge?

— Roșu. Fiîndcă numai oamenii au darul să viseze.

Și pentru că, nebun cum sint, toată viața m-au risipit laudele și m-au adunat injurăturile, cînd nu pot să dorm, se trezesc în mine cuvinte din aurul altora. John Steinbeck: „Iată ce cred eu: că mîntea liberă, exploratoare a individului, este

lucrul cel mai de preț din lume. Și de aceea voi lupta: pentru libertatea minții, de a lua calea pe care și-o alege ea... Și trebuie să mai lupt: împotriva oricărei idei, religii sau guvernări care limitează sau distruge individul... Dacă aureola poate fi ucisă, sintem pierduți...”

O întrebare: merită toate cuvintele încredere egală? Și, mai ales, poți pătrunde mereu, neștiînd să înoți, în viltoarea lor, fără să te ineci? E greu de dat un răspuns, fiindcă viața literară, în momentul de față, cultivă și slăvește eternitatea scriitorului gri.

Azi-noapte, cînd s-auzeau crăpînd osiile lumilor de-atîta ger, am zărit sub copacii din grădină o pasăre — m-am gîndit c-o fi corb — care gonea pe zăpada înghețată, încercînd să zboare. Nu era corb, căci avea penaj colorat, ca dumbăvencile, se urca, trăgînd adînc cu ghearele, pe creasta de cristal a troianului, înălța cloțul spre o zare a măceșilor (închipuță), desfacea larg aripile (păroase, de lilic), se încorda și-și lua avînt spre fruntea arborilor. Dar cădea numaidecît și, atunci, cu aripile adunate leșinat pe trupul nemernic, se plimba topăit dintr-un colț în altul al grădinii, vrînd să dea impresia că a spart cerurile și e cu mîntea plină de mari porții de azur. Am incremenit de rușine: să fii pasăre și să nu știi să zbori! Pentru că un lucru era limpede, în lumina lumii: pasărea avea aripi de icrîpă. Se nascuse fără noroc: idee și alcătuire de pasăre, dar menită de nu știu ce suvoi de puroaie, să-și sprijine bucuria nu pe riurile văzduhului, ci în pieptul movilelor de bălegar. Mi-a fost milă de ea, ca de-un proprietar de darac trăind într-un continent fără oi, și-am lăsat să cadă de la streșină un tunel de iederă în care să-și încălzească zbirciturile urechelnitelor ce-i lustruiesc sternul cu minciuna că se află între vulturi. Ajunsă la căldură, fericită, a pornit să-și clămpănească numele: be-lează, be-lează, be-lează, iar apoi să-și strige pe-rechea: bej-leagă, bej-leagă, bej-leagă...

Ah, mi-am zis, pasărea duhorii!

Și m-am înapoiat în tînuțul insomniilor de mătase.

Un creion de seară, o lampă cu genele-n piclă, atît, și m-am umplut de uliți coborînd să dea cu fruntea în Dunăre.

FĂNUȘ NEAGU ■

Cronica literară

Ion Lăncrănjan: „Fiul secetei”

Ion Lăncrănjan

Ion Lăncrănjan continuă în *Fiul secetei* ampla investigație pe care o întreprinde în realitatea românească din ultimele trei decenii. El face apel, uneori, la mijloace care aparțin altor genuri literare — reportajului, de pildă, sau eseului politic — însă nu e nimic neobișnuit în aceasta deoarece romanul modern ne-a învățat că se poate metamorfoza după dorință. Astfel de modalități sint convocate pentru a lumina cît mai adecvat epoca analizată. Un tablou impresionant prin proporțiile sale este adus în fața cititorilor. Autorul îl explică precipitat, în fraze care uneori, da, sint opintite, dar au un patos convingător. Cele mai diferite straturi sociale se regăsesc în acest grandios ansamblu, fiecare cu frămîntările lui. De la cel mai neînsemnat individ pînă la mari conducători de state se întinde o vastă rețea care îi leagă pe toți laolaltă astfel încît orice mișcare a unuia face să vibreze întreaga țesătură. Cariera lui Ion Lăncrănjan este o meditație asupra mecanismului istoriei. *Fiul secetei* urmărește cu meticulozitate fazele prin care trece ideea de socialism la noi, de la începuturi pînă azi. Protagonistului romanului — comunistul Vasile Pozdare — îi este întocmit dosarul existenței deoarece evoluția lui este considerată semnificativă pentru modul cum s-a instaurat și s-a împlinit noua orînduire. Drumul său înseamnă trecerea de la fanatismul orb la o înțelegere tot mai mlădioasă, mai nuanțată a vieții. Intrat în partid și apoi exclus, reprimat după o vreme, trecînd de la munci mărunte la posturi de răspundere, căzînd de acolo și reluîndu-și activitatea în sectoare mai puțin importante, convins că și acolo trebuie să-și facă datoria, Vasile Pozdare este prototipul omului cîstît pentru care revoluția nu devine un prilej de căpătuală, iar accesul la putere nu-i pervertește structura sufletească. Autorul propune o dezbateră asupra acestui caz. Rudele eroului — soția și fiul lui — și cel mai bun prieten al său, comunistul Iuliu Jeler, sint invitați să ofere explicații în legătură cu destinul unui om. O aceeași întimplare este deslușită altfel de fiecare martor. Evenimentele se îmbogățesc astfel cu detalii nebanuite la început. Însuși protagonistul e chemat la rampă și îndemnat să-și lămurească biografia. Se ajunge astfel la o viziune de anvergură asupra personajului și a ambianței în care evoluează.

Atunci cînd scriitorul, pur și simplu, povestește, el dă întreaga măsură a puternicului său talent. Scene ca aceea a purtării lui Mihalache printre muncitorii ațîțați de faptele speculantului sau aceea a amenințării lui Vasile Pozdare de către un grup de femei au o forță ce nu e la îndemina oricărui prozator. Reacțiile imprevizibile ale unor mase de oameni sint surprinse cu un condei de maestru și viziunile respective se întipăresc în memorie. Astfel de episoade amintesc de teribilul roman anterior al autorului. *Suferința urmașilor*. Dar în *Fiul secetei* arena de confruntare a personajelor este mult mai mare și creează o senzație copleșitoare. Un podium imens ne este dezvăluit de lumina unor reflectoare necrutătoare. Personaje ale istoriei celei mai recente alături de altele dispărute nu demult defilează prin fața cititorului uluit că pagina de ziar poate fi atît de rapid regăsită între copertile unui roman. Dacă Ion Lăncrănjan poate fi și subtil, și aluziv, și ironic — savuroase sint peripețiile unui tablou ce înfățișează un ilustru personaj — de cele mai multe ori el este direct, șocant, își clamează crezurile în așa fel încît să fie auzit și pierceut de toți. *Fiul secetei* îl caracterizează extraordinar pe Ion Lăncrănjan, scriitor însetat să se spovedească în gura mare despre ceea ce a trăit, care nu-și iartă și nu iartă nici altora greșelile, judecă fără milă epoca, descoperă erori de ieri și de azi și le cercetează înțelesul. Se poate vorbi fără a exagera că ne aflăm în fața unei conștiințe artistice frămîntate, care nu-și găsește liniștea decît spunînd ceea ce ni s-a întimplat sau ni se întîmplă. Unii vor fi poate deranjați de adevărurile rostite cu atîta lipsă de grijă în menajarea celor vinovați de anumite strîmbătăți ale lumii. Însă nu vom înceta să credem că e bine ca din cînd în cînd cineva să ne facă să ne uităm în oglindă pentru a descoperi cine sintem și ce facem. O astfel de carte nu poate fi judecată cu detașare, ca și cum ar fi vorba despre o lucrare în legătură cu viața pe o altă planetă. În *Fiul secetei* este vorba chiar de existența noastră, sintem atît de implicați în ceea ce se petrece acolo încît sintem smulși din inerția unei lecturi comode și sintem constrînși să reflectăm adînc la faptele relatate. Romanul poate fi socotit de pe acum un covîrșitor document de epocă. Mărturiile cuprinse în el sint curajoase și exacte, chiar dacă uneori parțiale. O astfel de carte trebuie prețuită și apărută de punctele de vedere estetizante. Revista *Flacăra* își propune să revină asupra acestei mari realizări a prozei noastre contemporane.

GEORGE ARION ■

CAP LIMPEDE

PLASTICA

Mihai Ispir, un critic din generațiile tinere, care scrie rar dar întotdeauna cu punct de vedere, debutează în volum la Editura Meridiane (Colecția Mica bibliotecă de artă) cu un studiu bine gîndit și bine scris despre Francisc Șirato. Personalitate complexă, Șirato — în ciuda cărților ce s-au scris despre el și a expozițiilor ce i s-au dedicat — rămîne un artist de cunoscut. Teoretician cu gustul prospecciei, pictor gînditor, Francisc Șirato face un demers total în cîmpul artei sale. Dacă spiritalitatea pinzelor nu are pregnanță pe care ar dori-o publicul de azi, substanța lor foarte românească se manifestă parca mai limpede cu trecerea timpului. Șirato stă în istoria artei românești eu exemplul unei picturi

care, îndelung meditată, capătă o înălțare emblematică. Este și motivul pentru care memoria noastră cheamă nu atît tiparele acestei picturi cît o seamă de lucrări emblematice, care — rod al unei inteligențe armonioase și constructive — caută în obișnuit sămînța de etern. Dintre pictorii noștri el este acela care trimite în citeva pinze gîndul la Vermeer. Studiul lui Mihai Ispir accentuează „poziția morală” a artistului față de natură, față de realitate, nesîzînd nuanțele ei în biografia creației. Dacă Mihai Ispir nu pare tentat de realizarea unei ipoteze mai încitante asupra operei lui Șirato, ipoteză de natură să fermenteze interesul general pentru artist, cercetarea lui este plină de profit intelectual, cuvîntul e pus cu gravitate și adevăr și, în ansamblu, cartea interesează.

TUDOR OCTAVIAN ■

ficila Simfonia a III-a de Saint-Saens, un acompaniament corect și subtil într-o pagină plină de poezie scrisă de Schumann pentru violoncel. După studii și perfecționări în țară (Conservatorul bucureștean) și în străinătate (Roma, Bayreuth, Ravello), Dimitrie Răpeanu se impune ferm în viața muzicală ca un solist de performanță nu neapărat romantică — nu-i lipsește virtuozitatea dar nu face caz de ea — ci mai curînd (certă-i-mi paradoxul) romantic prin interiorizare, prin trăire intensă și efectivă, pe podium, în timpul cîntului. Tonul insinuant, moale, cald (era preferabil ca această pledoarie pentru primăvara artei să fie o avangardică, pentru a participa la concert), știința care domină indiscutabilă intuiție, îl situează printre certitudinile artei interpretative contemporane.

MIHAI MOLDOVAN ■

Modest Cichirdan și Dimitrie Răpeanu sint doi maeștri, unul al baghetei, celălalt al arcusului. Probele sint multe, cu alte orchestre, în țară și peste hotare. Argumentul suprem l-a adus prima orchestră a României, formație (prin experiență) dificilă, unelori dură, de cele mai multe ori maleabilă, caldă, generoasă, formație de prim-soliști.

Modest Cichirdan este un dirijor care a luat totul de la început, care recunoaște ceea ce încă nu știe și care dirijează cu o mare sinceritate și cu o puritate a muzicii, făcînd-o cuceritoare și învăluitoare. Are gestul larg, fără a fi deranjant prin expansivitate, ondulat cu căldură, modelat cu delicatețe. Sugestiv. El a înălțat o solidă construcție arhitecturală a discursului sonor în „Cantată patriei” de Dan Voiculescu, o splendidă revărsare de sunete în di-

ADI CUSIN ■

un talent remarcabil, o speranță a muzicii tinere. Ne-a bucurat să-l regăsim pe Șerban Soreanu într-o seară de sfîrșit de an, încă sub semnul Anului Internațional al Copilului, după alte citeva succese personale ori împreună cu studenții săi la concursuri din țară și din străinătate. Intregul recital s-a constituit într-o ofrandă adusă purității lumii copiilor, dar și gîndului curat al celor care le-au dedicat lucrări înalțătoare. Iată-l pe Șerban Soreanu transpus în lumea în care însuși meditativil și gravul Robert Schumann a lăsat o poartă deschisă spre propriul suflet. Pianistului i-a trebuit aceeași mobilizare interioară ca la un concert simfonice unitar, poate mai mult, c disponibilitate cromatică diversă, țînînd seama de mulțimea pieselor interpretate, de varietatea lor. Șerban Soreanu a știut să decupeze sunetele ca din-

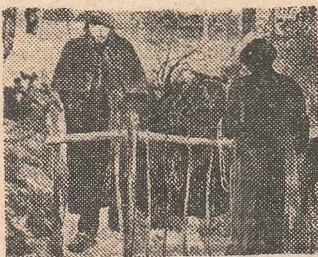
tr-o lume a tăcerii, iluminîndu-le cu minuția unui șlefuitor de perle. Soreanu n-a rupt nici o clipă vraja în care ne-a transpus înfiripînd-o, construînd-o ca un om al lucidității în lumea visului, și aceasta numai pentru a nu ne pierde de tot. Ne-am convins cu această ocazie că forța unui artist stă și în delicatețea lui. Cu multă stăpînire a mijloacelor de expresie ne-a procurat Soreanu starea de reverie în apropierea celor dragi („La gura soarelui”), somnul copilului din „Copilul doarme” devenind o inseninare a lumii, o garanție a păcii. Piese din Debussy ne-au lămurit că Soreanu își organizează repertoriul ca un pedagog, de la simplu la complex, și că siguranța sa în actul interpretării denotă un travaliu îndelungat, însoțit, firește, de o fină înțelegere a partiturii trecută prin propria sensibilitate.

Un muzeu in labirint

Aventura unui sălbatec (II)

A DOUA CAPCANĂ: EXOTISMUL

„Bonjour, monsieur Gauguin”

Dar, ar fi trebuit, poate, să încep cu o mărturisire. N-aș fi crezut odinioară, cind am făcut o pasiune pentru pictura lui Gauguin, că nu pricepeam bine obiectul pasiunii mele. Eram convins de motivele care mi-o explicau și, în ruptul capului, n-aș fi acceptat că ele ar fi putut fi greșite. Un artist care renunță la tot pentru arta lui, care ia vaporul pentru a se duce într-o insulă îndepărtată la tropice în căutarea izvoarelor artei, ce poate fi mai potrivit pentru o imaginație dornică să ardă? Grecia antică mă atrăgea atunci prin lipsa de prejudecăți cu care sărbătorise trupul omenesc și nu vedeam în asta o pricină ca să mă contrazic strigătul de Acropole și nu devenisem între ruinele Parthenonului rob. Încă nu știam că nu vom găsi nicăieri ceea ce nu vom găsi la îndemina noastră și că nu e nevoie să vinturăm mările pentru a descoperi ceea ce era firesc să cunoaștem de la bun început. Credeam în fascinația orizontului și că toate corăbiile mă așteptau.

E drept că unele lucruri în povestea lui Gauguin mi s-au părut încă de pe atunci suspecte. Ce rost are să scrii noaptea, într-o natură care n-a cunoscut încă păcatul, că „suferința ascute genul”? Cum se împacă aceste vorbe cu imaginea unui Don Quijote tropical, a unui Rousseau al picturii? Și ce era acel episod straniu cind pictorul s-a urcat pe un munte înghițind o doză mare de arsenic, încercind să se sinucidă? Asta tocmai cind terminase celebra lui pinză **De unde venim? Ce sintem? Încotro ne îndreptăm?**

Nu era primul care-și punea aceste întrebări căroră Schopenhauer le dăduse răspunsuri sumbre. Dar noi care am învățat despre Schopenhauer în timp ce risipeam dragostea fără nici o măsură în jurul nostru n-am avut nici un respect pentru filosofii sumbri. Dincolo de paginile pe care eram obligați să le citim, ei nu ne-au spus nimic. Să detești lumea cind degetele simt cu voluptate cum se sfărâmă sub apăsarea lor fructul? Ce prostie. În schimb, Gauguin ne atrăgea. El ne chema în împărăția aventurii. Eram tineri și visam să colindăm lumea, cum să-i întorcem spatele? Rembrandt, care a privit toată viața cum pleacă corăbiile din portul Amsterdam fără să fie tentat niciodată să se imbarce pe vreuna din ele, ni se părea de neînțeles. Și, de fapt, ce înseamnă „a înțelege” cind totul în logica noastră era atât de simplu? **Espérer c'est presque vivre**, spunea Gauguin într-una din scrisorile lui, dar acestea nu erau vorbe să fie reținute la douăzeci de ani cind „aproape a trăi” reprezenta un nonsens.

În cele din urmă reușeam totdeauna să trec peste nedumeririle de moment provocate de amănuntele tulburi din viața lui Gauguin. Era destul să revăd pictura lui pentru ca imaginația să lucreze din nou. Visam în fața culorilor lui sonore, pline de miresme enigmatice. Nu știam mare lucru despre om, despre privațiunile la care s-a supus singur, dar mă atrăgea pictura lui. Și ani de zile am trăit, din pricina acestui fahir romantic, cu senzația că fericirea are palmele miresmă de fructe de mango și stă tolnărită pe un nisip abrutizat de soare... De câte ori mă gindesc la impresiile mele de-atunci, regret că le-am pierdut. Dar nu sintem noi de vină că treptat ne pierdem candoarea. Și, apoi, fiecare vîrstă are privilegiile și opacitățile sale, poate...

Mai tîrziu, mi-am dat seama că, atras de aureola aventuriei, l-am înțeles greșit pe pictor. Mă cucerise partea exotică a opereii sale de la tropice, în vreme ce, pentru a ne apropia de ea, aceasta e probabil principala capcană de care trebuie să ne ferim. Sau cel puțin așa cred acum, după ce viața m-a învățat că un drum obișnuit, de câteva sute de metri, ne poate duce uneori mai departe decît un vapor care ar colinda mările și oceanele. Nu mă mai mir cind citesc că Rembrandt îl sfătua pe un tînăr pictor să cunoască intii minunile din jurul său și numai după aceea, dacă îi va mai rămîne timp, să cutreiere lumea. Îi admir mai departe pe exploratori, dar am învățat să-i iubesc pe cei care cultivă pămîntul. Știu că Renoir își bătea joc de reveriile tropicale ale lui Gauguin exclamînd „Se poate picta atât de bine la Batignolles!” Cu alte cuvinte, ce să cauți atît de departe ceea ce un artist adevărat găsește oriunde? Și numai faptul că nu vreau să cad în păcatul celor care, neavînd o vocație sau o nebunie, le disprețuiesc la alții mă oprește să-i dau dreptate. Căci în sinea mea mă simt ispitit să cred că Gauguin a făcut drumul pînă în Tahiti pentru a ajunge acolo unde Rembrandt ajunsesse stînd neclintit în Amsterdam. Ar fi destul să invoc din nou titlul pascalian al acelui tablou pe care Gauguin l-a vrut, cind era bîntuit de gîndul sinuciderii, un fel de testament spiritual. Filosofii olandezului și-au pus și ei aceleași întrebări. De aceea, poate, dacă altădată visam să mă imbarc într-o zi pe un vapor care să mă ducă în Tahiti pe urmele lui Gauguin, ulterior i-am spus cu oarecare ostentație exemplul lui Rembrandt. Ce nevoie mai avem, mi-am zis, să căutăm aiurea ceea ce n-am fost în stare să găsim în noi înșine? Și ce rost are să ne imaginăm paradise pierdute cind o seară normală ne-ar putea, cu puțin noroc, dăruî mai mult decît o iluzie? Am auzit prea des spunîndu-se că arta modernă are nevoie de un limbaj nou ca să nu fiu ispitit să gîndesc uneori că se poate vorbi despre fericire și cu imagini uzate, dacă știm să dăm acestui cuvînt toată greutatea necesară. De ce-ar trebui căutat într-o împărăție a ierburilor ceea ce nu depinde decît de noi înșine? Printre palmieri sau printre sălcii speranța are aceeași culoare.

De aici nu mai era decît un pas pînă la altă capcană. De a-l crede pe Gauguin un sălbatec, cum se pretinde el.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Veronica Micle în legendă (IV)

Era după doi ani de la moartea lui Eminescu și a Veronicăi Micle și Smara își termină vorbirea așa: „I-am cunoscut pe amîndoi; ori de cite ori mă gîndesc la dînsii nu pot pricepe cum de pămîntul se îndură să înghită atîta gîndire, atîta iubire”.

Iar Constantin Exarhu, unul din fondatorii Ateneului, zidit din obolul public cu sloganul din capul listelor de subscripție, pe care el îl lansase: „Dați un leu pentru Ateneu”, a ținut, la isprăvirea solemnității, să-i aducă grațitudinea sa prin următoarele cuvinte: „Fapta dumneavoastră de a ridica bustul unei femei care pe tărîmul literar s-a ilustrat, unei poete, merită toată lauda și ar fi bine ca toate femeile să vă imiteze. Sint sigur că ele, care au contribuit la clădirea acestui sanctuar, îl vor împodobi cît mai bine, cît mai curînd, și cu lucruri din acestea neprețuite.”

Dumneavoastră, Doamnă, ați făcut un început frumos; eu declar că primesc bustul poetei Veronicăi Micle, făgăduiesc că îi voi da aici locul ce merită și în numele d-lui președinte al Ateneului Român, dați-mi voie, Doamnă, a vă exprima vîile mele mulțumiri”.

Cum am mai spus, nici Smara nu avea nici o reticență asupra farmecului feminin pe care îl iradia Veronică Micle și nici asupra frumuseții ei, împărțînd întru totul această reputație. Și știu, de asemenea, că era în măsură să-i servească lui Călinescu multe amănunte legate de viața lui Eminescu, care i-ar fi fost de o netăgăduită utilitate.

De la ea am avut reconfirmarea afirmației lui A. C. Cuza că Veronică Micle s-a sinucis.

Dar în 1932 mai exista Virginia Gruber, care a viețuit pînă în 1937, și o întîlnire între doi oameni, unul suspectabil — și cu îndreptățire — de subiectivism, celălalt cronicar avid după adevăr, poate că ar fi fost concludentă pînă la urmă, ca să răsără, conciliator, crinul obiectivității. Și G. Călinescu n-ar mai fi fost constrins să rămînă la speculațiile lui mintale, pe care le-a opus, după consultarea unor fotografi — ca să infirme pretențiile Virginiei Gruber — extrase și ele dintr-un document folosit de Octav Minar în palida, firava și ieftina — la propriu ea și la figurat — cărțuție **Cum a iubit Eminescu**.

L-ar mai fi putut săsatisfacă, cu promptitudine, cuceritoarea amabilitate dintotdeauna a Matildei Simionescu, născută Grecinschi, exemplara tovarășă de-o viață a lui Ion Simionescu, profesoară și ea, care a cunoscut-o foarte bine pe Veronică Micle, în a cărei casă fusese de atîtea ori, datorită prieteniei cu Virginia Micle-Gruber, încă din perioada școlărității, amîndouă de aceeași vîrstă.

Matilda Simionescu moare în 1949. Și de la ea provin știrile pînă acum inedite pe care i le a-

dresează din București Veronică Micle la 29 aprilie 1888.

Dau aici textul epistolei:

Scumpă Matildă,
Îți scriu această scrisoare fără știrea Virginiei, rugîndu-te să intervii pe lingă D-na Grecinschi, pe care nu am fericirea să o cunosc, dar totuși să o rogi din parte-mi să aibă nespusa bunătațe să ia pe Virginia în pensie pentru aceste două luni și Virginia desigur va plăti costul, bineînțeles al mincării, căci ea va sta tot în școală. Mi-i milă s-o știu la discreția Rariței care, pe lingă că o fură, apoi vai de modul cum gătește.

Aceste dorinți ale mele le fac numai în cazul cînd nu ar jigni și derangea pe D-na Grecinschi, căreia te rog să-i transmiți salutarile mele.

Te sîrut
Veronica Micle

29 april 1888 București
Știu. Scrisoarea n-are nici o însemnătate în afara faptului că vine de la ea, ca să confirme doar o anume legătură și s-o arate prezentă la București, poate lingă suferințele lui Eminescu, dar și cu neuitarea responsabilităților materne, la un an și ceva numai înainte de a se sfîrși și Eminescu și ea.

Pe Matilda Simionescu am avut norocosul prilej s-o cunosc și ceea ce m-a impresionat cu deosebire la ea, în afara faptului că a fost o soție și o mamă, o profesoară și un om de rară excepție, avea preocuparea de fiecare moment să asigure profesorului Ion Simionescu climatul, ambianta și liniștea pe care le implica munca lui intelectuală și științifică, păzindu-l cu cerbicie de tot ceea ce viața, cu nevoile și zgura ei, ar fi putut să-i sustragă din laborator sau din bibliotecă. Și în această privință, pot să spun că și-a durat căsnicia pe o temelie de-o rară, armonioasă și pilduitoare

trăinicie.

În 1888, cînd l se adresează Veronică Micle, Matilda Grecinschi avea douăzeci de ani; era în stăpînirea tuturor mijloacelor deci să-și dea foarte bine seama dacă era sau nu o femeie frumoasă. Și totdeauna vorbea cu entuziasm, cît de proporționată era, ce alură și cu ce eleganță se mișca, ce trăsături fine avea și cîtă încintare naturală și atractivitate exercita, fără nimic făcut sau căutat, oriunde apărea, ceea ce o sortise succesului feminin; și de la Matilda Simionescu, care la rîndul ei stia de la fiicele Veronicăi Micle, și îndeosebi de la Virginia, prietena ei, care își însoțise mama la Văratec, în 1889, am înregistrat pentru a treia oară că și-a curmat zilele cu deliberare.

Vor mai fi fost, evident, în 1932 și alți oameni care să-l lămurească pe G. Călinescu, dar aici n-am voit să dau decît cîteva indicii cu care întîmplător am venit personal în contact.

Călinescu însă pășește înainte — ca să confirme parcă axioma că o eroare nu poate duce decît la o altă eroare — și în același capitol, „Eminescu și dragostea”, la pagina 254, scrie negru pe alb: „Faptura reală a poetei nu are ce căuta în itele existenței lui Eminescu, fiindcă femeia nu trăiește prin viața ei proprie, ci numai prin procesul de transfigurare pasională al iubirii. Veronica este numai o cristalizare a modului erotic al lui Eminescu, fără să fie singura și ceea ce interesează pe biograf este tocmai și numai aspectul pasional al vieții acestuia”.

Foarte bine. Pe Călinescu nu-l interesează decît „aspectul pasional al vieții” lui Eminescu. Dar justifică aceasta teza pe care se situează el — teză cu prejudecăți tincturată de un foarte transparent misoginism — că „faptura reală a poetei nu are ce căuta în itele existenței” lui Eminescu, cu toate că legătura lor se întinde, idilică la început, vinovată după aceea, pe o perioadă de mai bine de un deceniu și se menține și, în răstimpul necruțătoarei lui maladii?

L. KALUSTIAN

*pentru aceste două
luni pe Virginia din
sigur va plăti costul.
la discreția Rariței
cînd ea va sta tot
în școală. Mi-i milă
de-o fură, apoi vai
de modul cum gătește.
Așteptă omul, ale
mele te fac surzător
în cazul cînd am ar
jigni pe o barangian
pe Ma Grecinschi
cînd te rog să-i
transmiți salutarile mele.
Te sîrut
Veronica Micle
29 April
1888 București*

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Ruhe im Block!

Ruhe! Ruhe, verfluchte Hunde! Liniște! Liniște, cîini blestemați! S.S.-iștii, stăpîni atotputernici, pozînd în **Übermensch**-i nepăsători și atotdisprețuitori, se temeau totuși de o revoltă, de o înfruntare deschisă cu milioanele de **Häftling**-i din lagăre. Îi speria orice mișcare, orice zgomot. Ar fi preferat ca totul să fie mort, incremenit. Să nu se audă în lagăr nici o suflare. Singura mișcare să fie pașii lor de gîscă. Singurul zgomot: cravașele lovînd ritmic carimbul cizmelor sau izbind capetele **Häftling**-ilor.

Lager- și Blockälteste-rii răcneau și ei intruna **Ruhe! Ruhe, verfluchte Hunde!** Liniște! Liniște, cîini blestemați.

Îndeosebi noaptea, în barăci, trebuia să fie o liniște desăvîrșită. Or, tocmai acest lucru era imposibil de realizat.

Zîua, pe ploaie, pe vînt, pe arșiță, stăteam afară, pe **Appelplatz**. N-aveam voie să intrăm în baracă decît seara. Cînd se dădea semnalul stingerii năvăleam spre ușă imbrîncindu-ne, călcîndu-ne în picioare, strigîndu-ne unii la alții „Tîne-mi și mie un loc!”

În baracă ne aștepta **Blockälteste**,

cu cei doi **Vertreter**-i. Luîndu-ne în primire cu bitele lor încovoiate urlau intruna: **Ruhe im Block! Ruhe, verfluchte Hunde!** Liniște în baracă! Liniște, cîini blestemați! Fără să ne gîndim la loviturile primite, toți cei peste 1000 de tineri, între 14 și 20 de ani, ai barăcii nr. 21, supranumită **Kinderblock**, baraca copiilor, ne zbăteam să intrăm primii, să ocupăm locuri lingă unul din pereții barăcii. Cei care reușeau se întindeau repede unul lingă altul, pe cimentul gol. Își așezau capetele lingă peretele de scîndură și își întindeau picioarele spre peretele opus. Culații pe o dungă, pe un metru ne înghesuiau trei. Baraca avînd o lungime de 40 de m., în primul rînd încăpeau 120. Dar nu-și puteau permite să rămînă cu picioarele întinse. Pînă la culoarul ce împărțea baraca în două ar fi fost loc pentru trei rînduri. Or, ca să ne putem culca toți trebuia să formăm cîte cinci rînduri de-o parte și de cealaltă a culoarului.

Treceau ore întregi pînă ne așezam cu toții într-un fel sau altul. Oboseau și **Blockälteste** și **Vertreter**-ii lui de atîtea urlete și izbînturi. Mai răcneau o dată **Ruhe im Block, verfluchte Hunde!** liniște în baracă, cîini blestemați! și se retrăgeau în încăperile lor din capul barăcii.

Die Ruhe, liniștea în baraca noas-

tră, nr. 21, dura puțin. Cite un **Häftling** își trăgea anevoios picioarele de sub trupul vecinului și se ridica disperat. Careva încerca să-și dezmoștească piciorul. **Häftling**-ul, pierzîndu-și echilibrul, se prăbusea peste trupurile celor din fața lui.

— Ah! capu!...
— Mina, îmi rupeți mina!...
— Ați înnebunit, ce-i cu voi?
Blockälteste și cei doi **Vertreter**-i, treziți din somn sau deranjați dintr-un chef prelungit, năvăleau furioși cu bitele lor încovoiate peste noi, călcînd peste trupuri se repezeau la locul scandalului și începeau să lovească năpraznic, la nimerală, ca într-o ciurdă de animale, urlînd intruna: **Ruhe! Ruhe im Block, verfluchte Hunde.**

Liniștea se restabiea cu greu. Istovii, **Blockälteste** și cei doi **Vertreter**-i se retrăgeau cu bitele la subțioară. Acalmia dura 30-40 de minute. Apoi se auzea un tipăt ascuțit... un hohot de plîns care se termina brusc, așa cum a început... suspine prelungite... strigăte deperate: Mamă! Mamă nu mă lăsa!... Mi-e frică, ajutor... ajutoare! Nu, nu încă! O zi, numai una!... Mamă! Mamă unde ești?... Copiii-**Häftling**-i din baraca nr. 21 visau. Visele lor erau însă prea zgomotoase și S.S.-iștilor le era frică de zgomote, mai ales noaptea, cînd ei doureau ca totul să fie mort, incremenit, să nu se audă decît pașii de gîscă ai santinelor și cravașele lovînd ritmic carimbul cizmelor.

OLIVER LUSTIG
fostul **Häftling** nr. 112398

Un pas înainte s-a făcut, dar e de ajuns numai un pas?

În ultimul timp, organele de resort au luat o serie de măsuri menite să îmbunătățească studiul limbii și literaturii române în toate treptele învățământului obligatoriu. Au fost, astfel, eliminate tendințele de teoretizare din manualele de gramatică, accentuându-se caracterul aplicativ al studierii acesteia, s-a făcut o mai bună selecție a textelor incluse în cărțile de citire și lecturi literare, lăsându-se un spațiu mai mare activității independente a elevilor; începând din acest an școlar, s-a mărit numărul de ore destinate studiului limbii și literaturii române în treapta I de liceu, limba latină a devenit disciplină separată la clasa a VIII-a, ceea ce constituie, desigur, un pas înainte.

De ce, atunci, se constată în pregătirea elevilor, în momentul de față, carente atât de mari încât să pună pe gânduri pe cei care se ocupă mai îndeaproape de cunoașterea și însușirea limbii noastre materne? Recentele constatări ale cadrelor didactice au scos, cu precădere, în evidență faptul că elevii au o exprimare greoaie și confuză, nerezind să folosească suficient resursele limbii române, nu cunosc normele ortografice, ortopeice și de punctuație și nu le utilizează, deci, în exprimarea lor, posedă un vocabular sărac și impropriu, nu știu să citească logic, corect și expresiv un text redactat într-una din variantele limbii literare, cititul rămânând pentru ei „un lătrat la litere”, cum pe bună dreptate remarcă cineva.

În municipiul Focșani, de pildă, s-a arătat că din 550 de elevi care au susținut examene de treaptă, 110 au obținut nota 1 (unu), cei mai mulți provenind din mediul rural (cei din mediul urban, ca și absolvenții de liceu reușiți la facultăți, beneficiind de niște meditații particulare în afara școlii). Nu este descurajant pentru elevii și umilitor pentru dascălii lor, la sfârșitul deceniului VIII al secolului XX, într-o țară în care învățământul beneficiază de mari resurse umane și materiale? De ce acești pași înapoi? Cine poartă vina? Anumite compartimente ale structurii de învățământ, programele școlare, manualele, elevii sau profesorii? O întrebare dificilă, care așteaptă un răspuns concludent. Efectul are, legic, o cauză. Și aceasta — sau acestea, căci sigur sînt mai multe — trebuie depășite cât mai repede și înlăturate printr-un program de măsuri adecvat.

Un prim aspect este legat de înțelegerea Legii educației și învățământului într-un mod capricios, am putea zice. În capitolul IV (Bazele generale ale educației și învățământului), pregătirea profesională, științifică și culturală a elevilor și studenților începe, normal, cu „studierea și stăpînirea temeinică de către elevii și studenții a limbii române, cunoașterea literaturii...” (art. 112), limba și literatura unii popor fiind principalul mijloc de păstrare și continuarea a ființei naționale, a spiritualității unui neam, limba constituind și principalul instrument pentru „cunoașterea științelor fundamentale ale naturii, a științelor tehnice și agricole”, sarcină a învățământului prevăzută în articolul următor. Prevalîndu-se însă de art. 10 din cap. I (Principii generale), întărit de recentul plan de învățământ pentru liceu, unde limba și literatura română este considerată disciplină de cultură generală și nu este inclusă printre cele fundamentale (matematica, fizica, chimia, biologia), majoritatea profesorilor care predau aceste discipline consideră studierea limbii ca fiind ceva complementar, părere transmisă în mod nefericit și elevilor lor, în timp ce pentru profesorii de română este o disciplină fundamentală ce trebuie tratată ca atare. O dispută puerilă și inutilă de întințate, falsă în esență, care aduce mari prejudecări obligatorii și datoriei de onoare a școlii de a cultiva, prin eforturile comune ale tuturor cadrelor didactice, in-

diferent de specialitate, limba națională. Să nu uităm că operele oameilor noștri de știință conțin pagini de cea mai aleasă limbă românească, exemple elocvente de înaltă ținută morală și dăruire patriotică. Sau altfel privite lucrurile, nu ne închipuim ce s-ar face profesorii de matematică, fizică, chimie, biologie, dacă manualele disciplinelor pe care le predau ar fi redactate într-o limbă confuză și incoerentă, lipsită de concizie și precizia atât de necesare unui text științific, iar elevii și-ar expune cunoștințele în aceeași manieră...

Oricum ar fi, disciplină fundamentală sau de cultură generală, limba română rămîne un obiect fără de care studierea celorlalte este, practic, imposibilă și a cărei importanță nu trebuie neglijată de nici un cadru didactic. Cum însă disciplina în discuție este predată de profesorul de română, să vedem ce face acesta în școală și care este rezultatul muncii lui, mai ales în mediul rural.

CINE IMBRĂTISEAZĂ MULT, STRINGE PUȚIN

În procesul instructiv-educativ, rolul profesorului, conducător de neînlocuit al acestuia, este covârșitor în obținerea rezultatelor scontate. Cultivarea gândirii, a creativității și imaginației, a sensibilității la elevii ține de pregătirea pedagogică și de specialitate a profesorului, de darul lui de a ști să-i apropie pe copii de frumusețea și bogăția limbii române, de felul în care reușește să-i facă să deslușească în limbă și literatură sufletul poporului român și să se contopească cu el. Dar toate acestea depind, în ultimă instanță, de timpul pe care profesorul de română îl are la dispoziție pentru a conduce efectiv și cu maximă eficiență procesul complex de formare a personalității copilului. Tocmai la acest aspect dorim să ne referim în rândurile următoare, pornind de la realitățile existente în școli, realități ocolite uneori, fără nici un temei, de factorii noștri de decizie, bazîndu-ne și pe experiența didactică dobîndită de noi în decursul mai multor ani, în școli din mediul sătesc.

Activitatea unui profesor este ca oglinda unei ape a cărei liniște de la suprafață ascunde în adînc un zbucium greu de dedus. Necunoscătorii bagatelizează cele „trei-patru ore pe zi”, „vacanța de două luni” (și pe deasupra, vara), „curățenia” morală și spirituală a muncii noastre. Numai cei care o privesc dinăuntru știu însă că fiecare oră este pregătită laborios, că nici o lecție nu se ține la fel de două ori, că fiecare moment al ei este gândit și „construit” în cele mai mici amănunte dinainte, în funcție de specificul obiectului și particularitățile de vîrstă și individuale ale elevilor, de posibilitățile de recepție și ritmul lor de învățare.

În general, activitatea profesorului se desfășoară cu elevii la clasă și în afara clasei, dar cuprinde și pregătirea metodică și de specialitate, pregătirea fiecărei lecții sau activități în parte, așa cum acestea sînt legitimate în statute și regulamente, programe și instrucțiuni, ordine și dispoziții ale organelor ierarhice superioare.

În cadrul activității cu elevii la clasă, profesorul de română are în cadru 20 de ore pe săptămînă, 1 oră de dirigenție și 1 oră de informare politică sau de pregătire pentru apărarea patriei în afara clasei, la care se adaugă controlul caiezilor de teme efectuate acasă și controlul tezelor trimestriale. Acordînd nouă minute pentru controlul a numai trei teme pe săptămînă, la un număr de patru clase cu treizeci de elevi în medie fiecare (unde există și treapta I de liceu, chiar cinci-sase clase), profesorul efectuează încă 18 ore. Împărțind numărul de ore afectat controlului tezelor la numărul săptămînilor dintr-un trimestru, mai ob-

ținem 2 ore (douăsprezece minute de teză, cu corectarea greșelilor, față de zece minute acordate prin instrucțiuni lucrărilor scrise la examenele fără frecvență, unde greșelile sînt doar subliniate).

Activitatea cu elevii în afara clasei însumează 2 ore de meditații și consultații (una de gramatică și una de literatură, cu toate clasele), 10 ore la bibliotecă (să nu socotim douăsprezece, cite prevede regulamentul și să nu punem la socoteală că în satele componente profesorul de română răspunde și de biblioteca sătească), 1 oră activități pionierești și 3 ore vizite la domiciliul elevilor și coasemnarea observațiilor psihopedagogice în caietul dirigintelui (doi-trei elevi pe săptămînă, trecînd peste problemele de școlarizare și frecvență care la școlile din mediul rural impun în anumite perioade vizite mult mai dese).

Pregătirea pentru ore și celelalte activități începe cu studierea programelor școlare, întocmirea planificării materiei, a ordinelor de dirigenție, a planului de muncă la bibliotecă, a programului de activitate la detașament care, una peste alta, raportate la o săptămînă, înseamnă 1 oră. Pregătirea pentru orele de română și pentru ora de dirigenție nu se poate face în mai puțin de 6 ore pe săptămînă (făcînd o medie a timpului necesar profesorului definitiv și celui stagiar, ultimul avînd obligația de a întocmi planuri de lecție sau schițe de plan pentru fiecare oră). În condițiile imbinării învățămîntului cu cercetarea și producția, pregătirea pentru confătuiri, cercuri pedagogice, consilii profesionale cu temă, comisii metodice (de specialitate și a dirigenților), interesiste, toate implicînd consultarea unei bibliografii minime, se ridică la cel puțin 2 ore pe săptămînă. Pentru pregătirea orei de informare politică, a activităților pionierești și cu părinții, a serbărilor școlare, am calculat 2 ore.

Pregătirea metodică și de specialitate presupune citirea presei pedagogice, a lucrărilor noi de pedagogie, didactică și psihologia învățămîntului, ceea ce înseamnă 2 ore, a presei literare (cel puțin două reviste editate de Uniunea scriitorilor) și a celei dedicate studiilor de limbă — încă 2 ore, o carte de poezie, proză, critică sau istorie literară (lectură productivă, nu de divertisment sau somnifer) — 4 ore pe săptămînă, audii și vizionări radio-tv pe teme literare — 1 oră (fără a mai amîni audii și vizionările colective ale unor emisiuni care tratează operele literare studiate la clasă, cu discuții pe marginea acestora, emisiuni a căror programare este afișată în cancelaria oricărei școli).

Trăgînd linie și adunînd bine, constatăm că profesorul de română efectuează sau trebuie să efectueze, în medie, 78 de ore pe săptămînă, adică 13 ore pe zi. Am spus „sau trebuie”, pentru că, practic, nici un profesor de română nu reușește să se achite în întregime și la nivelul cerut de sarcinile ce-i revin, așa cum au fost arătate mai înainte. Ce face atunci? De toate și mai nimic. De toate, pentru că directorul sau inspectorul îl întreabă de toate, și mai nimic, pentru că modul superficial în care este obligat să abordeze ațitea probleme lasă urme nedorite în pregătirea elevului sau a lui. Renunțarea la una din ele duce la diminuarea calității actului instructiv-educativ sau se manifestă pregnant atunci cînd este vorba de a purta o discuție competentă pe marginea acestuia. De aici, lipsurile greu de recuperat mai tîrziu, cu care elevii pleacă din școală și transformarea cercurilor pedagogice, a consiliilor profesionale și comisiilor metodice în niște intruări la care venim ca să plecăm cît mai repede.

Ce trebuie să facă totuși din tot ce i se cere, ca să lucreze 8 ore pe zi (cît prevede Statutul personalului didactic) și să rămînă profesor de română apt să îndeplinească în mod corespunzător sarcinile ce le are? Greu de răspuns și numai un naiv ar putea crede că situația se poate îmbunătăți altfel decît prin introducerea unor măsuri radicale, pe baza unei cercetări mai realiste a volumului și specificului activității sale.

Prof. ANGHEL VALERIU
Școala generală Tulnici
județul Vrancea

Respectul valorilor

(Urmare din pagina 1)

țări și deformări inacceptabile; o perioadă depășită pentru totdeauna, prin clarvăzătoarea politică a partidului, înaungrată ferm la cel de-al IX-lea Congres.

O cultură sănătoasă a știut întotdeauna să-și respecte valorile, să îndrepte cu demnitate privirile cititorilor către marile ei conștiințe. Aceasta și este în esență situația, azi, a culturii noastre. De respect față de valori. Așa ne-o cer, pentru ziua de mîine, documentele de partid, ideile de generoasă și constructivă deschidere exprimate în Raportul Congresului al XII-lea, așa ne-o cere autoritatea supremă a celui ce și-a însoțit viața și lupta revoluționară și cu flacăra nepieritoare a literaturii patriotice, tovarășul Nicolae Ceaușescu; marea om politic al țării care ni s-a adresat în atîtea rânduri, cu o rară vibrație sufletească, mereu aproape de artă. Meritele replici date absenței respectului față de valori, cînd a fost cazul (și, din fericire, cazurile au fost foarte rare, semn al maturității ideologice și estetice a creatorilor), au aflat un larg ecou în conștiința cititorilor, aprobarea firească din partea celor ce prețuiesc arta adevărată, pe marile spirite ale țării. Ele au demonstrat că o cultură națională — conștiință de sine — de menirea sa în spațiul cultural al lumii, va ști întotdeauna să-și păstreze și să-și impună valorile. Singura posibilitate de integrare cu ecou în universalitate.

Cu atît mai mult, oamenii de cultură se consideră angajați în a aduce argumentul intransigent și competent, neiertător, față de cei care, opoșiți în afara hotarelor patriei, și-au vindut sufletele și conștiința — dacă le-au avut vreo dată — doar pentru cîteva boabe de hîntă care, numai pentru privirea încătușată în mlaștina trădării, pot părea a avea o rază de strălucire. Tristă strălucire a trădării! Nu e nici un secret că aiurea se mai află indivizi care, cu prețul unui jălnic troc, aruncă spre țară otrava neputinței și rătăcirilor. În asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine căreia i-am dat în cîteva rânduri și personal expresie scrisă. Ne manifestăm cu hotărîre și fără echivoc față de orice fel de denigratori, față de toți cei care — parcă în ultima vreme cu un accent de agresivitate sporită — se încumtă a ne da lecții, a alcătui, ei, terarii în cultura noastră, din intenția vizibilă (chiar și pentru un miop politic) de a semăna confuzii și a pescui în ape tulburi. Față de asemenea cazuri, atitudinea majoritară este în afara oricăror dubii — atitudine că

Se știe că toate cele 3 echipe retrogradate, anul trecut, din Divizia A de fotbal, U.T. Arad, Corvinul Hunedoara și F.C. Bihor Oradea, au fost înscrise, întâmplare foarte rară dar fiind cont de principiul repartizării geografice, în aceeași serie a diviziei B. Cum era de așteptat, date fiind numele și tradiția lor, cele 3 s-au angajat, de la bun început într-o aspră luptă pentru promovare, într-o cursă de urmărire care a captat nu numai atenția suporterilor lor, ci pe aceea a tuturor iubitorilor fotbalului din țară. Ca urmare a

valorii și, merită reținut acest aspect, a seriozității cu care au abordat întrecerea, fosele divizionare A și-au dominat partenerii, oferind seriei a III-a un plus de spectaculozitate și de dramatism. Dealtfel, ele au ocupat primele locuri ale clasamentului la sfârșitul turului, după 17 etape, situația la jumătatea campionatului, disponibilă la orice fel de calcule, neputând furniza nici un fel de răspuns la întrebarea ?

Cine va promova din seria a III-a a Diviziei B?

Încercând să detectăm starea de spirit a celor 3 candidate, am întreprins, zilele trecute, o anchetă fulger, invitând la cuvânt reprezentanții ai grupărilor respective. Înainte de a transcrie scurtele discuții purtate, să reamintim cititorilor ierarhia la zi, înfățișând diferența de golaveraj, numărul general de puncte și, pe ultima coloană, așa-zisa medie engleză, rezultat din diferența dintre punctele acumulate în deplasare și cele cedate pe teren propriu. Deci

1. F.C. Bihor	19	25	+9
2. Corvinul	24	24	+8
3. U.T.A.	13	22	+6

EMERICH JENEI:

„Normal ar fi, reintrind Kun II și Georgescu, să câștigăm!”

— Tovarășe Emerich Jeni, sîntefi mulțumit de modul în care echipa pe care o antrenezi s-a descurcat în prima parte a campionatului ?

— În linii mari, da. S-ar fi putut, cred, mai mult, dar nu-i bine să-ți critici jucătorii cînd echipa termină pe locul 1. Și încă în ce condiții !

— Anume, în ce condiții ?

— Într-o luptă contracronometru, simțind din spate răsufierea echipelor din Hunedoara și Arad.

— De care din ele vă e mai teamă ?

Vă e ?

— Sincer să fiu, mi-e teamă de amîndouă, cu atît mai mult cu cît, în retur, urmează să jucăm și cu una și cu cealaltă în deplasare. Numai că normal ar fi, reintrind Kun II și Georgescu, să câștigăm !

Seria și, implicit, promovarea.

— Ce-i cu Kun II și cu Georgescu ?

— În prima parte a campionatului, accidentările au diminuat mult din forța echi-

„Una din cărțile promovării se va numi, sper, Lupău”

pei. Pe rînd, Zare, Kiss, Bigan, Naghi au fost indisponibili, o etapă sau mai multe. Kun II, fotbalist foarte valoros, a jucat puțin, suportînd o nouă operație de menisc. La fel, a lipsit Georgescu, care s-a îmbolnăvit de hepatită. Tratați cu atenție, ambii au reluat pregătirile.

— Unde se pregătește F.C. Bihor ?

— Vor rămîne la Băile Felix pînă la 26 ianuarie. Inițial, ne hotărîsem pentru Stina de Vale, dar a trebuit să renunțăm. Hotelul Iadolina, în care urma să locuim, a ars.

— Pe ce vă mai bazați cînd ziceți că Bihorul va reveni în A ? Numai pe experiența lui Kun II și Georgescu ?

— Înainte de toate, mă bazez pe spiritul de echipă, mult îmbunătățit. Apoi, pe dorința tinerilor, a lui Cabai, a lui Kiss, a lui Zare, a lui Mureșan, a lui Pop, a lui Dirjan, a lui Rosza, de a arăta tot ce pot.

Una din cărțile promovării se va numi, sper, Lupău.

— Programul returului vi se pare dificil ?

— Sigur, nu-i ușor, dar nici mai greu decît al următoarelor. Am unele temeri legate de faptul că Hunedoara va juca, în retur, 3 meciuri în deplasare contra unor echipe din județ ! Știți ce vreau să spun ?

— Firește, numai că e de reținut faptul că și Bihorul a câștigat, în tur, partida din deplasare cu Infrățirea Oradea, așa-i ?

— A câștigat, hotărînd valoarea.

— O ultimă întrebare. Credeți că, în afară de Oradea, Hunedoara și Arad, mai poate interveni cineva în bătălia pentru promovare ?

— Bistrița ar putea încurca unele socoteli, dar lupta se va da între cele 3, de asta sînt convins.

MIRCEA LUCESCU:

„Returul va fi de partea noastră”

— Să ne înțelegem asupra unei chestiuni, insuficient lămurită. Ce sîntefi dumneavoastră la Hunedoara, tovarășe Mircea Lucescu, antrenor sau jucător ?

— Și una și alta.

— Cu atît mai bine, pentru că, avînd aceste calități, ați putea să ne precizați cine va promova din seria a III-a. Puteți ?

— Firește. Corvinul.

— Ciudat, Emerich Jeni a fost gata să

bage mina-n foc că Bihorul va reveni în A ! Ce-ar fi să argumentați ?

— După mine, Corvinul e o echipă de

„Dumitrache a făcut cîteva meciuri foarte bune”

divizia A. Dealtfel, retrogradarea de anul trecut a fost rezultatul unui nefericit concurs de împrejurări. Un singur punct la Bacău, unde Agud a ratat de mai multe ori singur cu portarul, ne-ar fi fost suficient, ca să nu mai zic că am căzut în ciuda unui golaveraj foarte bun. Dar...

— Ce-a fost a fost. S-auzim ce e, ce va fi, de acord ?

— Am rămas la Hunedoara din respect față de marea dragoste pe care acest oraș o poartă pentru fotbal. Rămînd, am considerat și consider reînțoararea în A ca o datorie morală, de care sper să mă achit. Am convingerea că returul va fi de partea noastră.

— De ce ?

— Pentru că echipa, foarte tînără, începe să se maturizeze. Grație iscusinței lui Dumitru Pătrașcu, care muncește cu pasiune și tragere de inimă la juniori, am izbutit să construim o formație numai din jucători locali, cu Nișea, cu Petcu, cu Klein, cu Colesniuc, cu Andone, cu Lăcătuș, cu Gabor, cu Rednic, cu alții.

— De cîteva am auzit, de ceilalți, trebuie să recunoaștem, n-am auzit, cine sînt ei ?

— Juniori din Hunedoara. Colesniuc și Andone joacă fundași centrali, cu ei vom începe returul. Datorită tinereții echipei startul nostru a fost ezitant, dar concepția de joc a rămas, din prima pînă în ultima etapă a turului, neschimbată. Am mizat totul pe atac. Cînd am încercat să ținem de rezultat, la Arad, de pildă, am pierdut, plătind preț acestei slăbiciuni. Că am mizat totul pe atac o demonstrează numărul mare de goluri marcate, 39. Ca să compensăm lipsa de experiență a lotului am apelat la...

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

IOSIF GROZAV:

„Acum, în iarnă, se va hotări totul!”

— Fiind dumneavoastră, tovarășe Iosif Grozav, președintele clubului U.T.A., sîntefi în măsură să ne spuneți dacă „bătrîna doamnă” mai speră. Da sau nu ?

— Firește că speră, de ce să nu sperem ? !

— Pentru că U.T.A. are de recuperat 3 puncte față de Oradea și 2 față de Hunedoara.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Mai rezistă Iorgulescu ? Cîți ani are ?

— Are 34 de ani, dar rezistă, încă bine. Iorgulescu continuă să rămînă unul din oamenii noștri de bază.

— Din „vechea gardă” au plecat, e adevărat, Domide și Broșovschi ?

— Da. Ambii joacă la Rapid Arad. N-am fi renunțat la ei, dar nu mai puteau ține pasul.

— Cu cine nu mai puteau ține pasul ?

— Cu exigențele pregătirii, cu mai tinerii lor cîechipieri. U.T.A. de azi e numai cu numele o „bătrîna doamnă”, căci lotul ei e tînăr, improspătat cu talente din pepiniera proprie. La mijloc, de exemplu, vor evolua Iova, Leac și Tisza.

— Cine-i Iova ?

— Junior, ca și Csordas.

— Ne obligați la o altă întrebare, cine-i Csordas ?

— Junior și el, convocat la lotul național. Băiat harnic și talentat, joacă vîrf, bagă goluri.

— Tovarășe președinte, care din echipele seriei vi se par mai îndreptățite să speră la promovare ?

— Oradea a luat un start mai bun și, judecînd după cele întîmplate în tur, ea pare să aibă prima șansă. Ar urma Corvinul. U.T.A. și Reșița.

— Reșița ? ! Locul 6, 17 puncte, mai degrabă Bistrița mai poate încurca unele socoteli, ce ziceți ?

— Rămîn la părerea mea, Reșița. De fapt, cred că acum, în iarnă, se va hotări totul. Echipa care se va pregăti mai bine, încărcînd toate bateriile, va ieși prima după 34 de etape, cucerind dreptul de a juca, din toamnă, în A. Nimeni nu se va mira dacă echipa aceea va fi chiar U.T.A.

— Asta-i adevărat, nimeni, nu se va mira ! Ce-o așteaptă pe U.T.A. în retur ?

— 9, acasă, 8 afară, ca și Oradea și Hunedoara. Privit atent, programul nostru pare să fie ceva mai ușor decît al celorlalte candidate, dar asta nu ne încălzește prea mult. U.T.A. va trebui să-și câștige ea promovarea, nu să aștepte s-o piardă celelalte. În această idee, antrenorii Ion Reinhardt și Gavril Biro acordă o atenție deosebită perioadei de pregătire, căreia i-am creat cele mai bune condiții chiar aici, la Arad.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

— Adică ?

— Ducadam a avut o meningită, dar s-a refăcut. A primit aviz favorabil din partea medicilor și a reluat pregătirile. În poartă, între el și Iorgulescu presimt o frumoasă rivalitate.

— Și ce-i cu asta ? Cine credea că, anul trecut, Gloria Buzău va învinge la Arad ? De ce n-am câștiga și noi la Hunedoara, vă întreb.

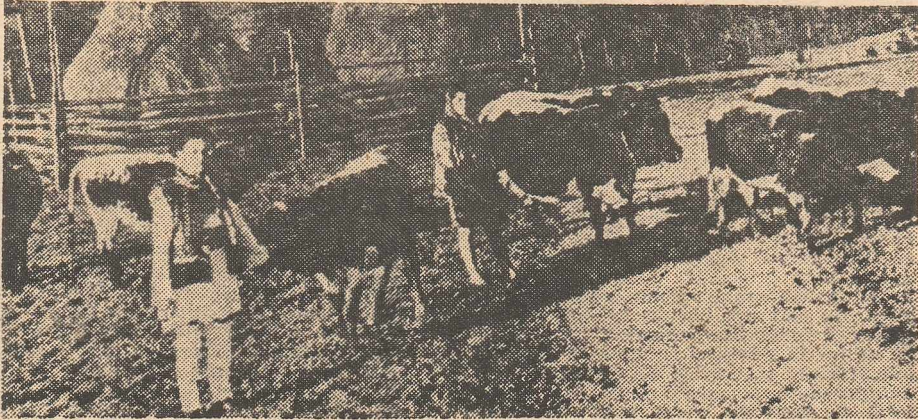
— Chiar așa, de ce ? În altă ordine de idei, cu ce efectiv va începe U.T.A. returul ?

— Fără Schepp, dar cu Ducadam.

Carpați 2000

Zootehnia carpatină (IX)

În oricare parte a lumii unde munții nu înseamnă doar stîncă aridă, unde milenii au format o cit de firavă structură de sol fertil și unde acest pămînt sărăcăcios a putut oferi — mai întii fără, apoi cu intervenția muncii — o producție vegetală de tip furajer, forma de întreținere a acestuia cu cel mai mare folos pentru existența umană a fost și rămîne zootehnia. Pentru România anulul 1979, muntele, judecat prin prisma zootehniei, deține circa 15 la sută din efectivele de bovine și 13 la sută din cele de ovine, precum și circa 30 la sută din totalul producției de lapte. Experiențe ca cele din Tara Bârsei, a marginimii Sibiului — în creșterea oilor —, ori din partea muntoasă a județului Suceava — în creșterea bovinelor —, pot fi considerate ca adevărate „stații-pilot” ale zootehniei Carpaților. Este necesar a se avea în vedere că zootehnia zonei de munte, pe lângă un crescător de animale adaptat mediului și calificat în a crește animale în sistemul impus de condițiile naturale vitrege ale muntelui, solicită și rase de animale rezistente la asprimile factorilor naturali și adaptate la un regim specific de exploatare, cu criterii de apreciere în mare parte deosebite față de zonele de cîmpie. Deținem aceste rase și este important ca ele să fie păstrate ca un bun de valoare: oia „Turcană” și bovinele „Brună de Maramureș” și „Pinzgau de Transilvania”, împreună cu calul „Huțul”, formează principalele noastre rase „de munte” cu bune și nu arareori foarte bune producții în raport cu sistemul de întreținere și condițiile de mediu și care pot și desigur și trebuie să fie ameliorate. Sînt rase de animale sănătoase, neafectate de boli specifice, verificate și în măsură să ne garanteze stabilitatea producțiilor în timp, indiferent de fluctuațiile ce intervin pe „piața” raselor de animale unde se discută și se va discuta din ce în ce mai ades despre boli ereditare, degenerări, tehnopatii de grup, leucoză, tuberculoză ș.a., și din ce în ce mai interesat despre rezistența organică. Și fără intenție de profetizare ne gândim că ziua fiind noțiunea de „ameliorare” va circula paralel cu cea de „regenerare” nu este prea îndepărtată și rase ieri denigrate s-ar putea să facă obiectul unui însemnat interes.

Pentru cazul marcat de particularități a zonei de munte, avîndu-se în vedere tendințele care există de a menține rasele de taurine și ovine cu producții mixte, și care pot răspunde tocmai fluctuațiilor ce intervin în cererea de pe piața cîrni și lapteului în primul rînd, ar putea deveni de cert folos un sistem ameliorativ îmbunătățit care să se preocupe nu numai de încrucișări de rase ci și de o organizare eficientă și adaptată a selecției, de introducere a registrelor genealogice de stat în fiecare comună montană, a controlului producției de lapte și alor criteriilor de calitate, de stimulare cu eficiență a producătorilor în scopul creșterii unor animale de valoare, ca și de asigurarea unei rezerve de gene și în cadrul gospodăriilor populației din zona de munte.

Spre exemplu, tendința de obținere a unei producții de lapte în jurul a 3500 litri/vacă/lactație, am putea-o considera ca suficientă pentru o primă etapă, rase urmînd să fie judecate în raport strict cu factorii de mediu și sistemul de creștere și de exploatare posibil în condițiile date ale zonei de munte. Devine însă necesar să se aibă în vedere faptul că o acțiune de ameliorare în zona de munte a raselor de animale este dependentă în cea mai mare măsură de însăși crescătorii de animale iar reușita sau nereușita acestora sînt tributare modului de ieșire în întîmpinarea doleanțelor producătorilor, de un larg și meticolos proces al educației și convingerii, de modul diferențiat de aplicare a unor forme de stimulare.

Cu referire la specia ovină, cercetarea a scos în evidență faptul că în multe locuri ale zonei de munte se înregistrează un vizibil regres cu o cauzalitate de tip complex, reflectînd atît slăbirea interesului producătorilor munteni pentru creșterea acestei specii cît și în mare măsură în legătură cu „criza” de ciobani și de baci, din ce în ce mai accentuată, de vîrștele înaintate ale celor încă existenți, de dificultățile în practicarea transhumantă, de factorul rentabilitate, ș.a.

O reînviare, atît de necesară, ar presupune readucerea în actualitate a unor practici tradiționale cu valoare economică efectivă, neglijate, rezolvarea operativă a unor nevoi curente, ca și înțelegerea că, cel puțin pentru munte, nu devine folositoare acceptarea ideii confortabile în esența ei, potrivit căreia „orientarea” de viitor ar fi spre un oierit fără muls, deci fără lapte sau brînză de oaie, cum se practică în alte țări.

Devine necesar să se țină cont de faptul că într-un mod se practică creșterea oilor în zonele mai calde ale munților unde există posibilități pentru pomicultură și mică agricultură, sau prin transhumantă și cu mari diferențe în zonele reci, unde oieritul se îmbină cu creșterea taurinelor, pendularea turmelor este scurtă și strict sezonieră și unde și veniturile producătorilor sînt mai limitate decît în primul caz.

Pretutindeni se resimte însă necesitatea unei noi generații de baci și ciobani munteni, mai bine instruiți desigur și pe care mai drept i-am putea denumi în viitor „maștri în păstori” iar judecînd după dificultățile legate de tipul de muncă în ciobănie și de cerințele de pricepere în această meserie — căci este o meserie —, aceștia ar merita să se bucură de o mai mare atenție în mai multe planuri.

Vorbînd despre animale nu neglijăm nici calul „Huțul”, un adevărat campion al calilor de munte, cu noi și actuale perspective de renaștere și necesar menținerii unui potențial de transport cu atît mai important în contextul crizei de energie. De existența calilor se leagă într-o măsură și perspectiva dezvoltării turismului în Carpați, calul însemnînd și transporturi de vară sau iarnă, cu sarete sau sâni, cu scop de agrement, ca și călăria utilitară și sportivă.

Speciile de animale mai mici sînt și acestea cit se poate de importante.

Pentru zonele stîncoase, aride, în atîtea locuri condamnate la sterilitate economică, există soluția aproape uitatei capre domestice, o mare furnizoare de piele de calitate, unele rase producînd și 4—6 litri de lapte pe zi. Porcinele crescute în sectorul gospodăresc montan asigură în bună parte consumul propriu de carne, existînd și excedente, în special în zona micii agriculturi, în măsură să participe la circuitul comercial al cîrni de porc. Cu perspective de dezvoltare sînt și păsările de curte și mai ales animalele mici și de blană, ca iepurii de casă, nutriile și chiar nurcile. Albina carpatină, care acum cîteva secole devenise un „pericol public” prin număr, constituie un bun prețios prin calitățile sale, privînd, pe lângă producția de miere și ceară, și rezistența organică, fapt care a determinat o mare căutare pentru export. Un motiv în plus pentru a o ocroti și înmulți în arealul său de formare.

Sînt doar cîteva spicuri din mozaicul de stări de fapt care caracterizează zootehnia montană, marcată încă de cvasiprimitivitate, dar nu lipsită de perspective prin modalități ce se deosebesc ca metodă și interpretare de multe concepții valabile în zonele de cîmpie, unde se tinde spre producții „record”, super-rase, mecanizare complexă, chimizare intensivă, însă în cu totul alte condiții de relief, climă, cazare, alimentație și exploatare, neasociabile condițiilor specifice și realităților montane.

Pentru acel pas înainte al munților noștri, pas care presupune studii și analize profunde, se resimte necesitatea unei mai adecvate îndrumări destinate producției și calității vieții crescătorilor de animale muntean, a unor drumuri mai multe și mai bune, a unei minimecanizări, de pomicultură și rezistență, semînzătoare de ierburi, legume și flori, reproducători de valoare pentru toate speciile de animale, etc. etc.

Se resimte și necesitatea unei concepții igienico-sanitare îmbunătățită și însușită de crescătorii de animale, a unui grad sporit de igienă în grajduri, sînt necesare tîrguri de vite și expoziții nu doar în cîteva locuri, ci în fiecare comună sau grup de comune montane, concursuri, întreceri și forme îmbunătățite de emulație.

Se mai resimte și necesitatea unor publicații specializate în problemele complexe ale muntelui, a mai multor emisiuni radio și de televiziune cu subiecte din viața crescătorilor de animale munteni, de alte multe lucruri „mărunte” ca și de inițiative locale susținute și duse la materializare.

Devine important să se refacă potențialul de producție al unor terenuri agricole montane degradate, să se extindă finețele ca metodă, odată cu raționalizarea formelor de pășunat, să se îmbine activitățile zootehnice cu turismul și activitățile artisanale, să se dezvolte construcțiile zootehnice montane, modernizate și integrate estetic în mediul carpatic.

În munții noștri se produc laptele și carnea cu siguranță de cea mai bună calitate din lume, aspect esențial și care oferă premise pentru formarea unor noi mărci de calitate, astfel încît în final valorificarea unui produs superior să se realizeze pe măsura meritată și în legătură cu dificultățile de obținere și naturalitatea sa.

Unele sortimente lactate, ca untul „de Dorna” sau brînzeturile „de Dorna”, „de Cornereva”, laptele acru de oaie „la puțnică”, ș.a., au mai concurat dealtfel, cu deplin succes, pe piețe pretentioase. Astfel de mărfuri pot fi readuse în actualitate, desigur, nu cu ușurință, devenind necesară nu doar stimularea producătorilor ci și dezvoltarea reclamei, artizanarea formelor de prezentare, diversificarea, astfel încît să se realizeze nu doar ținearea pasului, cu cerințele vremii, ci și situarea cu un pas, fie cit de mic, înaintea lor.

Toate acestea nu se vor putea rezolva dintr-o dată, fiind „nevoie de timp, de condiții și de străduință, de parcurgerea unor etape, dar posibilitatea există și ne îndreptățește optimismul, încrederea în putința înfloririi puternicelor energii ale Munților Carpați.

Dr. RADU REY ■

Almanahul „Convorbiri literare '80”

Apărute în pragul trecerii de la un an la altul, almanahurile se constituie ca adevărate oglinzi ale timpului ce-l cuprind, se constituie în expresive rapoarte de activitate ale vieții noastre politice, ideologice, culturale, răspunzînd prin însăși prezența lor unor cerințe civice ce se impun din ce în ce mai mult în societatea contemporană.

Așadar, anul 1979 s-a încheiat sub semnul marilor evenimente politice ale țării — Congresul al XII-lea al P.C.R. și realegera ca secretar general al P.C.R. a tovarășului Nicolae Ceaușescu — evenimente subliniate sărbătorește în toate almanahurile apărute. În aceeași sferă de sărbătorească atmosferă se încadrează și **Almanahul Convorbiri literare '80** care încă de la primele sale file subliniază semnificația acestor evenimente. **Semne bune anul are!** este titlul-simbol al „editorialului” almanahului, care conturează totodată și linia de idei, de frumos a celor ce colaborează la alcătuirea lui: „Oameni buni! Gîndiți-vă cînd veți citi paginile care urmează la acei care au adus în casa Dumneavoastră, prin truda lor, un strop de adevăr, de fericire, de speranță și încredere în viitor”, se spune încă de la începutul almanahului, invitînd pe cititor la o „conversație” prelungită pe cîteva zeci de file, o conversație inteligentă, atractivă care să decurgă în tonul molcom, sfîtos al moldovenilor. Este o invitație pe care iubitorii de frumos o primesc cu plăcere... **Semne bune anul are!**

Retrospectiva „convorbiri” își propune, „decelarea din deceniu în deceniu a unor texte reprezentative pentru preocupările înaintașilor noștri redactori ai revistei...”, după cum ne avertizează Lucian Dumbravă. Retrospectiva este un adevărat florilegiu de evenimente, evocări, amintiri din viața literară ieșeană, toate proiectate în timp. Apoi, **Filele de istorie literară cuprind evocarea a două evenimente ale vieții literare române: 30 de ani de la înființarea Uniunii scriitorilor și 70 de ani de la înființarea Societății scriitorilor români. Almanahul mai cuprinde și cîteva inedite. Amintim textul unei scrisori a lui Vasile Alecsandri, datată „20 April 1868”, cit și cîteva scrisori semnate de G. Topirceanu, file ce au o mare încărcătură evocatoare. Dialogul epistolar susținut de Mihail Sadoveanu și Caton Theodorian adaugă noi file de istorie literară ce suscită cititorului un interes deosebit.**

Paginile de reportaje, schițe, proze scurte etc., îmbogățesc sumarul. Nu este omisă nici literatura dedicată celor mici, căroră le este păstrat „Un colț pentru copii” ce cuprinde povestiri, „fabule mici — pentru pitici”, anecdote etc. Apoi **Schițele mai mult sau mai puțin fantastice** ne conduc în universul prozelor scurte semnate de autori români sau străini. Poeziilor le este rezervat un spațiu frumos alcătuit grafic, intitulat **Poesis**. Întregul sumar al **Almanahului Convorbiri literare '80** ne demonstrează prin calitatea textelor pe care le cuprinde că, într-adevăr, **Semne bune anul are!**

C.D. ■

VIOREL GRIMALSCHI — Portret

În această perioadă, stimați automobiliști, optați pentru tren!

De cînd s-a inventat automobilul, a devenit o regulă de prevedere bine cunoscută și în același timp de hotărîtoare importantă necesitatea de a adapta permanent în orice împrejurare viteza mașinii la condițiile curente de circulație, ținîndu-se seama de parametrii constructivi și de starea autovehiculului respectiv și mai ales de experiența la volan a pilotului.

Încăpătorii și cei care posedă permis mai demult, dar care nu au condus efectiv decît foarte puțin, sînt mearc sfătuiți să nu se aventureze în călătorii — nu neapărat foarte lungi — cînd condițiile atmosferice sînt vitrege.

Dacă în lunile de vară parcurgerea a 200 de km nu reprezintă prea mult chiar și pentru un pilot mai puțin experimentat, în această perioadă chiar și 40 de km

pot reprezenta enorm, mai cu seamă atunci cînd șoferul se ghidează doar după starea timpului din curtea ori de pe strada sa ori cel mult din localitatea de plecare. Au fost cazuri în aceste zile cînd pentru parcurgerea unui „floc” de 40—50 km, au fost necesare 3, 4 și chiar 6 ore.

Particularitățile acestui gen de pilotaj trebuie deprimă treptat, mai întii pe porțiuni foarte scurte și nu foarte dificile, sub supravegherea unui pilot experimentat și apoi, pe măsura însușirii deprinderilor necesare, aria deplasărilor poate fi extinsă, conducîndu-se bineînțeles la fel de prudent.

B. D., reglor la Întreprinderea mecanică Sadu, posesor al permisului din octombrie 1979, a plecat pe 30 decembrie 1979 din Tg. Jiu într-o călătorie de

cîteva sute de kilometri. Condițiile meteorologice erau total nefavorabile. Ninse și peticele de drum acoperite cu zăpadă alternau cu... sute de porțiuni acoperite cu gheață. Asfaltul era uscat doar în zona centrală a drumului unde tindeau să ruleze puținii participanți motorizați la trafic. B. D. călătorea împreună cu soția și două nepoate, una în vîrstă de 18 și a doua de 15 ani. Au ajuns la Craiova după circa 2 ore de mers (de unde se vede că șoferul a rulat cu o viteză medie destul de mare, în totală neconcordanță cu starea drumului și foarte modesta sa experiență). Mașina a fost aprovizionată cu benzină și călătoria a fost reluată. La puțin timp, în comuna Podari, autovehiculul s-a oprit refuzînd să mai pornească. Repararea defecțiunii la sistemul de alimentare a cerut șoferului aproape 30 de minute.

„Dacă întîrziem, nu mai pot da o mîna de ajutor la pregătirea revelionului”.

— Ai dreptate, va trebui să mă grăbesc — a fost răspunsul acestuia.

Drumul era din ce în ce mai dificil, însă pilotul, nervos, apăsa din ce în ce mai puternic pe accelerație. Rula pe mijlocul șoselei unde, așa cum arătam, asfal-

tul era relativ uscat. Ajunseseră în comuna Calopăr, județul Dolj, cînd din senșul opus s-a observat apropiindu-se un autobuz. Se impunea replierea pe dreapta a autoturismului și pilotul a luat această măsură ignorînd însă faptul că viteza relativ mare a autoturismului va duce la deraparea mașinii atunci cînd se va trece de pe mijloc pe partea dreaptă a șoselei acoperită cu gheață. Așa s-a și întîmplat! Șoferul a adăugat la prima greșală, deplasarea cu viteză mare, pe a doua, frînd puternic. În aceste împrejurări autoturismul a părăsit partea carosabilă. După ce rulează circa 19 m pe acostament, mașina intră într-un derapaj puternic, se răsucesce spre stînga, izbindu-se violent la nivelul ușii din dreapta spate într-un arbore. Ca urmare a coliziunii, tinăra M.G. își pierde viața.

De la data intrării în posesia permisului de conducere, șoferul a rulat circa 1000 de kilometri pe sectorul de drum Tg. Jiu la Sadu, adică de acasă la serviciu. Ce bine era dacă se mai limita cîteva luni la acest drum, iar pentru deplasarea în vederea sărbătorilor revelionului ar fi ales trenul.

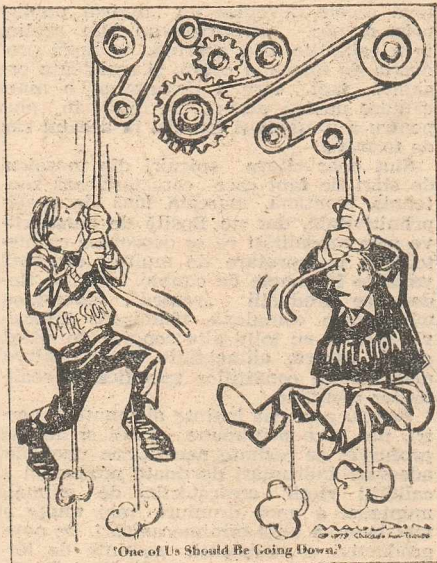
Colonel VICTOR BEDA ■

O prioritate a priorităților...

Economiști, politologi, statisticieni, experți în diverse domenii, constituiți într-o imensă cohipă ai cărei obiectiv este prefigurarea viitorului informează, la fiecare început de an, asupra șansei de progres a planetei pentru următoarele 12 luni. O atare activitate asiduă merită un interes special, îndrăznesc să cred că cel puțin citi prognoza meteo. Gradul de sănătate economică a globului, testat în cele mai intime și profunde componente ale unui mecanism super-complex, ne oferă nu numai o imagine obiectivă a unui nivel de civilizație, ci și reliefația priorităților care vor impune, pe o perioadă de un an sau mai mulți, concertarea eforturilor în plan mondial.

Ca de obicei, și în acest început de an studii de anticipație, cifrele probabile ale creșterii economice și, în general, procentele ascendente sau descendente ale devenirii lumii într-un sector sau altul s-au difuzat masiv, compunând un portret posibil al lui 1980. Care ar fi, în esență, liniile de contur ale următoarelor 350 de zile? Mai întâi, o scădere substanțială de viteză a țărilor occidentale dezvoltate, a căror creștere economică se va îndrepta, cu o fermitate înfrântoare, spre zero. Pentru că cifrele recomandă, fără echivocuri, realitatea, merită precizat că acest scor asimptotic spre zero este de 0,3 la sută față de 3,3 înregistrat în 1979. O asemenea aterizare, pe care graficele o exprimă cu o rece concludență, a și început să fie comentată în presa occidentală cu amărăciunea stimulată de alte scrieri de cifre semnificative, toate alinate pe ideea că polițele mai vechi vor fi plătite cu virși și îndesat în acest an. Evident, cei ce vor onora dobinzile grele ale „marelui ospăț” sînt masele largi, contribuabili mărungi, majoritatea modestă din țările bogate... Să fim și mai expliciti: curba ascendentă a prețurilor în statele occidentale dezvoltate va atinge 10 la sută față de 8 la sută anul trecut, și 6,8 la sută în 1978; în sfîrșit, șomajul, devenit demult problema problemelor, se va amplifica și el urcînd cu 6 la sută față de 5,1 anul trecut. Astfel, 17 milioane de oameni cel puțin vor continua să se maseze în afara pieței muncii intrînd într-o perioadă pe care mulți comentatori o apreciază drept sumbră. Principalii factori de perturbare ai sistemului economic occidental au fost, după cum bine se știe, dublarea prețului petrolului și creșterea vertiginoasă a prețului aurului de la 226 de dolari uncia în urmă cu un an la peste 600 de dolari în prezent. Aceste două elemente, cu o sumbră rezonanță, au răsturnat echilibrul energetic și monetare provocînd în cele 24 de țări ale O.E.C.D., dar și dincolo de perimetrul lor, seisme care au pus serios sub semnul întrebării șansele creșterii economice și, implicit, ale nivelului de trai al unui eșalon uman care se numără cu miliardul. După cum releva agenția FRANCE PRESSE principalul aspect psihologic înregistrat în bursele de schimb, cutremurate de frisoane și coșmaruri, este acin-

„Unul dintre noi va fi curînd jos”, comentează „International Herald Tribune” acest expresiv desen pentru actualul dezechilibru al economiei occidentale.

crederea în dolar, moneda care odinioară părea un reconfortant și definitiv refugiu. Tulburările și incertitudinile ce marchează lumea occidentală se sesizează cu o acuitate maximă în perimetrul comunitar. Fapt fără precedent în istoria sa. Piața comună a intrat anul acesta într-un nou exercițiu bugetar, cu rechizite și dosare, dar lipsindu-i însă... bugetul. Aceasta a fost urmarea refuzului parlamentului vest-european de a adopta proiectul de buget, refuz care a intervenit la puțină vreme după eșecul răsunător al reuniunii Pieței comune la nivel înalt de la Dublin. După cum nota „FORUM INTERNATIONAL”, „Europa occidentală este în criză. Criză politică între parteneri așa cum s-a văzut

la Dublin și criză în sinul instituțiilor de-clanșată la Strasbourg”. „THE GUARDIAN” preciza mai colorat: „Piața comună a intrat în noul an ca un vapor care are nevoie de tangaj pentru a plutii pe o mare involburată a incertitudinilor”.

O asemenea mare nu este însă una închisă. Lumea a depășit, demult, etanșitățile. Un centru de perturbare își difuzează rapid și profund efectele, scurtcircuitele economice de azi arzînd prizele pe numeroase meridiane. Într-un asemenea mecanism al interdependențelor orice element negativ, orice stare de criză se dilată ca o epidemie care nu cunoaște frontiere și stopuri. În asemenea circumstanțe, lumea a treia, acel perimetru unde 800 de milioane de oameni trăiesc la limita sărăciei, va înregistra noi seisme într-o perioadă cînd eforturile spre progres intră într-o fază decisivă. Să nu uităm că anul acesta, la O.N.U., Adunarea Generală va intra în sesiune specială pentru a dezbate și decide asupra unei priorități fundamentale a lumii contemporane: noua ordine economică. Nu mai este nevoie de cifre anticipative și de analize ancorate pe o perioadă de un an pentru a sublinia că procentele creșterii economice ale țărilor în curs de dezvoltare au nevoie de un ritm accelerat, de pîrtii de acces spre nivelurile elementare scutite de obstacole și șerpuiți parazitare. În urmă cu cinci ani, la Lima, Conferința Generală a O.N.U.D.I. a stabilit, pe baza unor studii și analize îndelungate, că ponderea țărilor în curs de dezvoltare în producția industrială a lumii trebuie să crească de peste trei ori în următorii 25 de ani, în așa fel încît să ajungă la cel puțin 25 la sută în anul 2000. În 1975, ponderea țărilor în curs de dezvoltare la producția industrială mondială era de numai 6,6 la sută și, potrivit estimărilor, această pondere nu va putea ajunge decît la maximum 20 la sută în anul 2000, datorită prelungirii situației actuale, caracterizată prin recesiune în țările puternic dezvoltate, instabilitate monetară și deficite ale balanțelor de plăți și comerciale. Așadar, disproporțiile în ce privește producția industrială pe locuitor în țările în curs de dezvoltare și, respectiv, în cele puternic industrializate vor rămîne în continuare deosebit de mari.

Evident, starea de prăpastie este ultima pe care omenirea are intenția să și-o conserve. Tradiția dramatică a decalajelor economice este cea mai revoltătoare din cîte s-au putut încheia în istoria contemporană. Polarizarea lumii într-o minoritate răsăfătă și o majoritate absolută apăsată de cea mai cumplită mizerie, o asemenea despărțire imorală, de un cinism perfect, reprezintă o filă a timpului care trebuie întoarsă vehement și definitiv de toate popoarele, fără absențe și abțineri.

RADU BUDEANU ■

Ochii și urechile lumii

Gînduri pe

Calea Călărașilor,

colț cu Dunărea Albastră

Bravo, domnilor! — vin și vă spun, eu, un flăcău de Bacău, cu armata făcută călare, pe Crișuri, țînînd încă de atunci, la obline, „Firele de iarbă” ale lui Whitman lîngă sîntile lui Esenin,

Bravo, domnilor! — vin și vă spun dunărean de pe Dimbovița, de pe malul ei drept, bucureștean de pe dealul Oltenilor, între Morgă și Abator,

Bravo, domnilor! — vin și vă spun de sub troienele mele de zăpadă, îndoît sub viscolul unor nisipuri îndepărtate stîrnite de ciclo-nocle altora, tras printre nămeți Căi Călărașilor (colț cu Dunărea Albastră) de un călețuș cu coada în sus de bucuria iernii,

Bravo, domnilor! — vă spun cu vitalitatea paroxistică a nevrozatului acela de Johann Strauss, dunărean ca și mine, european ca și noi, care putea, în angoasele lui, să scrie un vals, un vals, domnilor, intitulîndu-l „Ziare de dimineață”,

Bravo, domnilor! din comisia europeană care ați hotărît ce-ați hotărît la început de ianuarie, printre sîinii, bîndate și lupi, printre golfuri, lagune, lacune și dune, printre crize și prize de conștiință,

Bravo, domnilor! — pentru această decizie demnă, responsabilă și gravă: din octombrie 1983 (de ce octombrie? de ce 1983? de ce nu 1984?, aveți dreptul la acest mister) nici o mașină de tuns iarba, în Europa, iarba stadioanelor, gazonul terenurilor de fotbal, nu va mai avea voie să emită un zgomot mai mare decît acela al unui automobil oarecare.

Prea bine, gentlemen, prea bine — messieurs-dames, așa e, așa sînt: ei, tunzătorii de iarbă, trei milioane, o populație pe măsura tancarurilor din lume, ei făceau zgomotul cel mai al dracului din Europa, cînd dădeau drumul la mașinile lor!

Nu puteam dormi din cauza lor! Nu puteam visa! Nu puteam digera! Nu puteam valsa!

Bine le-ați făcut! Nimic nu era mai presant ca înăbușirea zgomotului la tunzătoarele de iarbă.

Bravo, domnilor din comisia europeană de zgomote! — vă spun lînd în mină aspiratorul pentru a-mi începe lucrul de dimineață, pe covor, sub bufet, în jurul televizorului. Face foarte urît. Face ca tancul, face ca rinocerii.

...Pe cînd tăcerea continentală a aspiratoarelor: de praf?

RADU COSAȘU ■

Permanențe ale unei istorii străvechi

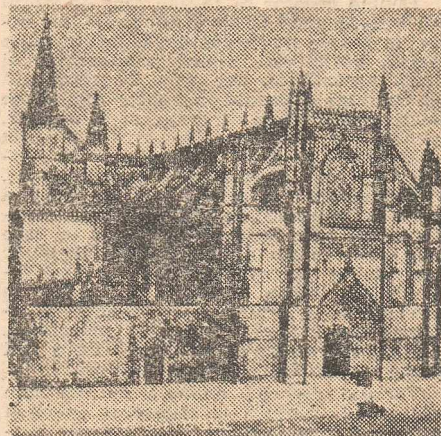
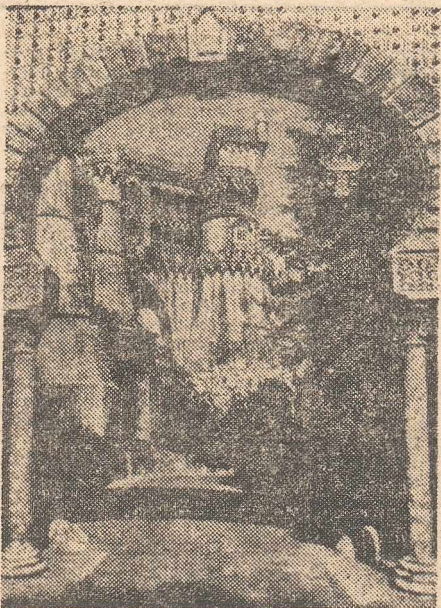
Situată în apropierea litoralului Atlantic — pe țărmul nordic al estuarului Tejo — Lisabona, oraș străvechi, cu statut de municipiu din vremea împăratului roman Cezar, se află într-o adevărată expansiune spre toate punctele cardinale. Spre Cascais, pe o distanță de peste 40 km, vile cochete mîrginesc autostrada ce străbate litoralul Atlantic, iar în bătaia valurilor însumate străjuiesc țărmul, ca adevărate bastioane, construcțiile în stil maur sau autohton. Pe magistrala care duce spre regiunea Leiria, blocuri moderne și hale ale unor uzine constructoare de mașini completează noul peisaj al Lisabonei. Într-una din uzine se montează și automobilul de teren ARO. Precizarea ne bucură, ne umple inimile de mîndrie. În partea de sud a estuarului Tejo, un micro-oraș se întinde pe colina armăie. Un pod suplu, de o eleganță aparte, leagă cele două părți ale capitalei lusitane. Nervură de oțel și beton, acest pod poate sta alături de cele mai îndrăznețe realizări contemporane de acest gen.

Un punct de atracție pentru vizitatorul străin îl reprezintă Mînaștirea Jeronimilor, construită în secolul al XVI-lea, în cinstea deschiderii drumurilor spre India de către Vasco da Gama, pentru a „lega Estul și Vestul într-o singură lume”. Edificată în stilul autohton Manueline, țînînd de goticul tîrziu, clădirea se impune prin măiestria sculpturală, numărul obeliscurilor, deschiderea cupolelor și mai cu seamă prin durată ei în timp. Cutremurul din urmă cu peste două veacuri — din 1775 — care a transformat în ruine jumătate din Lisabona, nu a afectat cu nimic această operă de artă ce străjuiește ca un bastion estuarul fluviului Tejo, de unde navigatori temerari au pornit odinioară spre întinderile imense ale Oceanului Atlantic. Interesul pentru Mînaștirea Jeronimilor e amplificat de faptul că o parte din acest edificiu găzduiește azi Muzeul marinei, cu exponate de inestimabilă valoare: modele de vase folosite în secolele XV și XVI; o adevărată flotă de „caravele”; reproduceri ale flotei lui Vasco da Gama, cu care acesta a realizat istorica sa călătorie.

Fiecare monument are o semnificație aparte. Pentru portughezi, ele se constituie într-o cartă vie a unei istorii străvechi. Unul din edificii ce stă cu cinste ală-

turi de marile realizări ale genului uman este și Mînaștirea din Bathalia, localitate situată la jumătatea drumului dintre Nord și Sud. Mii, sute de mii de tone de marmură, filigranată de mîna meșteșugărilor anonimi, îndrumați de Alfonso Domingos, dau contur unei opere de artă inedită, fermecătoare. Impresionantă prin dimensiunile sale, mînaștirea poartă pe frontispiciul intrării principale nu mai puțin de 115 statui. Fiecare povestește parcă despre evenimentele consumate cu aproape 400 de ani în urmă.

Vibrația patriotică are largi rezonanțe în inimile locuitorilor acestor meleaguri. Între două din formele de teren ce străjuiesc zona cunoscută sub denumirea de Aljubarato, circa 8000 de infanteriști portughezi au obținut o strălucită victorie împotriva unor forte superioare ale cavaleriei spaniole. Semnificația victoriei este deosebită. Portugalia și-a consfințit, astfel, dreptul la libertate și independență națională. Monumentul din Bathalia, închinat acestei izbîzni, găzduiește astăzi Mormîntul Eroului Necunoscut. În acest adevărat labirint

de marmură, în care pășești cu respect și admirație, tineri ostași ai armatei portugheze, în echipe de cîte doi, străjuiesc zi și noapte, cîstînd memoria înaintașilor care, în numele intereselor patriei lor, au făcut sacrificiul suprem.

Despre castelul din Sintra, înălțat în virful unei forme de teren ce domină o întinsă și pitorească regiune, se spune că este aproape la fel de vechi ca și națiunea portugheză. Datînd din vremuri imemoriale, castelul a fost capturat de la mauri în 1147. La începutul secolului al XV-lea, regele Iohn I i-a făcut o serie de modificări, stabilîndu-și aici reședința de vară. Sintra a devenit, astfel, martoră a multor evenimente istorice.

De-a lungul secolelor, castelul a atras și inspirat scriitori de seamă, între care și Lordul Byron. Versurile acestuia au trezit interesul altor artiști, care, la rîndul lor, au răspîndit faima „gloriosului eden” în toate colturile lumii. În Parcul castelului, o adevărată grădină botanică, pot fi întîlnite peste 3000 de specii de plante. Privind de pe balcoanele clădirii, spre toate punctele cardinale și se înfățișează peisaje magnifice.

Propulsată de „Revoluția geroafelor roșii”, din aprilie 1974, pe orbita unui nou destin, Portugalia prezintă un interes aparte pentru orice om dornic de cunoaștere. Monumentele de artă durate prin vremi de poporul portughez, înfăptuirile sale prezente oferă o imagine vie despre hîrnicie și cutezanță. În fața acestora inima vibrează sincer, prietenește.

CONSTANTIN ZAMFIR ■

Lumea se amuză

(Din Schweizer „Illustrierte” — El veția)

Mondo, umano?

Marele bazar

Am avut, cindva, șansa să văd într-un răstimp scurt bazarul din patru orașe orientale. Deși din țări diferite, aveau un element comun: aglomerarea aparent illogică de mărfuri. De la șireturi la cămăși cu etichete originale, semioriginale și truate, de la casetofone aduse de peste mări și țări la artizanat local, făcut pe loc după gustul și chiar ideile cumpărătorului. Cel mai spectaculos era însă... spectacolul prețurilor: la prima strigare cumpărătorul rămânea perplex, odată dezmățat se gîndea la lipsa de realism, dar nu mai era timp pentru altceva pentru că ofertantul diminuea brusc cu 10 procente. Tot era mult, și vinzătorul se făcea că-și întoarce spatele „gata, atît”, însă mai scadea 5-10-15 procente, după caz. Tocmeala continua și, cindva, se încheia cu un tirg. Cumpărătorul lua marfa, pleca satisfăcut că prețul a coborît mult și „a luat” și ceva. Cîțiva metri mai departe vedea aceeași marfă și, din curiozitate, întreba cît costă. I se spunea un preț care era similar cu cel pe care-l plătise el mai devreme și care, sigur, și aici era negociabil încît se ajungea la o altă înțelegere. Se mai putea întimpla ca, peste alți cîțiva metri, să aibă o nouă surpriză și, uite așa, volens-nolens, realiza că bazarul e, la urma urmei, o sală de spectacol. Cu actori necunoscuți, cu decor unic, cu aceeași piesă, dar parcă mereu altfel pentru că, să nu uităm, în funcție de diverse cîterii, prețurile se schimbau teribil de la o zi la alta, de la o oră la alta, de la o clipă la alta.

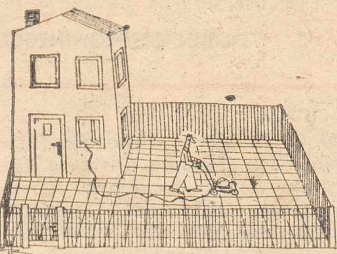
Cred că la așa ceva s-a gîndit și Jean-Louis Lemarchand, de la „FRANCE PRESSE”, care spune că, pentru petrol, 1979 a fost anul Marelui Bazar. Opinia lui e clară: de la început la sfîrșit în anul trecut petrolul n-a părăsit niciodată pagina întîi a ziarelor, cu evenimentele sale care, cîteva luni mai înainte, n-ar fi putut figura nici în cele mai pesimiste scenarii de ficțiune politică. Să rememorăm: la 27 decembrie 1978, în Abdu Dhabi, statele membre ale Organizației Țărilor Exportatoare de Petrol (OPEC) au hotărît să majoreze cu 16 la sută prețul barilului de petrol pentru anul ce urma. 12 luni mai tîrziu cea mai slabă majorare atinsese 80 la sută iar unele țări cereau prețuri superioare cu 115 la sută celor din anul precedent. Marele Bazar începea să-și merite numele!

Evoluția nu s-a oprit aici și ce a urmat scapă logicii. Relația între producție-ofertă-preț-achiziție a devenit altceva: a luptă adesea îndirijată, uneori subterană, cu explicații de altă natură, cu tranzacții pe față și nu prea, cu vinzări la piață liberă din porturi ca Rotterdam, Singapore sau altele din Marea Caraibilor.

La începutul lunii aprilie prețurile atinseseră limita teoretică pentru începutul lunii octombrie (14,56 dolari barilul), după trei luni nivelul de referință era 18 dolari (plafon — 23,5 dolari). Așa încît, spunea ziaristul citat, 1978 rămîne pentru mulți o succesiune de contraste: acel benzinar californian ce recurge la revolver pentru a-și apăra carburanții, companii petroliere care anunță superbeneficii etc. etc. În fine, Marele Bazar și-a făcut simțită existența.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(Din „Eulenspiegel” — R.D.G.)

România: o continuitate fascinantă!

Convorbire cu prof. univ. dr. Massimo Pattolino, președinte al Institutului de Studii Etrusce și Italice, director al publicațiilor Studi Etruschi și Archeologia Classica. Membru al: Asociației internaționale de arheologie clasică, Academia Nazionale del Lincei, Pontificia Accademia di Archeologia, Deutsches Archäologisches Institut, Society Antiquaries of London, Prehistoric Society London. Este autorul a numeroase lucrări printre care: Studii de limba etruscă (1936), Tarquinia (1937), Etruscan Painting (1952), The Etruscans (1956), Civiltà Artistica Etrusco-Italica (1971).

— Domnule profesor, care este esența expoziției pe care Bucureștiul o găzduiește în aceste zile? Și, mai ales, semnificațiile sale pentru românii.

— Nu sîntem la prima manifestare de acest gen. La Roma, în 1976, a fost prezentată o expoziție, „Civilizația Latiumului primitiv”, apoi, la Paris, în 1977, am deschis expoziția „Nașterea Romei”. Acum, la București, a fost vernisată o expoziție mult mai nuanțată și mai bogată. Ea cuprinde descoperirile arheologice din ultimii ani, de o importanță copleșitoare pentru istoria Romei vechi, care ne-au ajutat să iluminăm o serie de „evenimente” trecute, pînă acum învăluite în negură. Mai ales că — și acesta mi se pare lucrul cel mai important — descoperirile au dat o deplină confirmare informațiilor transmise de scriitorii antici asupra istoriei primitive a „Cetății Eterne”, care pînă nu demult erau puse sub semnul îndoielii, alături de legende și născociri populare. Azi avem dovezi că liniile esențiale ale Romei antice și ale originilor sale în protoistoria civilizațiilor mediteraneene au fost schițate de antici într-o manieră credibilă. Bineînțeles, această expoziție are pentru România o semnificație aparte. Este vorba de prezentarea — pentru prima dată pe aceste străvechi pămînturi — a mărturiilor despre originile Romei care a avut atît de profunde și atît de diverse relații cu populația de pe teritoriul României de azi, și, mai ales, o parte de istorie comună. Într-un anume sens, România va recunoaște o parte din originile sale în originea Romei. În mod firesc, expoziția românească „Civilizația Dacilor” care este prezentată în aceste zile la Roma are aceeași semnificație, dar în sens opus. Pentru prima dată la Roma se prezintă mărturiile despre cea mai veche populație care a trăit pe pămîntul de azi al României, Dacia, teritoriu pe care-l locuiau dacii și geții, ale căror nume sînt diverse, dar care reprezintă conceptul etnic al poporului român. Iată deci că aceste două

expoziții se constituie într-o încredinșare de civilizații în care recunoaștem fazele cele mai îndepărtate ale relațiilor noastre. — Am observat că cunoașteți bine istoria noastră, a românilor. Care vi se par a fi punctele de referință în devenirea poporului român de-a lungul secolelor? — Am să mă refer — în mod obligatoriu pentru mine ca specialist în istoria veche — la valoarea unui anume substrat al populației indo-europene care a ajuns la o dezvoltare notabilă, sub influența civilizațiilor mediteraneene, și care trebuie încă studiată și aprofundată în dinamica creației istorice. Este vorba, bineînțeles, despre cele mai vechi populații ale Daciei, temă care constituie o permanentă fasci-

nație. Pot spune apoi că o temă deosebit de interesantă este dominația romană asupra Daciei, care a fost constructivă, în sensul că a creat un spirit propriu și a creat limba. Nu trebuie să mai amintesc semnificațiile pe care anticele tradiții le-au avut asupra istoriei succesive a acestei țări, acționînd ca un ferment în recucerirea unei proprii individualități și fizionomii, a identității unei națiuni în cadrul foarte complex al mozaicului etnic european. Sigur, toate acestea se știu. Se impune însă să mai amintesc rezistența tenace, incredibilă a acestui nucleu etnico-lingvistic care a durat pe teritoriul Daciei de-a lungul secolelor, izolat de restul lumii latine. Acesta este într-adevăr un fenomen de o fascinație extraordinară, care se simte cu atît mai pregnant cînd se vorbește limba română, atît de copleșitor apropiată de cea italiană. Această apropiere nu este determinată de raporturi constante de-a lungul anilor cum au putut avea Italia, Franța, Spania, Portugalia. Au existat raporturi doar la nivel de contacte personale izolate, nu a fost vorba de un contact de viață populară, frecventare de comerț. Pur și simplu este vorba de o ramură desprinsă din latinitate. Ramură care a rezistat într-un mod atît de extraordinar constituindu-se realmente într-un fenomen istoric care, fie că este studiat de lingvistică sau istorie, face o impresie senzațională.

— Domnule profesor, care credeți că este menirea studierii trecutului pentru zilele noastre?

— Arheologia nu este un lucru steril, ci util și fecund pentru dezvoltarea societății. După opinia mea, și a multor alor oameni de cultură, există o misiune a cercetării trecutului, cercetare capabilă să aducă o contribuție entuziastă la reconstituirea propriei noastre deveniri, dacă vreți un orgoliu al nostru, al europenilor pentru civilizațiile antice, greacă și romană. Pentru noi, a prospecta trecutul reprezintă o misiune de viitor, mai ales gîndindu-mă la tinerele generații, pentru care cunoașterea originilor este un impuls la construirea și dezvoltarea societății moderne. Salvarea și conservarea patrimoniului istoric nu sînt probleme abstracte. Ele înseamnă viață, înseamnă să lăsăm generațiilor viitoare date și mărturiile care să stimuleze evoluția lor spirituală, materială, organizatorică.

Convorbire consemnată de IOAN ROȘCA ■

Un scriitor nigerian dezvăluie secretele măștilor africane

Ce sînt, de fapt, măștile africane? Care este semnificația lor, legătura lor cu tradițiile continentului african? Iată cîteva întrebări cărora le dă răspunsuri deosebit de competente scriitorul nigerian Ola Balogun, autor al unor apreciate studii asupra artelor tradiționale în Africa.

Prima sugestie pe care o face acelora ce se interesează de aceste remarcabile creații ale artei africane este de a nu le judeca prin aplicarea criteriilor estetice ale Europei occidentale — greșeală care s-a făcut dealtfel frecvent atunci cînd s-au emis ipoteze asupra operelor artistice ale Africii. Cu alte cuvinte, o înțelegere profundă a valorii măștilor și a influenței pe care acestea au exercitat-o asupra celorlalte arte de-a lungul secolelor se poate realiza numai atunci cînd ele sînt studiate în contextul care le-a dat naștere. Cercetătorul nu le poate înțelege decît dacă pătrunde caracterul lor ritual și rolul pe care îl joacă în ceremoniile cărora le-au fost destinate.

„Element esențial al costumației rituale”, cum o numește Ola Balogun, masca africană este socotită drept cea mai semnificativă operă de sculptură a Africii. Scopul ei inițial era acela de a sugera prezența divinității, o divinitate înfricoșătoare, care trebuia să inspire spaimă. Reprezentînd la început puterea divină, apoi străbunul respectat, care avea o mare autoritate asupra comunității, purtătorul de mască trebuia să se distingă între ceilalți participanți la serbările rituale. Cerința de a făuri o operă care să iasă din comun îl obliga pe creatorul de măști să dea friu liber fanteziei sale, să improvizeze, să obțină, prin forma și coloritul măștii, cît mai multe elemente de diferențiere. Iată ce îl face pe Balogun să includă masca africană în categoria semnelor și să o compare cu un element de decor. În acest sens, masca sugerează „prin intermediul unui singur amănunt o noțiune complexă, pătrunde esența ascunsă a lucrurilor și nu rămîne la aparența lor exterioară”.

Iată-ne astfel ajunși la explicația acelei impresiuni și mature înțelegeri a simbolului, pe care o dovedește artistul creator de măști, înțelegere ce demonstrează încă o dată cît era de fals calificativul „primitiv” ce se atribuia artei africane. Reduse la simple sugestii plastice, exprimate în forme mult simplificate, măștile

africane au constituit un model, o sursă de inspirație dintre cele mai importante pentru arta cubistă și, sub acest aspect, artiștii moderni ai Europei au datorii importante față de artiștii „primitivi” ai Africii.

Un element inedit al măștilor africane este faptul că ritualul căruiu îi este destinată implică mișcare și dans. Nefiind concepute ca simple suprafețe plane, ele sînt prezentate spectatorilor, în timpul dansurilor, din diferite unghiuri, fapt care le schimbă aspectul cu fiecare nouă poziție. Fie că sînt reduse la simple trăsături expresive, cercuri, pătrate, linii oblice, ca unele măști din Gabon sau Congo, fie că sînt greoaie și foarte încărcate, ca cele din Camerun, măștile africane capătă mereu noi înfățișări în timpul mișcărilor de dans, care le valorifică fiecare unghi, fiecare suprafață. Atît în Mali, cît și în Coasta de Fildeș sau în Nigeria de Sud, măștile capătă un caracter preponderent sculptural, iar artiștii care le creează stăpinesc magistral arta de a le face să-și multiplice înfățișările prin ritmul și mișcarea ce le sînt imprimate.

Măștile africane sînt însă, chiar lipsite de atributul mișcării, de o inegalabilă forță sugestivă. Este destul să privim, reprodusă numai în alb-negru, fără transfigurarea culorii, o mască evocînd o figură feminină ce o amintește pe Domnișoara Pogany, pentru a ne da seama că trăsăturile ei stilizate anunță un artist de mare rafinament. Din categoria măștilor „baroce” aș aminti un exemplar de o mare îndrăzneală a fanteziei, ca cel camerunez. Această din urmă mască, aparținînd tribului Bafum, înfățișează o figură omească ai cărei pomeți sînt un fel de structuri conice proeminente, deasupra cărora ochii, înconjuțați de niște orbite prelungi, se închid ca niște scoici. Să ne închipuim cum trebuie să arate o asemenea mască în lumina focurilor, purtată de un dansator de elită al tribului, care prin mișcările sale îi valorifică cele mai neînsemnate detalii. Masca africană este chemată să impresioneze, să înfricoșeze, să aibă o înrîurire îndelungată asupra celor care o privesc în sunetul tam-tamurilor rituale.

Creatorul de măști, ca dealtfel marea majoritate a artiștilor africani, acordă mult mai multă importanță semnificației sale simbolice decît imitării realității. În

acest sens, am aminti o întîmplare deosebit de elocventă pentru opuca artistului din acest continent, atît de bogat în spirite îndrăznețe. Se povestește că un explorator, curios să vadă reacția unui african față de un chip omenesc, l-a aratat o fotografie a sa în uniformă militară. Ruzav sa o reproducă artistul l-a desenat

trăsăturile în cîteva linii, dar le-a înconjurat cu un număr impresionant de nasturi. Aceștia au fost pentru el elementul simbolic cel mai semnificativ al omului în uniformă.

Întîmplarea spune mult despre capacitatea artistului african de a opera cu simboluri sugestive care au o influență adincă asupra privitorilor. Iată astfel exprimată — și prin intermediul măștilor — preocuparea oamenilor de artă ai Africii de a-și face simțită cît mai răspicat originalitatea, de a da friu liber aceluși simț al tradiției, care definește ființa acesteia între continentele lumii.

MARIANA CEAUȘU ■

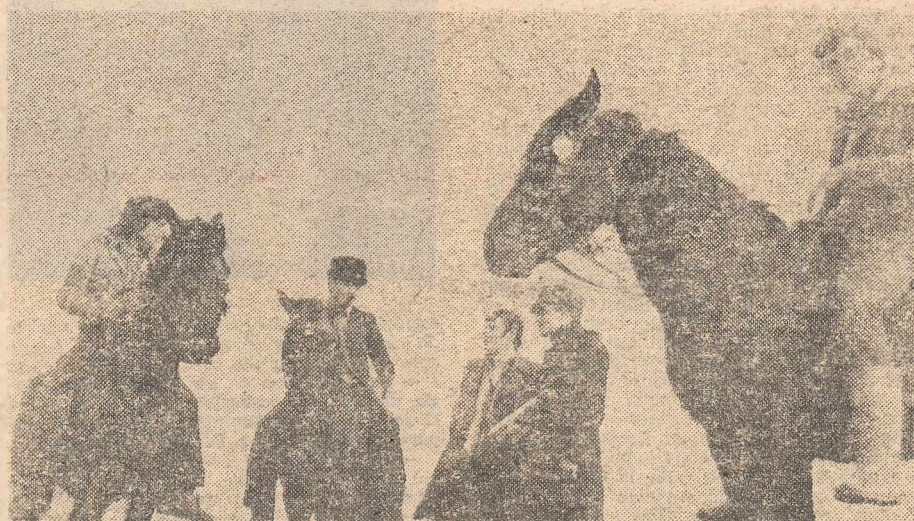

1. La Lehtu, la Școala generală, elevii din clasele 5-8 s-au întrunit în cadrul unei „dimineți de basm”. Se împlinește 150 de ani de la nașterea lui Petre I. Pirescu, prilej cu care copiii au ascultat prezentarea operei primului călăugar de folclor, făcută de profesorul Nicu Dobres, căruia s-a spus, mai cunoscut, după care au audiat discul „Sarea în bucate”.

Iarna, la căminul cultural

Fotoreportaj de ELENA GHERA

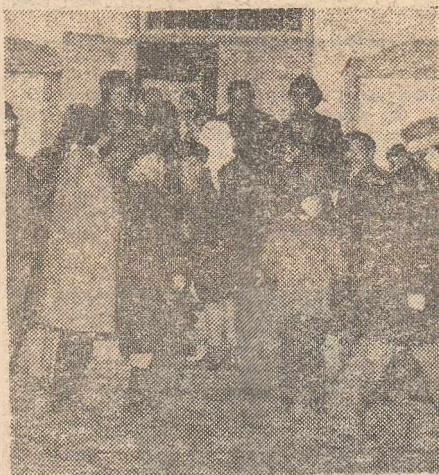
3. La Căminul cultural al comunei Cosimbesti este anunțată o „Seară de cântec și voce bună”. Eugenia și Tudor Babe, Stefania și Constantin Frangulea, două familii verine, lipsesc rar de la serile și sezoanelle organizate în cămin, în timp de iarnă. Cele șapte diplome obținute la diferitele ediții ale festivalurilor locale, de către artiștii comunei, sînt mărturia calității programelor lor. Urmările cu interes sînt și activitățile politico-educative, seriile de întrebări și răspunsuri și filmele documentare. Forma cea mai accesibilă s-a dovedit a fi comentarea directă, cu întreruperi și explicații pe marginea diferitelor întrebări, înlocuind astfel expunerile citite, mai greu de urmărit și înțeles.

2. Cei trei călăreți din fotografie au doar 16 ani fiecare. Sînt elevi ai liceului agroindustrial din Dragalina. E iarnă și e duminică. O zi pe care o poți umple cu tot felul de lucruri folositoare. Și ce li se oferă? Doar film, Aseară, „Cuibul iuzbitor” seria 1 și asta seară, seria II-a. Ziua? Nimic. Au fost și-au botezat căli: Valter, Gică și Marin. Colegii lor mai tineri se plimbă pe șosea, ascultînd muzică de la casetofon. Despre dans nu se pomeniște în Bogdana. Cine vrea să danseze trebuie să meargă 10-12 km, pînă la Dragalina.

4. Un umorist care gîndeste astfel și mai are și farmec personal ca Mihai Adam trebuie neapărat ajutat. Cine? Slobozia?

5. Spectacolul a fost anunțat pentru ora 17 și a început la 18. „Sfertul academic” a devenit, la țară, de mult timp „ora academică”. Un grup destul de mare de elevi au venit să asculte muzică, de pe la ora patru. Să și remi s-a jucat toată ziua. Tot pe la patru a venit și Mihai Adam, umoristul nr. 1 al Cosimbestului, de la care am aflat că: „eu cînd cînt sau spun cuplele mă distrez și-i distrez și pe cei din jur. Mă ocup de umor de foarte mulți ani. Aud în jurul meu spunîndu-se glume, chiar oameii vorbesc foarte colorat și, profitînd de umorul meu personal, preiau și prelucrez toate ideile care apar. Așa a apărut brigada noastră artistică. Oamenii de-aici au capacitatea de a pricepe tot, sînt oameni cu mult umor; dar ca să fim chiar foarte buni ne lipsește totuși o îndrumare mai competentă, niște metodisti. Noi între noi ne districăm chiac foarte bine, dar la faza județeană a umoristilor, am iesit pe totul și. Singuri, neidei mai, nu vom putea avansa. N-avem cu cine ne confrunta, cu cine ne compara.”

Activitate continuă

Somcuta Mare, Maramureș. La primărie, vicepreședintele Victor Pop e bucuros de oaspeți și cu atât mai bucuros cînd află că mă interesez de activitatea culturală. Zece minute mai tîrziu, apare și Alexandru Dragoș, secretar adjunct pentru probleme de propagandă al comitetului comunal de partid. Ține neapărat să participe la acest început de discuție — a sosit și directorul căminului cultural, profesorul Vasile Albu — deși el, Alexandru Dragoș, s-a ridicat din pat, convalescent fiind după o pneumonie. Aflasem, încă de la Bala Mare, că este sufletul activităților culturale din întreaga comună. Stăruie să nu uit că în fiecare sat, din cele opt ale comunei, există cel puțin o formație artistică, unele s-au remarcat în Festivalul național „Cîntarea României”, iar, în prezent, toate se pregătesc pentru a treia ediție. Directorul Vasile Albu, originar din această comună — satul Buciumi — este și el un împătimit în dragostea pentru tradițiile locale, pentru frumusețile spirituale create, păstrate și cultivate cu venerație de țărani și intelectuali de aici. „La noi, spune el, toți intelectuali — învățători, profesori, ingineri, medici sau juriști — sînt încadrați și lucrează cu pasiune în activitatea culturală”. Căminul cultural din Somcuta este deschis zilnic. Pe lângă activitatea bibliotecii și cea de club, aici se fac repetițiile corului condus de profesorul Justin Podăreanu. Este un cor înființat cu vreo 90 de ani în urmă. La a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României” a obținut locul al doilea pe

țară. Formația de dansuri din centrul de comună este, de asemenea, una din cele mai prestigioase. Împreună cu formațiile din satele aparținătoare, Buteasa și Hovrila, sub conducerea învățătorului Nicolae Nistor, a obținut primul loc la festival — ediția a II-a — cu ceea ce juriul a intitulat: „Dans inedit din Chioar”. În acest într-adevăr original ansamblu comunal, fiecare din cele trei formații are un dans de pronunțată specificitate locală, notă accentuată de splendidele costume populare. La Finteușu Mare, alt sat al comunei, se pregătește cu mare entuziasm pentru noua ediție a festivalului celebrul cor brăbățesc — înființat pe la 1900, după unii chiar mai de mult — condus în ultimii ani de minunatul om de cultură care este directorul bibliotecii județene din Baia Mare, Valentin Băntălan, pasionatul care a devenit dirijor prin eforturi de autodidact — azi mulți sînt uimiți să afle că el este, de fapt, profesor de matematică — și care pregătește în același timp, în cîte două repetiții săptămînal, și corul din Ardușat și pe cel al institutului băimărean de învățămînt superior. Corul din Finteuș, deținător al locului doi la prima ediție a festivalului, la cea de-a doua a obținut locul întâi pe țară și nu vrea să se dezmetă. Directorul căminului cultural stăruie să amintească, alături de cei care fac astăzi faima formațiilor din comuna maramureșeană, numele învățătorului Gheorghe Pop, neobosit animator cultural care, cîteva zeci de ani, a dirijat ei singur corurile din mai multe sate și a făcut asta cît a trăit — pînă în 1978. Acum, la Văleni, corul îl conduce Ioan Buda, iar la Buciumi se pregătește corul de femei, înființat și condus de Marius Lazăr. În centrul de comună, pasiunea pentru activitățile culturale a directorului liceului, profes-

orul Grigore Mureșan, este un bun exemplu, întec altele, ca și activitatea profesoarei Maria Buteanu — secretara organizației de partid din școală, de curînd oleasă și președinta a organizației Frontului Unității Socialiste pe comună — care cîntă în corul satului. La Buteasa, toate cadrele didactice fac parte din formațiile artistice. La Hovrila, unde e un singur învățător, Augustin Neres, acesta a ajutat mult la înființarea formației de dansuri, el, învățătorul, făcînd parte și din corul de la Somcuta. Brigada științifică a căminului cultural al comunei se deplasează săptămînal în satele aparținătoare. În afară de activitățile obișnuite — joia tineretului, repetițiile, concursurile gen *cine știe cîștigă*, spectacolele de răspuns cu care vin, din împrejurimi ori din alte județe, formații ce întorc vizita celor de aici — oamenii muncii din comună s-au deprins ca la fiecare început de decembrie, să găzduiască SĂPTĂMÎNA CULTURALĂ CHIOREANĂ, manifestare mult îndrăgită. Directorul căminului cultural mai are o dorință, ar vrea să vadă înființat în comună un muzeu etnografic al Țării Chioarului. În acest scop, a fost mutată în parcul de lângă cămin o casă foarte veche, ce se afla într-o margine a Somcutei. Nu e o casă oarecare. „Este, spune Vasile Albu, locul dinții în care a funcționat prima școală românească din Somcuta înființată în 1784, prin activitatea lui Gheorghe Șincai. Pînă acum, ne-au ajutat mult specialiștii de la muzeul județean și primarul nostru, Vasile Solomias.” S-au strîns deja mai multe colecții de obiecte casnice, de porțel, ceramică, unelte.

DORIN GHERGHINESCU

Flacăra Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Miha. Stănescu, Nelu Ionescu) — 1 623; Secția știință-încetămînt (Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Lionel Nălescu) — 1 606; Secția reportaj, scrisori, probleme cetățenești (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Marga Nedelea, Miha. Pelin) — 1 618, 1 787, 1 617; Secția cultură-cenaciu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1 619; Sectorul fotoreportaj — 1 595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Cătoră) — 1 782, 1 625; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1 783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 60 10 interior 1 611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENI — 17 60 10 interior 1 786); redactor șef — 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă, P.O. BOX-136-137, telex: 11 226. București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU